

WSTĘP

W 2019 roku głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu gostyńskiego było promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, podejmowanie działań zapobiegających powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego.

Realizując ustawowe obowiązki Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu objął nadzorem 1650 obiektów.

Prowadząc działalność w zakresie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii, Komendantem Powiatowym Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, przedstawicielami Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Ochrony Środowiska, Państwowej Inspekcji Pracy, przedstawicielami samorządów oraz innych instytucji z terenu powiatu gostyńskiego.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

Sytuację epidemiologiczną w powiecie gostyńskim w 2019 roku można uznać za zadowalającą, pomimo iż w przypadku niektórych jednostek chorobowych obserwowano niekorzystną tendencję wzrostową zapadalności.

W porównaniu do roku 2018 odnotowano znaczny wzrost liczby wirusowych zakażeń jelitowych, a także zachorowań na ospę wietrzną i krztusiec. Spadek zapadalności zauważalny był przede wszystkim w przypadku zachorowań na grypę oraz wirusowe zapalenia wątroby.

Podobnie jak w latach poprzednich nie zdiagnozowano zachorowań na choroby zakaźne, które mogłyby stanowić istotne zagrożenie dla zdrowia publicznego.

W I kwartale 2019 roku zgłoszono kilka podejrzeń zachorowań na odrę, z czego 4 przypadki wykluczono, natomiast 2 potwierdzono na podstawie badań laboratoryjnych lub przesłanek epidemiologicznych.

Zarejestrowano 1 ognisko zatrucia pokarmowego wywołanego przez pałeczki z rodzaju *Salmonella*, w którym ogółem zachorowały 4 osoby.

Wśród jednostek chorobowych, które nie występowały w powiecie gostyńskim w latach poprzednich, a pojawiły się w 2019 roku, wymienić można listeriozę.

W 2019 roku w powiecie gostyńskim nie odnotowano zgonów z powodu choroby zakaźnej.

Dane epidemiologiczne dotyczące zachorowań na wybrane choroby zakaźne przedstawiono w tabeli nr 1.

Tabela 1. Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych w powiecie gostyńskim w latach 2015 - 2019

Jednostka chorobowa	2015	2016	2017	2018	2019
1. Dur brzuszny	-	-	-	-	-
2. Dury rzekome A, B i C	-	-	-	-	-
3. Salmonelozy - ogółem:	3	14	13	3	9
w tym: zatrucia pokarmowe	3	14	13	3	8
zakażenia pozajelitowe	-	-	-	-	1
4. Bakteryjne zatrucia pokarmowe inne - ogółem:	-	-	-	-	-
w tym: zatrucia toksyną botulinową	-	-	-	-	-
5. Bakteryjne zakażenia jelitowe - ogółem	25	8	11	10	17
6. Wirusowe zakażenia jelitowe - ogółem:	69	24	95	52	118
w tym: rotawirusowe	62	14	80	23	80
7. Biegunki u dzieci do lat 2	114	85	130	118	145
8. Wirusowe zapalenie wątroby typu A	-	-	4	-	-
9. Wirusowe zapalenie wątroby typu B	7	5	1	11	-
10. Wirusowe zapalenie wątroby typu C	6	2	8	6	4
11. Tęžec	-	-	-	-	-
12. Krztusiec	4	11	3	7	25
13. Odra	-	-	-	1	-
14. Różyczka	2	1	-	-	-
15. Ospa wietrzna	467	478	206	258	499
16. Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	4	2	-	3	1
17. Płonica (szkarlatyna)	33	28	6	7	11
18. Ostre porażenia wiotkie u dzieci do lat 14	-	-	-	-	-
19. Zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych i/lub mózgu - ogółem	1	2	7	3	6
20. Inwazyjna choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i>	-	-	-	-	-
21. Inwazyjna choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	2	5	1	1	4
22. Inwazyjna choroba wywołana przez <i>Neisseria meningitidis</i>	-	-	1	1	-

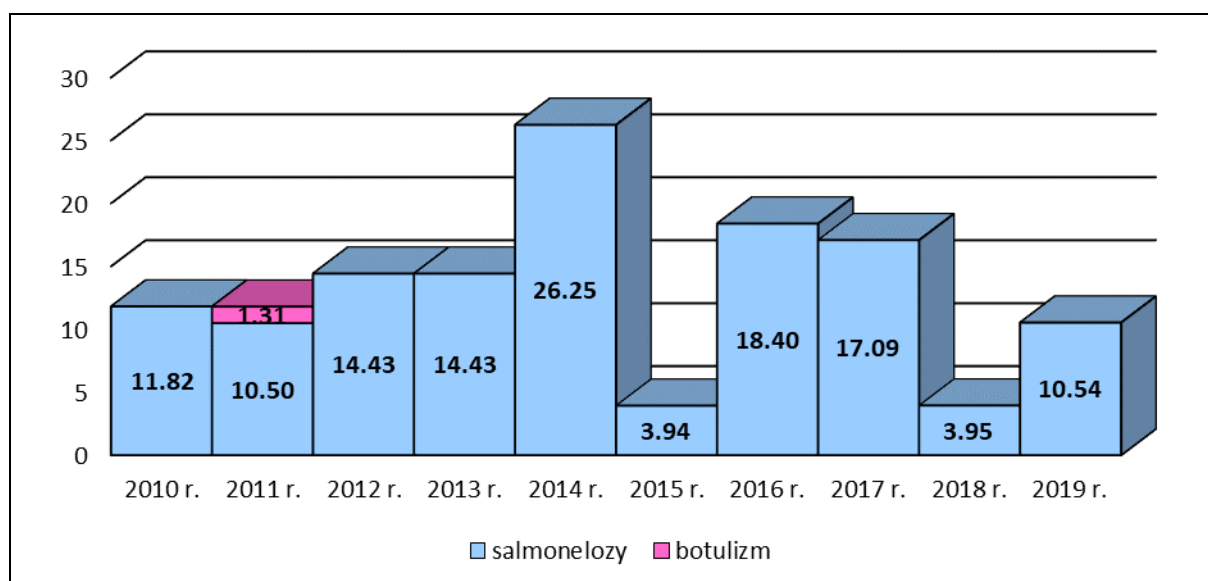
Jednostka chorobowa	2015	2016	2017	2018	2019
23. Grypa	1725	940	1072	1404	449
24. Włośnica	-	-	-	-	-
25. Borelioza z Lyme	-	2	6	4	3
26. Pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę - profilaktyka wścieklizny	1	7	4	4	9
27. Kiła - ogółem	4	1	2	2	-
28. Rzeżączka	-	-	-	-	-
29. Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie	-	-	-	-	-
30. Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie	-	-	-	1	-

1. 1. Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe

Wskaźnik zapadalności na *zatrucia pokarmowe* w 2019 roku był ponad 2,5 - krotnie wyższy w porównaniu do roku 2018 (wykres 1).

Ogółem zarejestrowano 8 przypadków zatruc pokarmowych - podobnie jak w latach poprzednich czynnikiem etiologicznym wszystkich zachorowań były pałeczki z rodzaju *Salmonella* (wsp. zap. - 10,54). Odnotowano 1 ognisko epidemiczne, w którym ogółem zachorowały 4 osoby.

Wykres 1. Zapadalność na zatrucia pokarmowe w powiecie gostyńskim w latach 2010 - 2019

Zachorowania na *salmonelozy jelitowe* w powiecie gostyńskim w 2019 roku wystąpiły u 5 mężczyzn oraz 3 kobiet w różnych grupach wiekowych. Wśród dzieci odnotowano 4 przypadki zachorowań, przy czym najmłodszym chorym był noworodek, natomiast najstarsze dziecko ukończyło 13 lat, wśród osób dorosłych zachorowania wystąpiły w przedziale wiekowym od 19 do 84 lat.

W toku prowadzonych dochodzeń epidemiologicznych, zarówno w przypadku zachorowań sporadycznych, jak również w przypadku zachorowań w ognisku zatrucia pokarmowego, nie udało się ustalić nośnika zakażenia; w ognisku epidemicznym zachorowania prawdopodobnie szerzyły się drogą kontaktową.

6 przypadków salmoneloz jelitowych potwierdzonych zostało badaniami laboratoryjnymi, pozostałe zakwalifikowane zostały jako prawdopodobne z uwagi na spełnione kryteria kliniczne i epidemiologiczne (wystąpienie objawów chorobowych, kontakt z chorymi, u których potwierdzono zakażenie *Salmonella*).

Najwięcej zachorowań wystąpiło w II i IV kwartale 2019 roku.

W 2019 roku utrzymała się korzystna sytuacja epidemiologiczna dotycząca zachorowań na *botulizm* - ostatni przypadek zatrucia toksyną botulinową w powiecie gostyńskim odnotowano w 2011 roku (wsp. zap. - 1,31).

Od wielu lat na terenie powiatu gostyńskiego nie wystąpił również ani jeden przypadek *zatrucia pokarmowego enterotoksyną gronkowcową*.

W porównaniu do roku 2018 odnotowano 2 - krotny wzrost liczby *zakażeń jelitowych*. Ogółem w 2019 roku zarejestrowano 135 zachorowań (wsp. zap. - 177,83), z czego 13% stanowiły zakażenia o etiologii bakteryjnej, natomiast 87% - zakażenia o etiologii wirusowej (wykres 2). 131 osób hospitalizowano.

Czynnikiem etiologicznym bakteryjnych zakażeń jelitowych były:

- ✓ laseczki *Clostridium difficile* (16 zachorowań, wsp. zap. - 21,08),
- ✓ biegunkotwórczy szczep *Escherichia coli* (1 zachorowanie, wsp. zap. - 1,32).

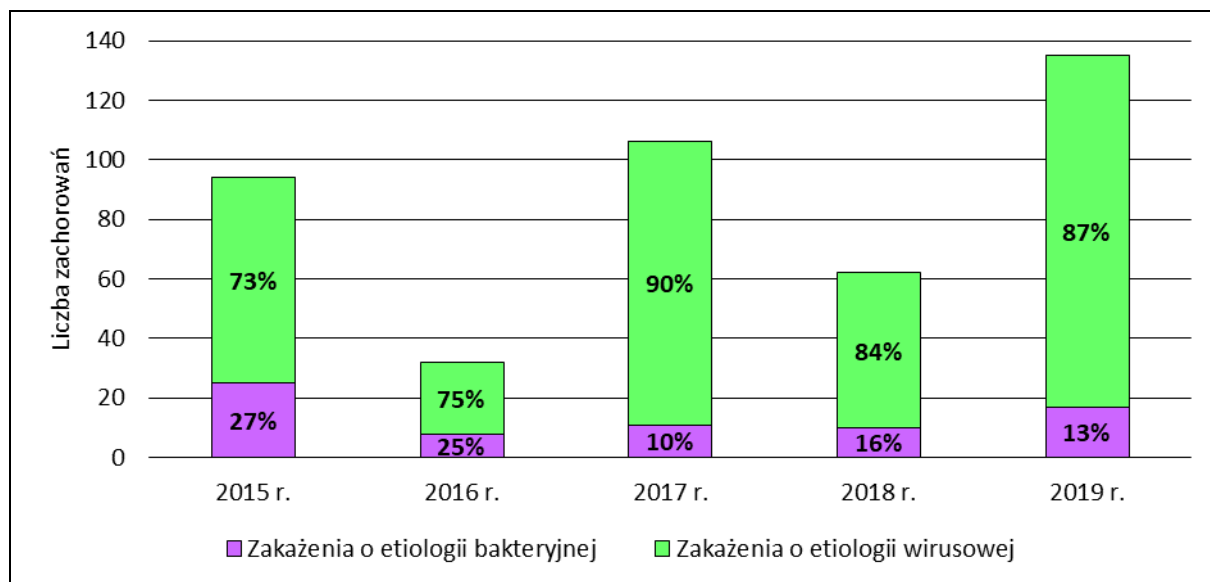
Wszystkie zakażenia *Clostridium difficile* wystąpiły u osób dorosłych w wieku od 44 do 93 lat, przy czym przeważały zachorowania w grupie wiekowej powyżej 60 lat.

Zakażenie biegunkotwórczym szczepem *Escherichia coli* zdiagnozowano u dziewczynki w 16 miesiącu życia.

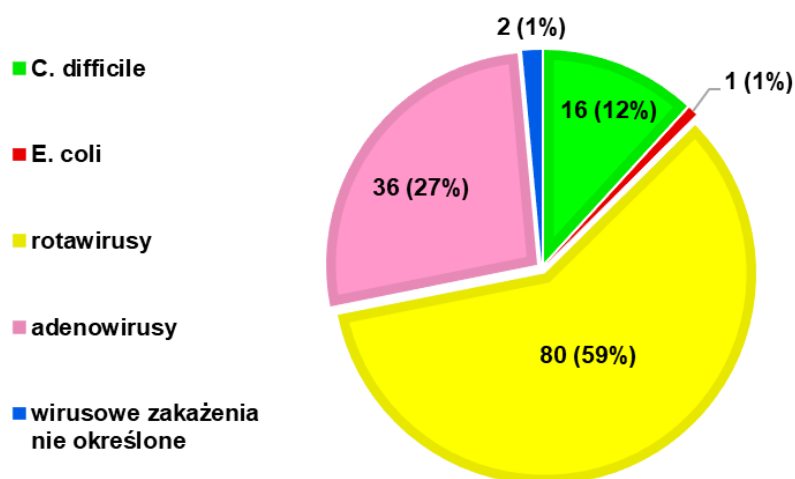
Wśród zakażeń jelitowych o etiologii wirusowej dominowały zakażenia wywołane przez rotawirusy (80 zachorowań - 68%); najczęściej zachorowań wystąpiło u dzieci w wieku od 0 do 5 lat (97% przypadków).

Strukturę zakażeń jelitowych w powiecie gostyńskim w 2019 roku według czynnika etiologicznego przedstawiono na wykresie 3.

Wykres 2. Zakażenia jelitowe w powiecie gostyńskim w latach 2015 - 2019

Wykres 3. Struktura zakażeń jelitowych w powiecie gostyńskim w 2019 roku według czynnika etiologicznego

Zapadalność na *biegunki u dzieci do lat 2* w powiecie gostyńskim w 2019 roku była wyższa o 25% w porównaniu do roku 2018.

Ogółem zgłoszono 145 biegunek (wsp. zap. - 7837,84), w tym 70 przypadków hospitalizowanych i 75 leczonych ambulatoryjnie.

U wszystkich dzieci hospitalizowanych oraz u 2 dzieci leczonych ambulatoryjnie wykonano badania laboratoryjne w celu ustalenia czynnika etiologicznego biegunki: w 42 przypadkach stwierdzono obecność rotawirusów, w 29 przypadkach obecność adenowirusów, natomiast w 1 przypadku biegunkotwórczy szczep *Escherichia coli*.

Najwięcej zachorowań zarejestrowano w I kwartale 2019 roku.

Podobnie jak w latach poprzednich, w 2019 roku w powiecie gostyńskim nie zgłoszono przypadków zachorowań na *dur brzuszny, dury rzekome, czerwonkę bakteryjną* oraz *jersiniozę*, nie zarejestrowano również *zatruc grzybami* czy *zatruc innymi toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm*.

1. 2. Gruźlica

W 2019 roku w powiecie gostyńskim zarejestrowano 3 przypadki *gruźlicy płuc* (wsp. zap. - 3,95), które wystąpiły u 2 mężczyzn mieszkających w mieście w wieku 42 i 93 lat oraz u kobiety mieszkającej na wsi w wieku 54 lat.

Wszystkie zachorowania potwierdzone zostały bakteriologicznie (BK+), 1 przypadek zdiagnozowany został u obywatela Ukrainy.

W związku ze zgłoszonymi zachorowaniami nadzorem lekarskim objęte zostały 34 osoby pozostające w kontakcie z chorymi.

Sytuacja epidemiologiczna dotycząca zachorowań na gruźlicę płuc uległa poprawie w porównaniu do roku 2018, w którym zarejestrowano 6 zachorowań (wsp. zap. - 7,89), (tabela 2).

W 2019 roku zgłoszono 1 przypadek *gruźlicy pozapłucnej* (wsp. zap. - 1,32) - gruźlicze zapalenie opłucnej rozpoznano u 42 - letniego mężczyzny narodowości ukraińskiej, przy czym w opisywanym przypadku stwierdzono współwystępowanie gruźlicy pozapłucnej z gruźlicą płuc.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie zapadalności na gruźlicę pozapłucną nie uległa zmianie w porównaniu do lat 2017 - 2018 (tabela 2).

Tabela 2. Liczba zachorowań na gruźlicę w powiecie gostyńskim w latach 2010 - 2019

Lata	Postać kliniczna	Gruźlica płucna		Gruźlica pozapłucna		Ogółem
		BK+	BK-	BK+	BK-	
2010		3	1	-	1	5
2011		1	-	-	-	1
2012		-	-	-	-	-
2013		1	1	-	-	2
2014		7	3	-	-	10
2015		1	2	-	-	3
2016		3	1	-	-	4
2017		1	-	1	-	2
2018		2	4	1	-	7
2019		3	-	1	-	4

1. 3. Wirusowe zapalenia wątroby

Wirusowe zapalenie wątroby typu A

W 2019 roku, podobnie jak w roku poprzednim, nie zgłoszono zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A.

Ostatnie przypadki zachorowań na WZW typu A w powiecie gostyńskim zarejestrowano w 2017 roku (wsp. zap. - 5,26).

Wirusowe zapalenie wątroby typu B

W 2019 roku w powiecie gostyńskim nie zarejestrowano ani jednego przypadku zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu B.

W roku 2018 odnotowano 11 zachorowań (wsp. zap. - 14,47), a wskaźnik zapadalności był najwyższy od kilku lat (wykres 4).

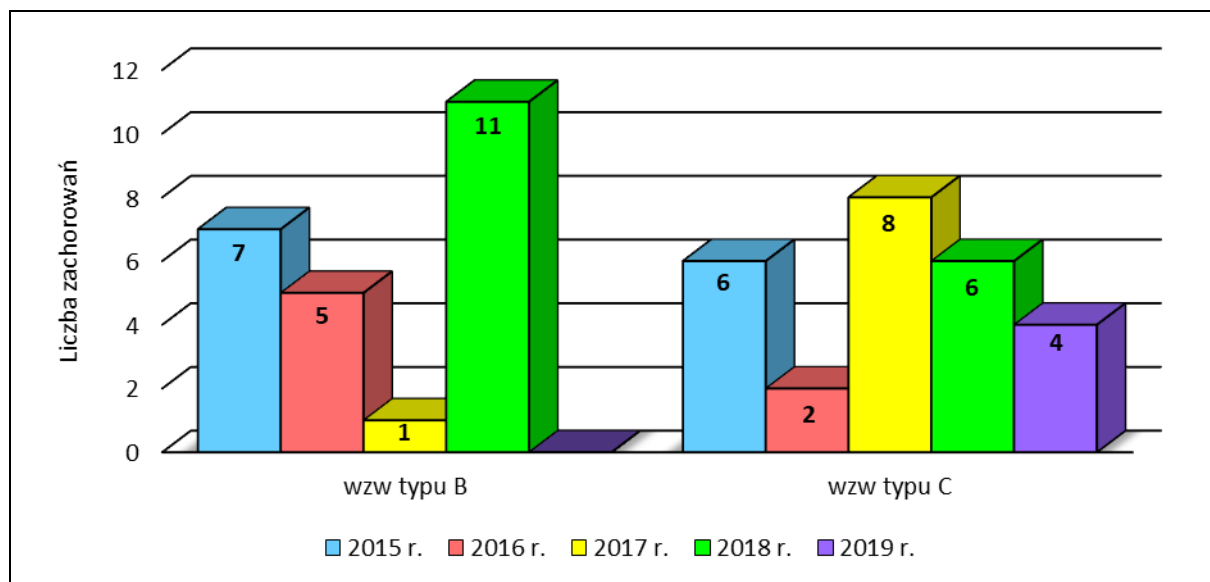
Wirusowe zapalenie wątroby typu C

Zapadalność na wirusowe zapalenie wątroby typu C w 2019 roku była niższa w porównaniu do roku 2018 o 33% (wykres 4).

Ogółem zarejestrowano 4 zachorowania (wsp. zap. - 5,27), wszystkie dotyczyły osób dorosłych w wieku od 49 do 63 lat.

Na podstawie przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych ustalono, iż w 1 przypadku zakażenie HCV mogło być związane z narażeniem zawodowym (pielęgniarka).

Wykres 4. Liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B i C w powiecie gostyńskim w latach 2015 - 2019

1. 4. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego

Krztusiec

Odnotowano znaczny wzrost liczby zachorowań na krztusiec. Zapadalność w porównaniu do roku 2018 wzrosła ponad 3,5 - krotnie i była najwyższa w ciągu ostatnich 5 lat (wykres 5).

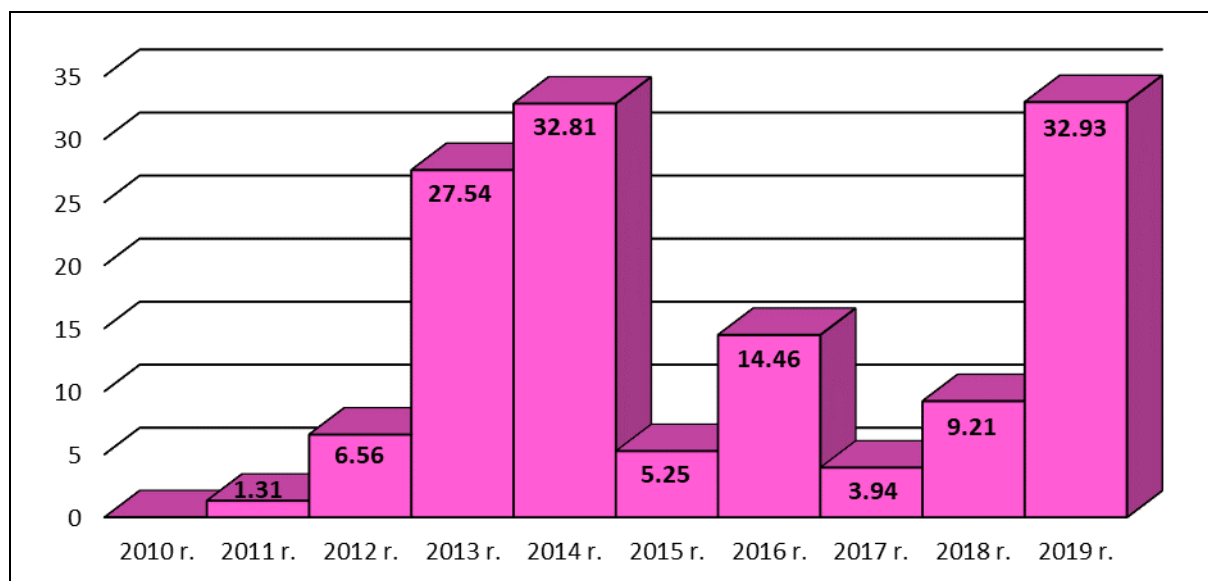
Ogółem w 2019 roku w powiecie gostyńskim zarejestrowano 25 przypadków krztuśca (wsp. zap. - 32,93). Zarejestrowano 3 ogniska epidemiczne, w których łącznie zachorowało 10 osób.

Ponad 50% ogólnej liczby chorych stanowiły dzieci w wieku od 0 do 4 lat; 13 pacjentów hospitalizowano.

Wśród osób, które otrzymały co najmniej 4 dawki szczepionki (pełne szczepienie podstawowe), najkrótszy okres od podania ostatniej dawki preparatu do pojawienia się objawów choroby wyniósł 6 miesięcy, natomiast najdłuższy - 7 lat i 10 miesięcy.

Dwoje dzieci nie otrzymało ani jednej dawki szczepionki, natomiast w przypadku 2 osób dorosłych, u których potwierdzono krztusiec nie ustalono statusu zaszczepienia.

Wykres 5. Zapadalność na krztusiec w powiecie gostyńskim w latach 2010 - 2019

Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)

Zapadalność na nagminne zapalenie przyusznic od kilku lat utrzymuje się na niskim poziomie.

W 2019 roku zarejestrowano 1 przypadek świnki (wsp. zap - 1,32), który wystąpił u 39 - letniego mężczyzny mieszkającego w mieście.

Zachorowanie rozpoznane zostało na podstawie objawów klinicznych, nie udało się ustalić czy chory w przeszłości został zaszczepiony przeciw śwince.

W latach poprzednich w powiecie gostyńskim notowano po kilka przypadków zachorowań rocznie, z wyjątkiem roku 2017, w którym nie zgłoszono ani jednego zachorowania (wykres 6).

Ospa wietrzna

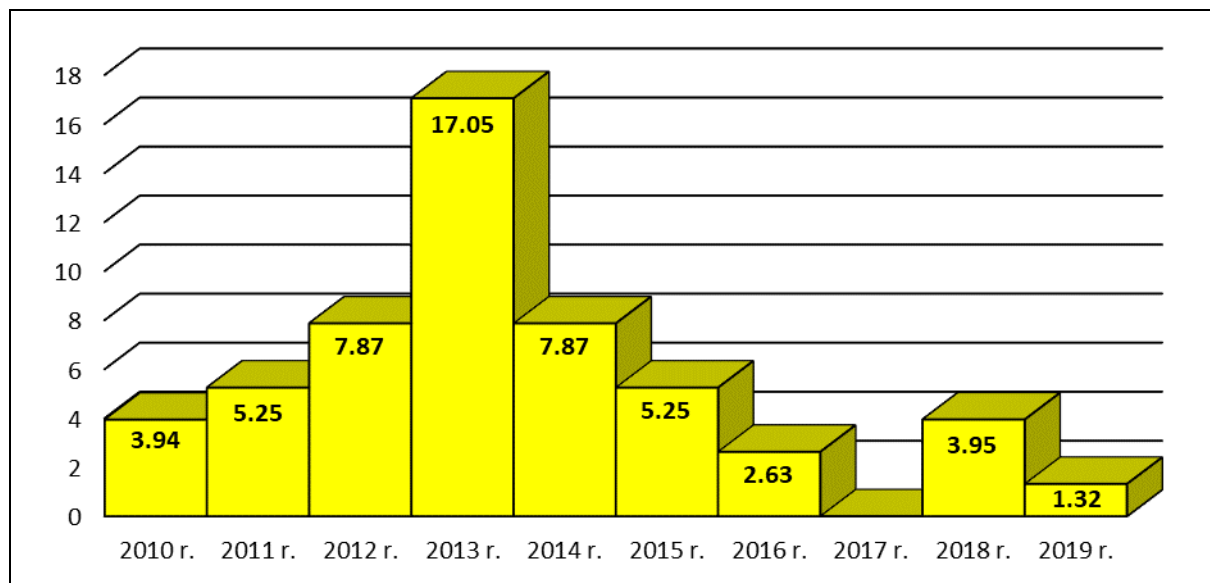
W 2019 roku odnotowano znaczny wzrost zapadalności na ospę wietrzną. Ogółem zarejestrowano 499 zachorowań (wsp. zap. - 657,30), a współczynnik zapadalności był wyższy w porównaniu do roku 2018 o 94% (wykres 7). 3 osoby hospitalizowano.

Podobnie jak w latach poprzednich, chorobę najczęściej rozpoznawano u dzieci w grupach wieku od 0 do 4 lat (224 zachorowania) oraz od 5 do 9 lat (211 zachorowań).

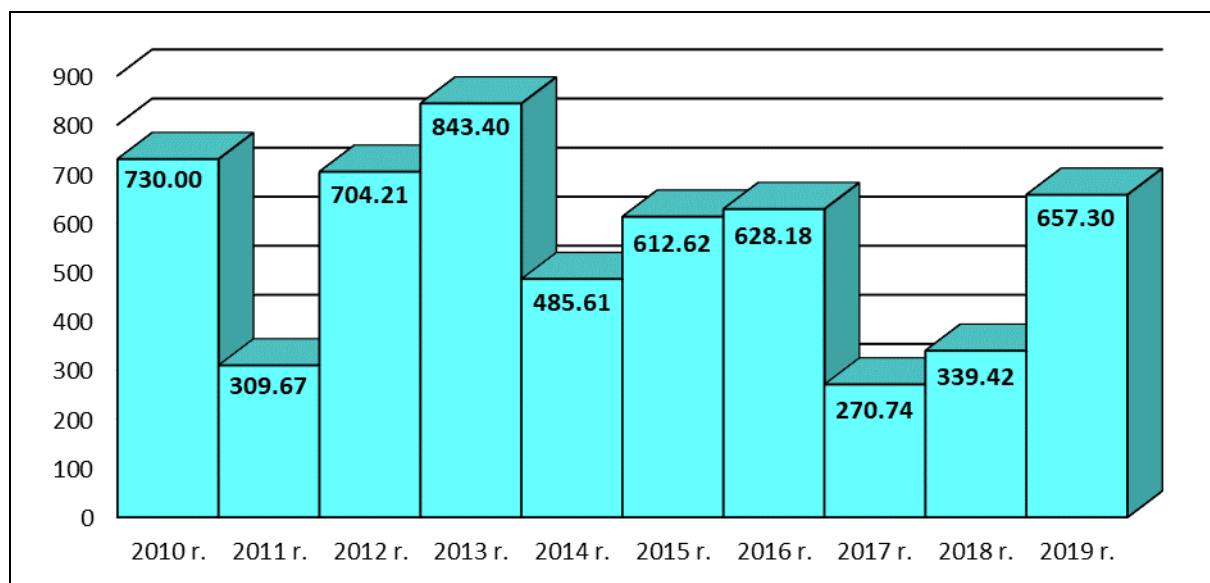
Z ogólnej liczby chorych 6 osób zostało uprzednio zaszczepionych przeciw ospie wietrznej:

- ✓ 5 pacjentów otrzymało 2 dawki szczepionki - najkrótszy okres od szczepienia do pojawienia się objawów choroby wyniósł 3 lata i 4 miesiące, natomiast najdłuższy - 5 lat i 5 miesięcy,
- ✓ 1 osoba otrzymała 1 dawkę szczepionki - od szczepienia do pojawienia się objawów choroby upłynęły 2 miesiące.

Wykres 6. Zapadalność na świnkę w powiecie gostyńskim w latach 2010 - 2019

Wykres 7. Zapadalność na ospę wietrzną w powiecie gostyńskim w latach 2010 - 2019

Szkarlatyna (płonica)

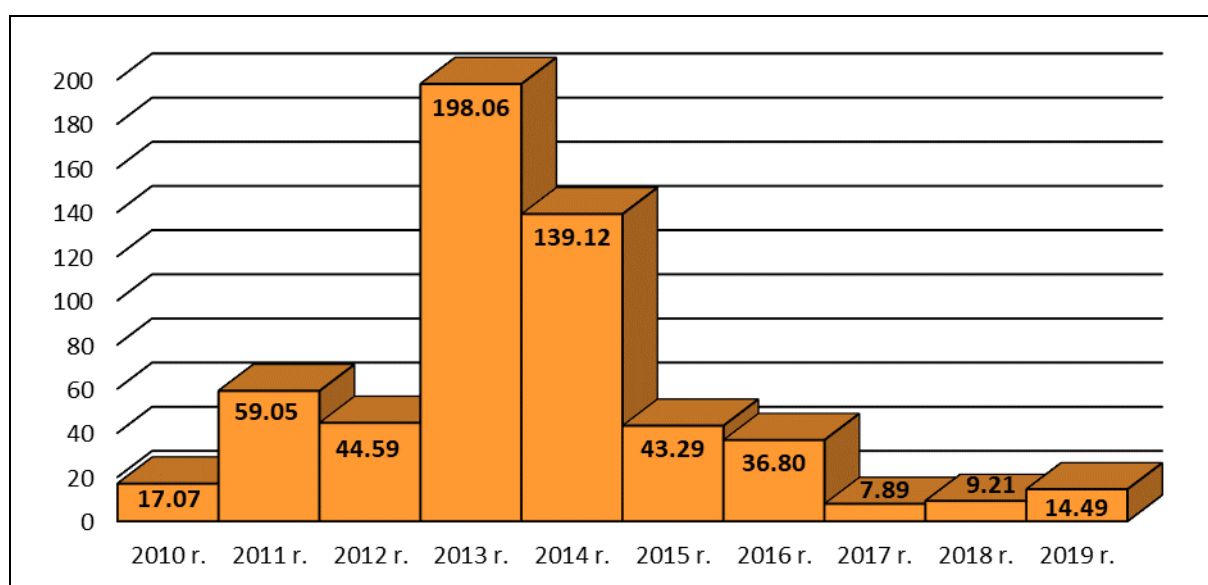
Zapadalność na *szkarlatynę* była nieznacznie wyższa w porównaniu do roku 2018 (wykres 8).

W 2019 roku zarejestrowano 11 przypadków szkarlatyny (wsp. zap. - 14,49), natomiast w roku 2018 - 7 zachorowań (wsp. zap. - 9,21).

Szkarlatynę rozpoznawano głównie u dzieci w wieku od 1 do 10 lat, tylko 1 przypadek dotyczył osoby dorosłej w wieku 34 lat.

Zachorowania nie zostały potwierdzone badaniami laboratoryjnymi.

Wykres 8. Zapadalność na szkarlatynę w powiecie gostyńskim w latach 2010 - 2019

Odra

W 2019 roku w powiecie gostyńskim zgłoszono 6 przypadków podejrzeń zachorowań na odrę, w tym 4, które mogły być powiązane z jednym ogniskiem epidemicznym.

W 2 przypadkach odrę wykluczono na podstawie ujemnych wyników badań laboratoryjnych, w 2 kolejnych odra została wykluczona przez lekarzy na podstawie oceny objawów klinicznych.

Ostatecznie w 2019 roku zarejestrowano 2 przypadki odry, które wystąpiły w miesiącu styczniu 2019 roku u dwóch mężczyzn narodowości ukraińskiej w wieku 24 i 26 lat.

W toku prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalono, iż w okresie narażenia mężczyźni przebywali na terenie Ukrainy, przy czym u jednego z chorych pierwsze objawy zakażenia wystąpiły już w trakcie podróży do Polski.

Chorzy leczeni byli ambulatoryjnie, nie ustalono czy w przeszłości byli szczepieni przeciw odrze (brak dokumentacji szczepień).

W 2019 roku, podobnie jak w roku poprzednim, w powiecie gostyńskim nie zarejestrowano zachorowań na *różyczkę* i *nagminne porażenie dziecięce (poliomyelitis)*. Nie zgłoszono również przypadków ostrych porażań wiotkich.

1. 5. Zachorowania na grypę

Zapadalność na *grypę* w powiecie gostyńskim w 2019 roku zmniejszyła się o 68% w porównaniu do roku 2018 (wykres 9).

Ogółem w 2019 roku zgłoszono 449 przypadków grypy (wsp. zap. - 591,44), natomiast w roku 2018 - 1 404 zachorowania (wsp. zap. - 1 847,10).

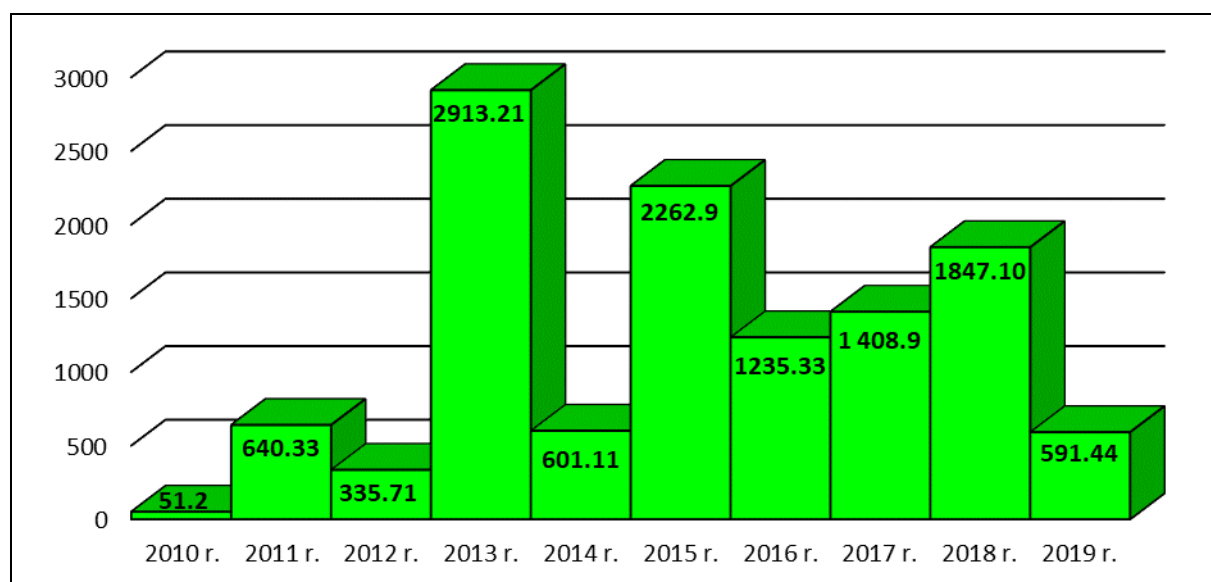
34% ogólnej liczby chorych stanowiły dzieci w grupie wieku od 0 do 14 lat (wsp. zap. - 1 180,49); zapadalność na grypę w tej grupie wiekowej była 2,5 - krotnie wyższa w porównaniu do grypy osób w wieku powyżej lat 14 (wsp. zap. - 471,12).

Podobnie jak w roku poprzednim, szczyt zachorowań na grypę wystąpił w miesiącu lutym 2019 roku.

Wszyscy pacjenci leczeni byli ambulatoryjnie, żaden przypadek grypy nie został potwierdzony badaniami laboratoryjnymi. Nie odnotowano zgonów z powodu grypy.

W 2019 roku w powiecie gostyńskim przeciw grypie zaszczepiło się 1 835 osób.

Wykres 9. Zapadalność na grypę w powiecie gostyńskim w latach 2010 - 2019

1. 6. Neuroinfekcje oraz choroby: meningokokowa, pneumokokowa i wywołana przez *Haemophilus influenzae*

Neuroinfekcje

W 2019 roku w powiecie gostyńskim ogółem zarejestrowano 6 przypadków neuroinfekcji (wsp. zap. - 7,90):

- 3 przypadki nieokreślonego zapalenia opon mózgowych, które rozpoznano u 9 - letniego chłopca oraz kobiet w wieku 26 i 31 lat,
- 2 przypadki nie określonego wirusowego zapalenia opon mózgowych, które zdiagnozowano u 62 - letniej kobiety oraz u 7 - leniej dziewczynki,
- 1 przypadek zapalenia mózgu, rdzenia kręgowego oraz rdzenia kręgowego i mózgu u dziewczynki w wieku 10 lat.

W przypadku opisywanych zachorowań wykonane badania laboratoryjne nie pozwoliły na określenie czynnika etiologicznego neuroinfekcji.

Sytuacja epidemiologiczna dotycząca zachorowań na neuroinfekcje w powiecie gostyńskim w 2019 roku uległa pogorszeniu w porównaniu do roku 2018, w którym odnotowano 3 zachorowania (wsp. zap. - 3,95).

Inwazyjna choroba meningokokowa

W 2019 roku w powiecie gostyńskim nie wystąpiły zachorowania na inwazyjną chorobę meningokokową.

W latach 2017 - 2018 odnotowano pojedyncze przypadki zachorowań (wsp. zap. - 1,32).

Inwazyjna choroba pneumokokowa

Zapadalność na inwazyjną chorobę pneumokokową w 2019 roku była 2 - krotnie wyższa w porównaniu do roku 2018. Ogółem w 2019 roku zarejestrowano 4 zachorowania (wsp. zap. - 5,27), w tym:

- ✓ 3 przypadki posocznicy pneumokokowej, przy czym u 1 chorego stwierdzono współwystępowanie pneumokokowego zapalenia płuc,
- ✓ 1 przypadek inwazyjnej choroby pneumokokowej nie określonej.

Wszystkie zachorowania wystąpiły u mężczyzn w wieku od 44 do 71 lat.

Inwazyjna choroba wywołana przez *Haemophilus influenzae*

Od wielu lat w powiecie gostyńskim nie zarejestrowano zachorowań na inwazyjne choroby wywołane przez *Haemophilus influenzae*.

1. 7. Choroby przenoszone drogą płciową

W 2019 roku w powiecie gostyńskim nie odnotowano zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową, natomiast w roku poprzednim zarejestrowano 2 przypadki kiły (wsp. zap - 2,63) oraz 1 przypadek zakażenia *Chlamydia trachomatis* (wsp. zap. - 1,32).

1. 8. Choroby odzwierzęce

W 2019 roku, podobnie jak w latach poprzednich, na terenie powiatu gostyńskiego nie zarejestrowano zachorowań na choroby odzwierzęce, takie jak: ***bruceloza***, ***włośnica***, ***leptospiroza*** oraz ***infekcji werocytotoksyczną Escherichia coli***.

Zgłoszono natomiast 1 przypadek nie notowanego w latach poprzednich zachorowania na ***listeriozę***.

Posocznicę wywołaną przez *Listeria monocytogenes* rozpoznano w miesiącu październiku 2019 roku u 74 - letniego mężczyzny mieszkającego na wsi.

W toku prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego nie ustalono nośnika zakażenia. Pacjent, u którego zdiagnozowano listeriozę miał obniżoną odporność, chorował na choroby przewlekłe. Pomimo zastosowanego leczenia zmarł, jednak według opinii lekarzy zakażenie *Listeria monocytogenes* nie stanowiło przyczyny zgonu pacjenta.

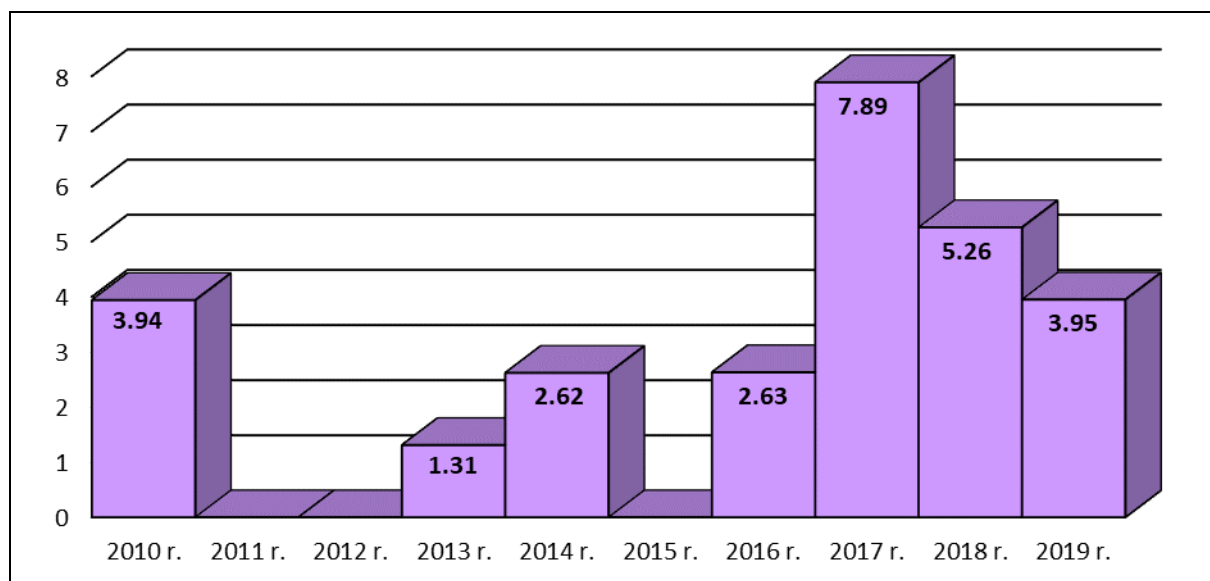
W 2019 roku zarejestrowano 3 przypadki ***boreliozy*** (wsp. zap. - 3,95), które wystąpiły u kobiet mieszkających w mieście w wieku 31, 49 i 73 lat.

U wszystkich chorych rozpoznano postać skórną choroby - na skórze obserwowano charakterystyczny rumień.

Zachorowania nie były związane z narażeniem zawodowym, w 2 przypadkach stwierdzono przynależność chorych do tzw. populacji kluczowej, szczególnie narażonej na zakażenie (działkowcy).

Zapadalność na boreliozę w powiecie gostyńskim w 2019 roku była nieznacznie niższa w porównaniu do roku 2018, w którym zarejestrowano 4 zachorowania (wsp. zap. - 5,26), (wykres 10).

Wykres 10. Zapadalność na boreliozę w powiecie gostyńskim w latach 2010 - 2019

W 2019 roku zgłoszono 63 przypadki *pokąsań, względnie innego kontaktu ludzi ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę*. Szczepienie przeciw wściekliznie podjęto u 9 osób, nie odnotowano przypadków wścieklizny wśród zwierząt.

2. Występowanie ognisk epidemicznych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w powiecie gostyńskim w 2019 roku

W 2019 roku zarejestrowano 1 szpitalne ognisko epidemiczne wywołane przez pałeczkę z rodzaju *Salmonella*.

Ogółem zakażenie potwierdzono u 2 osób, podstawą potwierdzenia ogniska epidemicznego było jednoczesowe wystąpienie co najmniej 2 przypadków powiązanych ze sobą zakażeń o podobnej postaci klinicznej.

W toku prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego nie ustalono nośnika zakażenia. Ze względu na fakt, iż podczas pobytu w szpitalu zachorowały jedynie 2 osoby, w tym noworodek, przyjęto, iż posiłki serwowane pacjentom w ramach żywienia szpitalnego nie stanowiły źródła zakażenia. Powyższą hipotezę potwierdza również fakt, iż objawy zatrucia pokarmowego wystąpiły u 2 innych osób współzamieszkujących z chorymi, które w tym samym czasie nie były poddawane hospitalizacji. Zakażenia prawdopodobnie szerzyły się drogą kontaktową.

3. Realizacja szczepień ochronnych

W 2019 roku na terenie powiatu gostyńskiego realizacja programu szczepień ochronnych prowadzona była w 23 podmiotach, w tym:

- ✓ w 19 punktach szczepień lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej,
- ✓ w oddziale noworodkowym Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Gostyniu,
- ✓ w 3 innych placówkach, w których realizowane są wyłącznie szczepienia obowiązkowe u osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie, tj.:
 - szczepienia poekspozycyjne przeciw tężcowi u osób zranionych, narażonych na zakażenie tężcem (Poradnia Chirurgiczna, Gabinet Lekarza POZ przy Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Gostyniu, w którym udzielane są ambulatoryjne świadczenia zdrowotne w zakresie pomocy doraźnej),
 - szczepienia przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B u pacjentów dializowanych (Stacja Dializ).

Przeprowadzone w 2019 roku kontrole sanitarne punktów szczepień obejmowały swoim zakresem między innymi: realizację Programu Szczepień Ochronnych, prowadzenie dokumentacji z wykonanych szczepień, gospodarkę szczepionkami oraz zachowanie warunków łańcucha chłodniczego. Podczas prowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie transportu, przechowywania oraz przestrzegania terminów ważności preparatów szczepionkowych.

W ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych prowadzona jest dystrybucja preparatów szczepionkowych do świadczeniodawców wykonujących szczepienia ochronne. Preparaty szczepionkowe transportowane są z magazynu szczepionek PSSE w Gostyniu do placówek wyłącznie w termotorbach wyposażonych we wkłady chłodzące oraz termometry służące do pomiaru temperatury w trakcie transportu szczepionek.

Wszyscy skontrolowani świadczeniodawcy realizujący szczepienia ochronne na terenie powiatu gostyńskiego posiadają urządzenia chłodnicze przeznaczone do przechowywania preparatów szczepionkowych, wyposażone w termometry służące do pomiaru temperatury wewnątrz komory chłodniczej.

W 18 placówkach na terenie powiatu gostyńskiego zamontowano urządzenia elektroniczne przystosowane do całodobowego monitorowania temperatury w lodówkach przeznaczonych do przechowywania preparatów szczepionkowych; 17 urządzeń posiada

funkcję powiadamiania SMS o przekroczeniu wymaganego zakresu temperatury oraz braku zasilania.

U pozostałych świadczeniodawców monitoring warunków przechowywania szczepionek polega na odczytywaniu i rejestrowaniu wartości temperatur wskazywanych przez termometry znajdujące się na wyposażeniu urządzeń chłodniczych.

Liczba placówek, w których prowadzony jest całodobowy monitoring temperatury w urządzeniach chłodniczych przeznaczonych do przechowywania preparatów szczepionkowych zwiększyła się o 2 w porównaniu do roku 2018.

W 2019 roku wśród osób zaszczepionych na terenie powiatu gostyńskiego zgłoszono **10 niepożądanych odczynów poszczepiennych** (o 3 przypadki więcej niż w 2018 roku), przy czym 6 odczynów wystąpiło u dzieci po jednoczasowym szczepieniu co najmniej dwoma preparatami szczepionkowymi.

Wśród szczepionek, po których wystąpiły niepożądane odczyny poszczepienne znalazły się:

- ✓ szczepionka BCG przeciw gruźlicy,
- ✓ szczepionka ACT-HIB przeciw zakażeniom inwazyjnym wywołanym przez *Haemophilus influenzae* typu b,
- ✓ szczepionka DTP przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi,
- ✓ szczepionka Euvax B przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B,
- ✓ szczepionka BEXSERO przeciw meningokokom grupy B,
- ✓ szczepionka IMOVAX POLIO przeciw poliomyelitis,
- ✓ szczepionki INFANRIX HEXA przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, WZW typu B, poliomyelitis oraz zakażeniom inwazyjnym wywołanym przez *Haemophilus influenzae* typu b,
- ✓ szczepionka MMR VAX PRO przeciw odrze, śwince i różyczce,
- ✓ szczepionki PREVENAR i SYNFLORIX przeciw zakażeniom inwazyjnym wywołanym przez *Streptococcus pneumoniae*,
- ✓ szczepionka VARILRIX przeciw ospie wietrznej.

Wszystkie odczyny poszczepienne zakwalifikowane zostały jako łagodne.

Najczęściej pojawiającym się odczynem poszczepiennym była gorączka utrzymująca się maksymalnie do 48 godzin, przy czym najwyższa wynosiła 39,8⁰C.

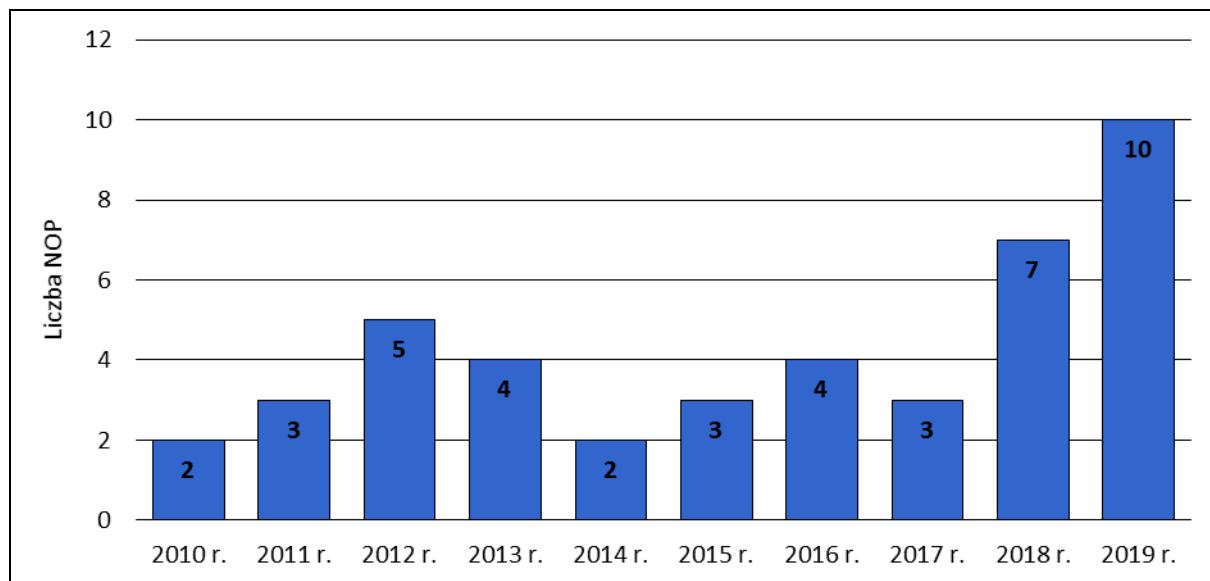
U 2 dzieci rozpoznano inne odczyny poszczepienne, takie jak: reakcję alergiczną (pokrzywkę) oraz wysypkę różyczkopodobną po szczepieniu szczepionkami MMR VAX PRO,

Prevenar 13 i Varilrix, ciągły płacz po szczepieniu preparatami DTP, ACT-HIB, Euvax B i Synflorix, ropień podskórny i/lub krostę ropną po szczepieniu preparatem BCG.

W związku z wystąpieniem odczynu poszczepiennego 1 osobę hospitalizowano.

Liczbę niepożądanych odczynów poszczepiennych w powiecie gostyńskim w latach 2010 - 2019 przedstawiono na wykresie 11.

Wykres 11. Liczba niepożądanych odczynów poszczepiennych w powiecie gostyńskim w latach 2010 - 2019

Z roku na rok w powiecie gostyńskim wzrasta liczba osób uchylających się od wykonania obowiązku poddania dzieci szczepieniom ochronnym. Wzrost ten wiąże się z narastającą aktywnością ruchów antyszczepionkowych, które rozpowszechniają nierzetelne informacje o szczepieniach, co z kolei wywołuje niepokój wśród rodziców.

Na koniec roku 2019 w powiecie gostyńskim w 31 rodzinach nie poddano szczepieniom 43 dzieci, co stanowi 0,26% populacji mieszkańców powiatu gostyńskiego w wieku od 1 do 19 roku życia.

W stosunku do roku 2018 odsetek dzieci nieszczepionych z powodu uchylania się rodziców od wykonania obowiązku szczepień ochronnych wzrósł o 4%.

Podobnie jak w roku ubiegłym obserwowano zainteresowanie mieszkańców powiatu gostyńskiego szczepieniami zalecanymi, między innymi: przeciwko rotawirusom, inwazyjnym zakażeniom meningokokowym, kleszczowemu zapaleniu mózgu, zakażeniom wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) oraz wirusowemu zapaleniu wątroby typu A.

4. Podsumowanie

1. Sytuacja epidemiologiczna na terenie powiatu gostyńskiego w 2019 roku była zadowalająca - wyraźny wzrost zapadalności w porównaniu do roku 2018 obserwowano jedynie w przypadku kilku jednostek chorobowych.
2. Pogorszeniu uległa sytuacja epidemiologiczna dotycząca zachorowań na choroby przenoszone drogą pokarmową - wyższą zapadalność obserwowano zarówno w przypadku zatruc pokarmowych, jak i w przypadku zakażeń jelitowych.
Odnotowano 1 ognisko zatrucia pokarmowego, w którym ogółem zachorowały 4 osoby.
3. Sytuacja w zakresie zachorowań na gruźlicę płuc uległa poprawie - w 2019 roku wskaźnik zapadalności był 2 - krotnie niższy w porównaniu do roku poprzedniego.
4. W 2019 roku nie zarejestrowano ani jednego przypadku zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu A; ostatnie przypadki zakażeń HAV w powiecie gostyńskim zgłoszono w 2017 roku.
5. Po raz pierwszy od kilku lat nie odnotowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B.
Korzystnie przedstawiała się również sytuacja epidemiologiczna w zakresie zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C - obserwowano dalszy spadek zapadalności, w porównaniu do roku 2018 była ona niższa o 33%
6. Wśród chorób zakaźnych wieku dziecięcego najwyższą zapadalność, podobnie jak w latach poprzednich, odnotowano dla zachorowań na ospę wietrzną. Liczba chorych w 2019 roku była niemal 2 - krotnie wyższa niż w roku 2018.
Niekorzystną tendencję wzrostową zapadalności obserwowano również w przypadku zachorowań na krztusiec - zapadalność wzrosła ponad 3,5 - krotnie w porównaniu do roku poprzedniego i była najwyższa w ciągu ostatnich 5 lat.
Nie odnotowano żadnego zachorowania na różyczkę i nagminne porażenie dziecięce, w przypadku pozostałych jednostek chorobowych wskaźniki zapadalności utrzymywały się na stosunkowo niskim poziomie.
7. W 2019 roku w powiecie gostyńskim zarejestrowano 2 przypadki zachorowań na odrę, które wystąpiły u osób przebywających w okresie narażenia na terenie Ukrainy.
8. Po raz pierwszy od 4 lat obserwowano spadek liczby zachorowań na grypę. Zapadalność w 2019 roku zmniejszyła się w porównaniu do roku 2018 o 68%.

9. W 2019 roku nie zgłoszono zachorowań na choroby odzwierzęce, takie jak: bruceloza, włośnica, leptospiroza oraz infekcji werocytotoksyczną *Escherichia coli*.
Zgłoszono natomiast 1 przypadek nie notowanego w latach poprzednich zachorowania na listeriozę. W toku prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego nie ustalono nośnika zakażenia.
10. W stosunku do roku 2018 odsetek dzieci nieszczepionych z powodu uchylania się rodziców od wykonania obowiązku szczepień ochronnych wzrósł o 4%.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

1. Wprowadzenie

W roku 2019, w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, znajdowało się ogółem 310 obiektów użyteczności publicznej (łącznie z piaskownicami i placami zabaw, stanowiącymi tereny rekreacyjne). Kontrolę przeprowadzono w 95 obiektach, co stanowi 31% skontrolowanych obiektów, spośród wszystkich obiektów użyteczności publicznej.

Kontroli poddano:

- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej (w tym solaria, siłownie i gabinety masażu) oraz inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług – skontrolowano 47 obiekty spośród 160 ujętych w ewidencji, co stanowi 29%,
- Dom Seniora - placówkę zapewniającą pensjonariuszom całodobową opiekę – 1 obiekt,
- obiekty hotelarskie, motele, pensjonaty i inne, w których świadczone są usługi hotelarskie - skontrolowano 12 obiektów spośród 23 ujętych w ewidencji, co stanowi 52%,
- ustępy publiczne ogółem - skontrolowano 6 ustępów spośród 6 ujętych w ewidencji, co stanowi 100%,
- dworce autobusowe - skontrolowano dworzec w Gostyniu,
- cmentarze, domy przedpogrzebowe - skontrolowano 5 obiektów spośród 25 ujętych w ewidencji, co stanowi 20%,
- inne obiekty użyteczności publicznej, tj. obiekty kulturalne i sportowe, stacje paliw, pralnie, zakłady pogrzebowe, przystanki komunikacyjne, usługi transportowe oraz parkingi - skontrolowano 20 obiektów spośród 40 ujętych w ewidencji, co stanowi 50%,
- basen oraz 2 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli - skontrolowano 3 obiekty.

2. Stan sanitarny wybranych rodzajów obiektów

2.1 Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej, inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług

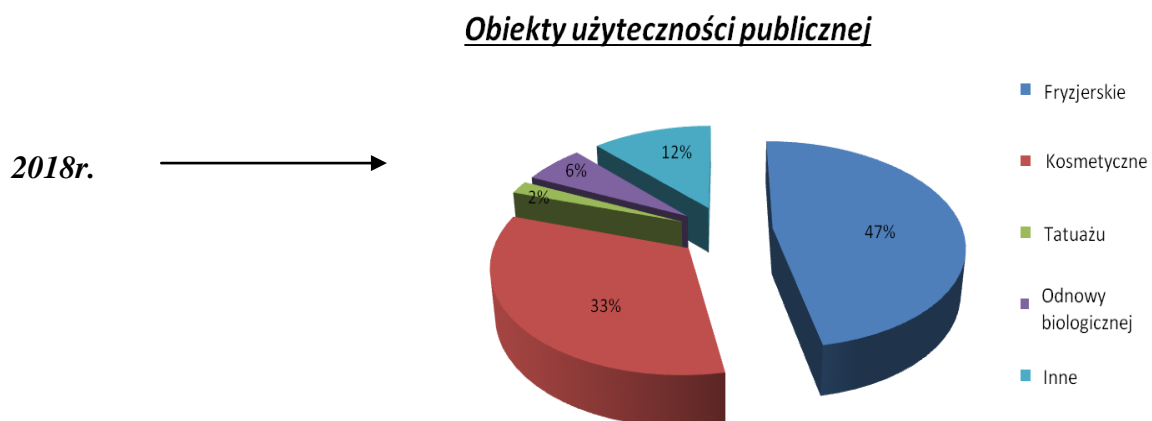
W 2019 roku, w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Gostyniu znajdowało się ogółem 160 obiektów, zakwalifikowanych do tej grupy (w porównaniu z rokiem ubiegłym liczba obiektów zwiększyła się o 7), co ujęto w Tabeli Nr 1.

Tabela Nr 1. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej i inne

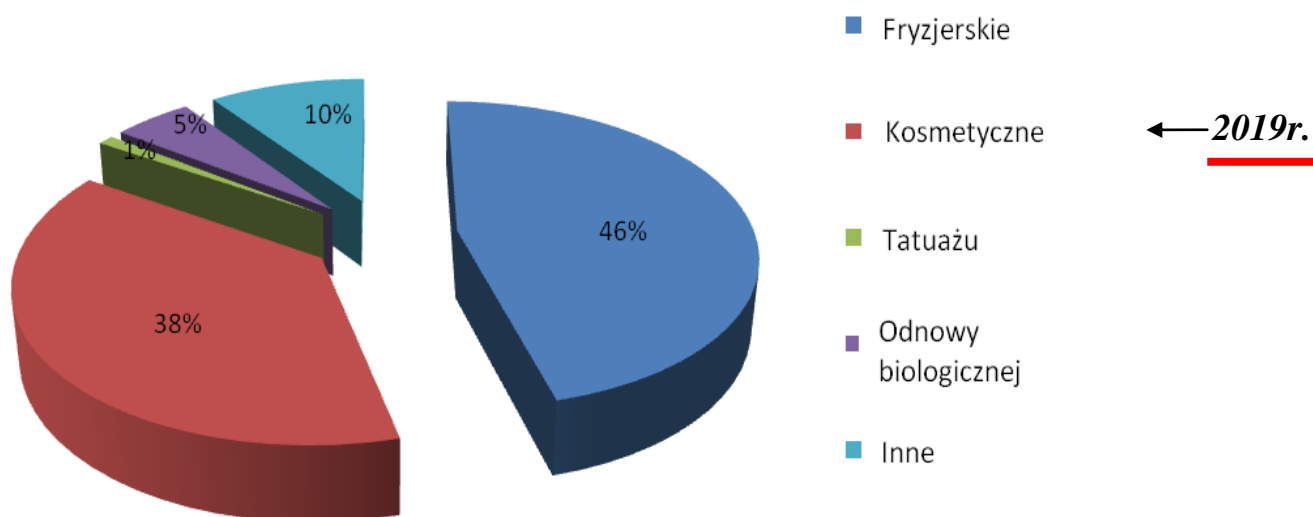
Typ zakładów	Liczba zakładów w ewidencji	Udział w grupie [%]	Liczba skontrolowanych zakładów	% skontrolowanych obiektów
Fryzjerskie	74	46	20	27
Kosmetyczne	61	38	15	25
Zakłady tatuażu	2	1	2	100
Odnowy biologicznej	7	5	2	29
Inne (w których świadczone jest więcej niż jedna z ww. usług)	16	10	8	50
Ogółem	160	100	54	34

Na poniższym wykresie (Wykres Nr 1) przedstawiono udział poszczególnych zakładów, funkcjonujących na terenie powiatu gostyńskiego. Największy udział obiektów w tej grupie stanowiły zakłady fryzjerskie - 46%, następnie zakłady kosmetyczne - 38%, kolejno zakłady świadczące łącznie więcej niż jedną z usług fryzjerskich, kosmetycznych,

tatuażu i odnowy biologicznej (tzw. inne) - 10% oraz zakłady odnowy biologicznej - 5%.
Najmniej spośród wyżej wymienionych grup było zakładów tatuażu, zaledwie 1%.

Obiekty użyteczności publicznej

Wykres Nr 1. Zestawienie udziału poszczególnych obiektów użyteczności publicznej za rok 2018 i 2019

Największy wzrost liczby obiektów użyteczności publicznej da się zauważyć w grupie zakładów kosmetycznych (podobnie jak w roku ubiegłym). Odnotowano 11 nowych zakładów kosmetycznych. Dodatkowo 3 obiekty, przeniesione zostały z grupy „Inne zakłady, w których świadczone są więcej niż jedna z usług...”, z powodu zmniejszenia zakresu wykonywanej działalności. Jeden zakład kosmetyczny zakończył swoją działalność. Dwa obiekty, które wcześniej należały do tej grupy, zostały przeniesione do grupy „Inne zakłady, w których świadczone są więcej niż jedna z usług...” z powodu poszerzenia zakresu wykonywanej działalności. Na ogół w gabinetach kosmetycznych wykonywane były podstawowe zabiegi z zakresu: manicure, pedicure, henny brwi i rzęs, depilacji ciała, makijaży, zabiegów pielęgnacyjnych na twarz, oczyszczania manualnego twarzy, masażu twarzy. Ponadto, w 5 zakładach spośród wszystkich skontrolowanych obiektów, wykonywane były również zabiegi z zakresu medycyny estetycznej oraz usługi makijażu permanentnego. Liczba zakładów fryzjerskich, w porównaniu z rokiem ubiegłym, zwiększyła się o 2 podmioty. Trzy salony zakończyły swoją działalność, powstało tyle samo nowych obiektów tego rodzaju. Dwa obiekty zostały przeniesione z grupy „Inne zakłady, w których świadczone są więcej niż jedna z usług...” z powodu zmniejszenia zakresu wykonywanej działalności.

W porównaniu z rokiem 2018, liczba obiektów świadczących usługi tatuażu zmniejszyła się, jeden obiekt tego rodzaju zakończył swoją działalność.

Porównując ubiegłe lata da się zauważyć, iż zmniejszyło się zapotrzebowanie na usługi solaryjne. W roku ubiegłym działalność zakończyły 2 obiekty świadczące usługi tego rodzaju oraz jeden gabinet masażu. W funkcjonujących solariach przestrzegano przepisów określonych w ustawie z dnia 15 września 2017r. *o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium*.

W zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu, w trakcie świadczonych usług istnieje ryzyko zagrożenia epidemiologicznego, w związku z czym zarówno personel zakładów, jak i ich właściciele zobowiązani są do utrzymywania pomieszczeń, ich wyposażenia, a także sprzętu w odpowiednim stanie sanitarno-higienicznym. Właściciele wszystkich skontrolowanych zakładów posiadają i stosują procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

Podczas kontroli tych obiektów, głównie zakładów kosmetycznych i tatuażu, szczególną uwagę zwracano na postępowanie z odpadami niebezpiecznymi, powstającymi przy wykonywaniu zabiegów, podczas których może dojść do naruszenia ciągłości tkanek skóry. Odpady o ostrych końcach i krawędziach gromadzone były w specjalnych, czerwonych

pojemnikach, uniemożliwiających ich ponowne otwarcie. Pojemniki z odpadami medycznymi identyfikowano kodem odpadów w nim przechowywanych, nazwą wytwórcy, a także datą i godziną otwarcia oraz zamknięcia pojemnika. Pojemniki wraz z innymi odpadami niebezpiecznymi o kodzie 18 01 03, po upływie 72 godzin, przenoszono ze stanowiska pracy do urządzenia chłodniczego i tam przechowywano do 30 dni, a następnie zlecano odbiór firmie posiadającej odpowiednie zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbioru i przekazywania do utylizacji odpadów niebezpiecznych. Wszystkie skontrolowane zakłady, wytwarzające tego rodzaju odpady, posiadały procedury, określające sposób postępowania z tymi odpadami.

We wszystkich skontrolowanych zakładach prowadzono dezynfekcję sprzętu i urządzeń. Dezynfekcja narzędzi kosmetycznych i fryzjerskich prowadzona była za pomocą preparatów o szerokim spektrum działania. Sposób prowadzonej dezynfekcji nie budził zastrzeżeń, a stosowane środki dezynfekcyjne posiadały aktualne terminy ważności. W obiektach tej grupy coraz częściej przeprowadzano dezynfekcję z udziałem sterylizatorów kulkowych, bądź wanienek ultradźwiękowych. W niektórych skontrolowanych obiektach wybrane narzędzia, sprzęt bądź urządzenia, umieszczano w sterylnym rękawie foliowym oraz poddawano sterylizacji z użyciem autoklawu, poprzez odpowiednio dobrany program.

W zakładach kosmetycznych i tatuażu powszechnie stosowano bieliznę jednorazowego użytku. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną czystą i brudną. W zakładach fryzjerskich coraz częściej używano bielizny jednorazowego użytku. Bielizna wielokrotnego użytku na ogół prana była we własnym zakresie, poza zakładem.

Gospodarka odpadami komunalnymi była zgodna z obowiązującymi przepisami. Odpady komunalne gromadzono w kolorowych workach foliowych (z wyjątkiem worków, koloru czerwonego i żółtego), umieszczonych w zamykanych pojemnikach, zlokalizowanych na zewnątrz obiektu.

Wszystkie skontrolowane zakłady podłączone były do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W pomieszczeniach, w których wykonywano usługi, zamontowana była wentylacja grawitacyjna, sporadycznie - klimatyzacja. W wentylację mechaniczną wyposażone były głównie pomieszczenia sanitarno-higieniczne dla klientów i personelu.

W skontrolowanych zakładach, w miejscach widocznych, umieszczone były znaki graficzne i informacje pisemne o zakazie palenia papierosów i e-papierosów.

Zakłady utrzymane były w czystości oraz w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

2. 2. Placówki zapewniające całodobową opiekę

W powiecie gostyńskim pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajduje się Dom Seniora w Szelejewie Drugim, należący do Domu Zdrowia i Spokoju Sp. z o.o. W roku 2019 przeprowadzono jedną kontrolę tego obiektu.

Dom Seniora przeznaczony jest dla osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub w podeszłym wieku. W placówce istnieje możliwość przyjęcia zarówno pacjentów sprawnych

ruchowo, jak i pacjentów leżących, wymagających pomocy w czynnościach życia codziennego. Opieka medyczna pensjonariuszy sprawowana jest przez lekarzy i pielęgniarki w gabinetach lekarskich, należących do Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego, mieszczącego się w budynku Domu Zdrowia i Spokoju.

Obiekt przystosowany jest dla potrzeb osób niepełnosprawnych, bez barier architektonicznych, wyposażony w windę. Dysponuje 30 pokojami (48 miejscami noclegowymi) wraz z łazienkami, zaopatrzonymi w systemy przywoławcze, specjalne krzesła (ułatwiający mycie osób niepełnosprawnych ruchowo) oraz uchwyty (ułatwiający korzystanie z toalet). Do dyspozycji pensjonariuszy wyznaczono: bibliotekę, świetlicę, jadalnię, gabinet lekarski, recepcję, podręczną kuchnię oraz pralnię z suszarnią. Ponadto w obiekcie znajdują się dwa pokoje, tzw. apartamenty, przeznaczone na nocleg dla rodzin odwiedzających tutejszych pacjentów.

Placówka posiada również pomieszczenie Pro Morte, wyposażone w chłodnię oraz wózek do przewozu zwłok, z osobnym wejściem z zewnątrz budynku. W pomieszczeniu tym znajduje się umywalka z bieżącą wodą oraz środkami dezynfekcyjnymi do mycia rąk. Zwłoki przechowywane są w chłodni do momentu odbioru zwłok przez zakład pogrzebowy.

W obiekcie wydzielono pomieszczenie na środki czystości, sprzęt porządkowy i środki dezynfekcyjne, a także magazyn do przechowywania bielizny czystej i brudnej. Pranie bielizny brudnej zlecano firmie zewnętrznej, natomiast odzież mieszkańców prana była w podręcznej pralni obiektu, w której znajdowały się pralki oraz suszarnia.

Wykonanie usług dezynsekcji i deratyzacji również zlecano firmie zewnętrznej.

Obiekt podłączono do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W pomieszczeniach codziennego użytku zamontowano wentylacje grawitacyjną, w sanitariatach - mechaniczną, włączaną automatycznie.

W otoczeniu obiektu wydzielono plac zieleni wraz z ławeczkami, fontanną oraz brukowe alejki, ułatwiające poruszanie osobom niepełnosprawnym ruchowo. Wydzielono również utwardzony parking dla samochodów gości tutejszych pacjentów. Obiekt dysponuje dwoma tarasami dla osób przebywających i odwiedzających.

Skontrolowany obiekt był w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym. W budynku obowiązywał całkowity zakaz palenia wyrobów tytoniowych i elektronicznych.

2. 3. Obiekty hotelarskie, motele, pensjonaty i inne, w których świadczone są usługi hotelarskie

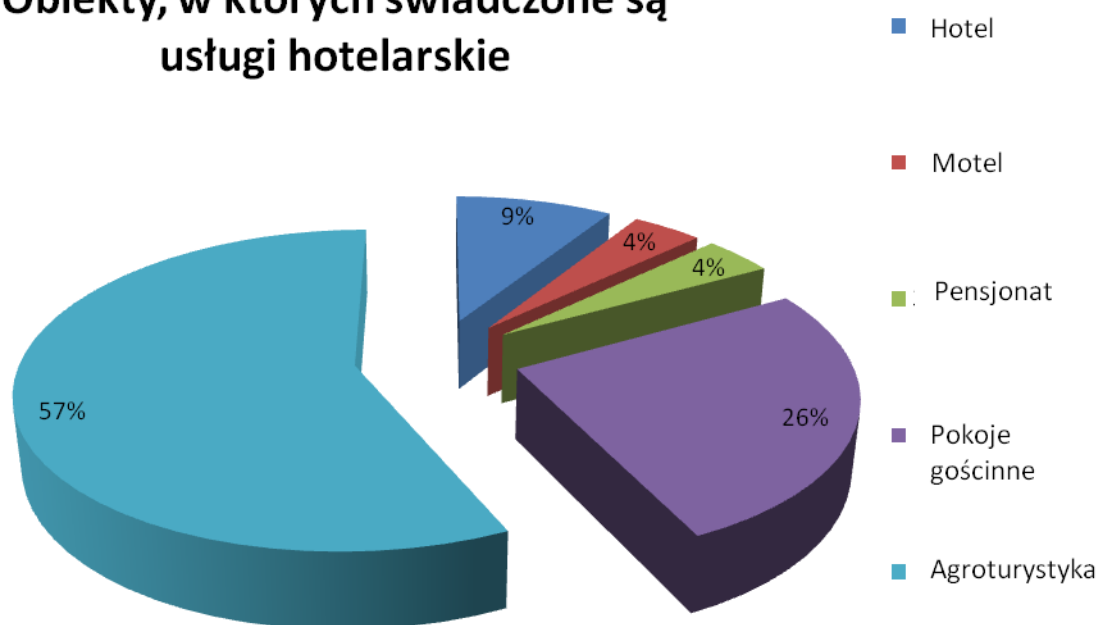
W roku 2019 zewidencjonowano ogółem 23 obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie. Należą do nich: hotele, motel, pensjonat, obiekty z pokojami gościnnymi oraz obiekty agroturystyczne, co przedstawiono w Tabeli Nr 2.

Tabela Nr 2. Hotele, motele, pensjonaty i inne, w których świadczone są usługi hotelarskie

Typ zakładów	Liczba zakładów w ewidencji	Udział % w grupie	Liczba skontrolowanych zakładów	% skontrolowanych zakładów
Hotele	2	9	2	100
Motele	1	4	1	100
Pensjonaty	1	4	1	100
Obiekty z pokojami gościnnymi	6	26	4	67
Agroturystyki	13	57	4	31
Ogółem	23	100	12	52

Kontroli sanitarnej poddano 12 obiektów spośród 23, co stanowi 52% wszystkich obiektów tej grupy. Na poniższym wykresie (Wykres Nr 2) przedstawiono procentowy udział obiektów świadczących usługi hotelarskie. Znaczną większość obiektów, świadczących usługi hotelarskie w powiecie gostyńskim, stanowią agroturystyki. W porównaniu z rokiem ubiegłym, ogólna liczba obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie zmniejszyła się o 1 zakład. Jeden z obiektów, świadczących usługi wynajmu pokoi, uległ zamknięciu. Zaprzestano prowadzenia 2 działalności o charakterze agroturystyki, jednakże w ich miejsce powstały 2 nowe obiekty, o tej samej działalności. Ilość hoteli, moteli i pensjonatów pozostaje niezmienną od kilku lat.

Obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

Wykres Nr 2. Udział obiektów użyteczności publicznej świadczącej usługi hotelarskie.

Przeprowadzone kontrole dotyczyły m.in.: ogólnego stanu sanitarno-technicznego; zaopatrzenia w bieżącą wodę ciepłą i zimną; jakości wody; gospodarki ściekami i odpadami; postępowania z czystą i brudną bielizną; zaopatrzenia w środki czystości; dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń i sprzętów; czystości i porządku w obiektach oraz w ich otoczeniu, dokumentacji zdrowotnej pracowników, przestrzegania zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu.

Źródło zaopatrzenia w wodę obiektów tej grupy stanowią wodociągi publiczne sieciowe. Jakość dostarczanej wody odpowiadała wymaganiom stawianym wodzie do spożycia przez ludzi. Ścieki komunalne z większości obiektów odprowadzane były do sieci kanalizacyjnej (9 spośród 12 obiektów) bądź zbiorników bezodpływowych, tzw.

szamb (w 3 obiektach). Gospodarka odpadami komunalnymi była zgodna z przepisami.

Pranie bielizny prowadzone było zarówno w pralniach własnych obiektów (w 5 spośród 12 kontrolowanych), jak i w pralniach zewnętrznych (7 obiektach tej grupy spośród 12 kontrolowanych). Pralnie zewnętrzne zapewniały również transport bielizny czystej i brudnej. Skontrolowane obiekty przechowywały bieliznę czystą w wydzielonych na ten cel szafach lub magazynach z odpowiednimi regałami oraz posiadały wydzielone miejsca do składania bielizny brudnej. Obiekty wyposażone były w środki czystościowe i dezynfekcyjne. Zabiegi dezynsekcji i deratyzacji wykonywane były zazwyczaj przez firmy zewnętrzne.

W roku 2019 w jednym z hoteli zlokalizowanym w Gostyniu odmalowano wszystkie pokoje, dokonano wymiany schodów i posadzki w holu oraz wyremontowano ogólnodostępne pomieszczenia higieniczno-sanitarne. Efektem tych prac było podwyższenie standardu świadczonych usług hotelarskich.

We wszystkich skontrolowanych obiektach obowiązywał zakaz palenia tytoniu oraz e-papierosów. W miejscach widocznych umieszczone były znaki graficzne i informacje pisemne o zakazie palenia i e-papierosów.

Ogólny stan sanitarno-techniczny obiektów hotelarskich, w porównaniu z ubiegłymi latami, nie uległ zmianie. W żadnym z kontrolowanych obiektów nie stwierdzono uchybień we wskazanym zakresie.

2. 4. Ustępy publiczne

W roku 2019 w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowało się 6 obiektów klasyfikowanych jako ustępy publiczne. Wszystkie obiekty tej grupy poddano kontroli sanitarnej. Jeden z kontrolowanych obiektów toalet (mieszczący się w Gostyniu) od miesiąca lipca 2019r. do czasu odwołania został wyłączony z użytkowania, ze względu na modernizację pobliskich dróg.

We wszystkich skontrolowanych obiektach znajdowały się odrębne toalety, przeznaczone dla użytkownika kobiet i mężczyzn (wyposażone w oczko ustępowe oraz podstawowe środki higieny osobistej oraz - w dwóch spośród wszystkich obiektów - suszarki do rąk). We wszystkich obiektach zamontowano wentylację mechaniczną, włączaną automatycznie. Pięć spośród wszystkich skontrolowanych obiektów tej grupy przystosowanych było do osób niepełnosprawnych ruchowo, jeden z kontrolowanych obiektów wyposażony był w natryski.

W każdym z obiektów znajdowało się pomieszczenie socjalno-porządkowe wyposażone w sprzęt porządkowy oraz preparaty myjąco-dezynfekujące, które posiadały aktualne terminy ważności.

Źródłem zaopatrzenia w wodę w kontrolowanych obiektach były wodociągi publiczne sieciowe. Ścieki z wszystkich toalet odprowadzane były do kanalizacji miejskich.

W obiektach obowiązywał zakaz palenia tytoniu i e-papierosów. W miejscach widocznych umieszczono znaki graficzne i informacje pisemne o tym zakazie.

Skontrolowane pomieszczenia, urządzenia i elementy wyposażenia toalet utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i dobrym stanie sanitarno-technicznym.

2. 5. Obiekty komunikacji publicznej.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajduje się Dworzec Autobusowy w Gostyniu. W roku 2019 przeprowadzono kontrolę sanitarną tego obiektu oraz 6 środków transportu do przewozu pasażerów.

Na terenie Dworca Autobusowego znajduje się ogrodzony, utwardzony plac manewrowy dla autobusów. Wydzielonych jest 7 stanowisk autobusowych. Poszczególne stanowiska zabezpieczone są przed wejściem na plac manewrowy. Na przystanku dostępne są wiaty dla oczekujących podróżnych.

Budynek Dworca Autobusowego przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Poczekalnia dla podróżnych posiada odrębne wejście i kilkanaście miejsc siedzących dla osób oczekujących. Zapewniono dostęp do dwóch toalet. W poczekalni znajduje się okienko z tzw. kasą biletową. We wszystkich pomieszczeniach budynku zamontowano wentylację grawitacyjną, w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych - wentylację mechaniczną, włączaną automatycznie.

Na terenie kontrolowanego obiektu wydzielono miejsce do przechowywania i magazynowania preparatów myjąco-dezynfekujących oraz sprzętu porządkowego, czynności porządkowe pomieszczeń budynku Dworca Autobusowego wykonywane są codziennie przez osobę zatrudnioną z zewnątrz.

Odpady komunalne odbierane były przez Firmę zewnętrzną, posiadającą stosowne uprawnienia.

W miejscach widocznych, tj.: w budynku dworca oraz pod wiatami dla podróżnych umieszczono znaki graficzne, w tym informację pisemną o zakazie palenia tytoniu oraz e-papierosów.

Pomieszczenia obiektu, plac na zewnątrz budynku wraz ze stanowiskami autobusowymi utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym oraz sanitarno-technicznym.

2. 6. Cmentarze i domy przedpogrzebowe

Na terenie powiatu gostyńskiego znajdują się 24 cmentarze, 4 z nich poddano kontroli w 2019 roku. Jedna kontrola odbyła się w związku z interwencją anonimowego rozmówcy, skarżącego się na zły stan sanitarno-techniczny toalet. Podczas kontroli nie stwierdzono złego stanu sanitarno-technicznego obiektu, pomieszczenia utrzymane były w czystości.

Skontrolowane cmentarze posiadały własne źródło wody, tj. studnie własne. Na terenach cmentarzy lub w ich sąsiedztwie wydzielono miejsca na pojemniki, kontenery lub boksy do gromadzenia odpadów komunalnych.

Skontrolowane obiekty były ogrodzone, teren cmentarzy częściowo utwardzony, wydzielone główne alejki - wyłożone kostką brukową, utrzymane były w dobrym stanie sanitarno – porządkowym.

Dom przedpogrzebowy w Gostyniu przeznaczony jest wyłącznie do przechowywania zwłok do czasu pogrzebu. Posiada chłodnię z dwoma szafami chłodniczymi do przechowywania zwłok. Pomieszczenie chłodni wyposażono w umywalkę z doprowadzoną ciepłą i zimną wodą, mydło w płynie, środki dezynfekcyjne, ręczniki jednorazowego użytku, rękawiczki jednorazowe oraz maseczki jednorazowe. Pomieszczenie chłodni wyposażone jest w wentylację mechaniczną.

W obiekcie opracowano i wdrożono instrukcję mycia i dezynfekcji rąk, zapobiegającą zakażeniu oraz chorobom zakaźnym. Zawarto umowę na wykonywanie usług w zakresie odbioru, transportu i przekazywania do utylizacji odpadów medycznych z Firmą zewnętrzną posiadającą stosowane uprawnienia. W obiekcie wydzielono pomieszczenie magazynowe, zaopatrzone w urządzenie chłodnicze do czasowego magazynowania odpadów medycznych (do 30 dni), które odbierane są zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Przeprowadzona kontrola domu przedpogrzebowego nie wykazała nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno–technicznego i sanitarno–porządkowego.

2. 7. Inne obiekty użyteczności publicznej

W roku 2019 kontroli poddano także obiekty, klasyfikowane jako inne obiekty użyteczności publicznej, które przedstawiono w Tabeli Nr 3. Ogółem skontrolowano 20 obiektów spośród 40 znajdujących się w ewidencji, co stanowi 50%.

Tabela Nr 3. Inne obiekty użyteczności publicznej

Typ obiektu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba skontrolowanych obiektów	% skontrolowanych obiektów
Kulturalno-sportowe	4	3	75
Stadiony	1	0	0
Stacje paliw	18	5	28
Pralnie	6	3	50
Zakłady pogrzebowe	5	4	80
Przystanki komunikacyjne	1	0	0
Usługi transportowe	2	2	100
Parkingi	3	3	100
Ogółem	40	20	50

W porównaniu z rokiem 2018 liczba obiektów zakwalifikowanych do tej grupy zwiększyła się. Łącznie powstało 5 nowych obiektów, w tym: Pokój Zagadek, stacja paliw oraz 3 miejsca parkingowe.

W roku 2019 kontroli poddano „Park miejski”, „Kręgielnię”, „Pokój Zagadek”, stacje paliw, pralnie, zakłady pogrzebowe, usługi transportowe oraz parkingi.

Park Miejski jest obiektem ogólnodostępnym, przeznaczonym do celów rekreacyjnych. Na terenie parku wydzielono boisko do bulodromu, stół do gry w tenisa stołowego oraz muszla koncertowa. Wewnątrz muszli koncertowej znajdują się 2 pomieszczenia sanitarno-higieniczne.

Kręgielnia jest obiektem sportowym ogólnodostępnym, przeznaczonym do celów rekreacyjno-sportowych amatorów oraz sportowców, w tym również osób niepełnosprawnych ruchowo. Pomieszczenie kręgielni wyposażono w 6 torów kręglarskich wraz z monitorami elektronicznymi, pulpity sterujące, telewizor oraz komputer, sterujący wszystkimi dostępnymi

systemami elektronicznymi. Ponadto na terenie obiektu znajdują się trybuny, stoliki oraz krzesła dla gości. W sąsiedztwie kręgielni dostępne są natryski, szatnie oraz toalety. Na piętrze obiektu dostępny jest hol, wyposażony w kanapy oraz stoliki (miejsce przeznaczone do wypoczynku gości). W pobliżu znajduje się Sala fitness, w której instruktorzy w określonych terminach prowadzą zajęcia z ćwiczeń ruchowych. Na wyposażeniu Sali dostępne są stoły do Ping-Ponga, przeznaczone do treningów klubu Start Gostyń, piłki i sztangi do ćwiczeń, stepy, maty itp. Na terenie obiektu istnieje możliwość zorganizowania imprezy w celu rekreacyjno-sportowym. Do dyspozycji uczestników jest również grill oraz plac zieleni na zewnątrz obiektu. Przed obiektem wydzielono utwardzony parking samochodowy dla gości. W ostatnim czasie odbyły się remonty mające na celu polepszenie jakości świadczonych usług i komfort osób z nich korzystających, tj.: odmalowano hol główny, mieszczący się na parterze kontrolowanego obiektu, zamontowano płytki podłogowe; wymieniono schody prowadzące z holu głównego do holu na piętrze oraz zamontowano wykładzinę gumoleum; w holu na piętrze zamontowano panele podłogowe; wyremontowano Salę fitness- zamontowano panele podłogowe, pomalowano ściany, zakupiono sprzęt do ćwiczeń.

Pokój Zagadek jest obiektem nowo powstałym, przystosowanym dla osób niepełnosprawnych ruchowo, zlokalizowanym na poddaszu gostyńskiego muzeum. Tematyka łamigłówek nawiązuje do czasów napoleońskich. Powierzchnia przeznaczona na pokój zagadek podzielona jest na cztery pomieszczenia, stanowiące elementy gry. Uczestnicy pozostają w stałym kontakcie z obsługą. Obiekt jest monitorowany, dostęp do obrazu z kamer mają pracownicy muzeum.

W roku 2019 przeprowadzono kontrolę na wniosek o wszczęcie postępowania kontrolnego w zakresie przestrzegania przepisów sanitarnych w „escape rooms” oraz kontrolę tematyczną, podczas trwania sezonu letniego. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w obiekcie.

Skontrolowano 5 obiektów typu *stacje paliw*. Wszystkie skontrolowane podmioty złożyły wniosek do Urzędu Regulacji Energetyki o zmianę posiadanej koncesji na obrót paliwami ciekłymi, w celu dostosowania jej treści do definicji paliw ciekłych. Ponadto podmioty posiadały wpis do rejestru podmiotów przywożących, z którego wynikało, iż paliwo dostarczane było ze wskazanych terminalów, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Kontroli poddano również *pralnie*, w których wykonywane są usługi pralniczo-prasownicze odzieży roboczej bądź białizny hotelowej lub szpitalnej. Największym zakładem pralniczym, świadczącym najszerzy zakres usług, jest firma zajmująca się praniem

bielizny szpitalnej, hotelowej, gastronomicznej oraz odzieży roboczej z różnych zakładów pracy. Pozostałe zakłady poddane kontroli sanitarnej świadczą usługi w zakresie pralniczo-prasowalniczym: odzieży roboczej z zakładów spożywczych i zakładów pracy. W zakładach tych wykonywana jest czynność prania pościeli, obrusów, kocy z obiektów użyteczności publicznej, usługi w zakresie pralniczo-prasowalniczym oraz wynajmu i serwisowania odzieży roboczej. Pralnie posiadają odrębne miejsca przyjmowania bielizny brudnej oraz przechowywania i wydawania bielizny czystej - w każdym z kontrolowanych obiektów zachowany jest ruch jednokierunkowy. W obiektach tej grupy, oprócz pomieszczenia świadczenia usług prania, suszenia oraz prasowania znajdowały się również pomieszczenia sanitarno-higieniczne. Zakłady posiadały instrukcje prania, a bielizna gotowa do wydania była odpowiednio identyfikowana, środki piorąco-dezynfekujące stosowane do prania odzieży posiadały aktualne terminy ważności.

Skontrolowane *zakłady pogrzebowe* zajmują się transportem i pochówkiem zwłok. Dwa, spośród wszystkich kontrolowanych obiektów, przygotowują zwłoki do pochówku, w pozostałych zakładach czynności w zakresie toalety pośmiertnej wykonują członkowie rodziny, przed przyjazdem firmy pogrzebowej. Zwłoki, w przypadku braku kostnic, przechowywane były w pobliskich chłodniach (należących do szpitala bądź parafii), a następnie transportowane do kościołów, bezpośrednio przed ceremonią pogrzebową.

Właściciele skontrolowanych zakładów pogrzebowych posiadali umowy na wykonywanie dla nich usług w zakresie odbioru, transportu i przekazywania do utylizacji odpadów niebezpiecznych, zawarte z firmą posiadającą stosowne uprawnienia. Zakłady pogrzebowe dysponują odpowiednimi środkami transportu. Samochody do przewozu zwłok spełniały wymogi sanitarno-higieniczne, niezbędne do świadczenia usług w deklarowanym zakresie. Wszystkie skontrolowane obiekty podłączone są do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona była zgodnie z obowiązującymi przepisami.

We wszystkich skontrolowanych obiektach obowiązywał zakaz palenia tytoniu i e-papierosów.

2.7.1. Stan sanitarny środków transportu

Skontrolowano ogółem 35 środków transportu:

- 6 autobusów, znajdujących się na placu manewrowym Dworca Autobusowego,
- 7 autobusów/busów prywatnej firmy przewozowej,

- 6 samochodów do przewozu zwłok i szczątków ludzkich, należących do zakładów pogrzebowych,
- 16 samochodów firm pralniczych.

Wszystkie skontrolowane środki transportu zaopatrzone były w apteczkę pierwszej pomocy medycznej, zamykane, szczelne pojemniki na odpady komunalne (wyłożone workami foliowymi), preparaty dezynfekcyjne oraz tabliczki wraz z informacją o zakazie palenia papierosów i e-papierosów. Skontrolowane środki transportu utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym.

Stan sanitarno-techniczny specjalistycznych środków transportu odpowiadał obowiązującym przepisom prawnym.

3. Kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli

W 2019r. na terenie gminy Pępowo, w okresie letnim funkcjonowało ogólnodostępne i zorganizowane miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli zwane „Cegielnią”. Wyznaczono dwa terminy jego funkcjonowania: I - od 1 lipca 2019r. do 30 lipca 2019r. II - od 2 sierpnia 2019 do 31 sierpnia 2019r., a każdy termin obejmował inny fragment linii brzegowej zbiornika co daje dwa miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli.

Przeprowadzono łącznie 4 kontrole sanitarne tego miejsca, każdorazowo przed rozpoczęciem sezonu oraz w trakcie jego trwania.

Infrastruktura towarzysząca miejscu okazjonalnie wykorzystywanemu do kąpieli tzw. „Cegielni” była utrzymana w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie obiektu była prowadzona prawidłowo. Obiekt był właściwie oznakowany oraz posiadał tablicę, na której umieszczano informację o przydatności wody do kąpieli.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom kąpiącym się podczas wypoczynku letniego, prowadzony był nadzór sanitarny nad jakością wody do kąpieli, a plaża znajdowała się pod nadzorem ratowników.

Organizator miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli dokonywał poboru próbek wody ze zbiornika wodnego, zarówno przed sezonem jak i w okresie jego trwania. Na podstawie sprawozdań z badań oraz na podstawie wizualnej oceny wody dokonanej przez Organizatora, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu orzekał przydatność do kąpieli wody ze zbiornika wodnego. Jakość wody w zbiorniku wykorzystywanym do kąpieli nie budziła zastrzeżeń.

4. Pływalnie

Na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonuje jedna, całoroczna, pływania kryta, znajdująca się w Gostyniu. W 2019r. przeprowadzono jedną kontrolę sanitarną tego obiektu. Przedmiotem w/w kontroli było: sprawdzenie stanu sanitarno-technicznego obiektu tj. poszczególnych pomieszczeń: hali basenowej – a w niej wszystkie niecki basenowe, strefy saun, siłowni fitness, szatni, solarium oraz zaplecza pływalni wraz z system uzdatniania wody do kąpieli.

Wszystkie skontrolowane pomieszczenia pływalni utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym.

Jakość wody przeznaczonej do kąpieli była monitorowana całorocznie. Badania prowadziła zarówno Inspekcja Sanitarna jak i Zarządzający pływalnią. Systematyka wykonywanych badań zapewniła

bezpieczne warunki dla osób korzystających z pływalni.

W ramach kontroli urzędowej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego z częstotliwością raz w miesiącu oraz w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządzającego pływalnią z częstotliwością wskazaną dla zarządzających zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. poz. 2016).

Wykonywano analizy laboratoryjne próbek wody pod kątem zanieczyszczeń bakteriologicznych oraz w zakresie parametrów fizyko-chemicznych.

Łącznie w ramach kontroli urzędowej i kontroli wewnętrznej w roku 2019 poddano analizie bakteriologicznej: 252 próbki oraz fizyko-chemicznej: 128 próbek.

Woda na pływalni w nieckach: basenu sportowego, basenu rekreacyjnego, w brodziku, w niecce jacuzzi oraz w systemach cyrkulacji wcześniej wymienionych niecek basenowych w badanym zakresie bakteriologicznym oraz chemicznym odpowiadała wymaganiom określonym w załączniku Nr 1 i Nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. poz. 2016).

5. Podsumowanie

1. W zakresie stanu sanitarno-technicznego obiektów użyteczności publicznej oraz środków transportu specjalnego przeznaczenia nie stwierdzono nieprawidłowości.
2. We wszystkich skontrolowanych obiektach gospodarkę odpadami prowadzono zgodnie z obowiązującymi przepisami.
3. We wszystkich obiektach użyteczności publicznej oraz skontrolowanych środkach transportu specjalnego przeznaczenia przestrzegano zapisów ustawy *o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu, wyrobów tytoniowych i e-papierosów*.
4. Największy wzrost liczby obiektów użyteczności publicznej (wzorem lat ubiegłych) zauważono w grupie zakładów kosmetycznych.
5. Poprzez regularne prace remontowe kontrolowanych obiektów podwyższono standard świadczonych usług.
6. W analizowanych próbkach wody nie stwierdzono zanieczyszczeń bakteriologicznych oraz przekroczeń parametrów fizyko-chemicznych.

STAN SANITARNY PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

1. Wprowadzenie.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą kontrolowano w oparciu o przepisy prawne rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012r., poz. 739) bądź rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. poz. 595). Zakres kontroli tych podmiotów obejmował głównie: stan sanitarno-techniczny obiektów, utrzymanie czystości pomieszczeń i wyposażenia, zaopatrzenie w wodę, postępowanie z bielizną czystą i brudną, postępowanie z odpadami medycznymi, procesy dezynfekcji i sterylizacji.

2. Działalność lecznicza

Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze podzielona jest na grupy:

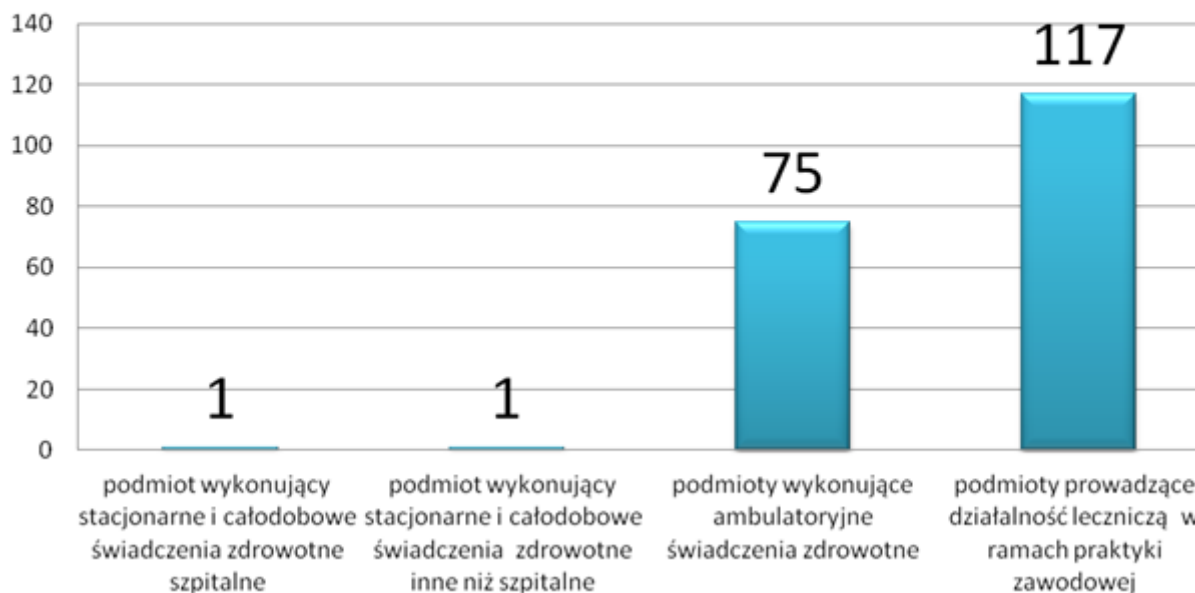
1. stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne,
2. stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż szpitalne,
3. ambulatoryjne świadczenia zdrowotne,
4. praktyki zawodowe.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, w roku 2019, znajdowały się ogółem 194 placówki:

- 1 podmiot wykonujący stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne,
- 1 podmiot wykonujący stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż szpitalne, tj.: zakład opiekuńczo–leczniczy,
- 75 podmiotów wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne,
- 117 podmiotów prowadzących działalność leczniczą w ramach praktyki zawodowej.

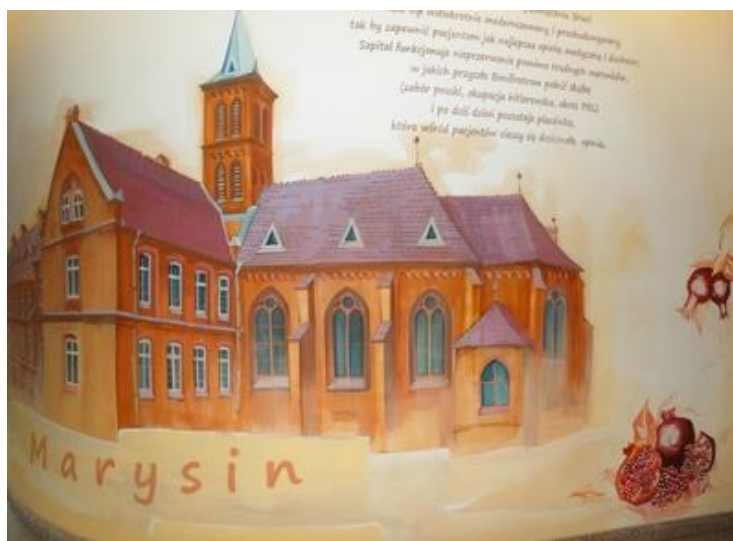
Powyższą zależność przedstawiono na wykresie Nr 1.

Liczba placówek znajdujących się pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu w roku 2019

Wykres Nr 1. Liczba placówek znajdujących się pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu w roku 2019.

2.1. Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

źródło: <https://bonifratrzy.pl/bonifraterskie-centrum-zdrowia/o-nas/>

W 2019 r., w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, znajdowały się 2 obiekty: 1 szpital oraz 1 zakład opiekuńczo-leczniczy, wykonujące **stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne**.

W Bonifraterskim Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Piaskach świadczona jest działalność lecznicza w rodzaju „*stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne*” – usługi w zakresie rehabilitacji pacjentów dorosłych w Szpitalnym Oddziale Rehabilitacji Neurologicznej. Z dniem 17 kwietnia 2019r. zlikwidowano Oddział Rehabilitacji Ogólnoustrojowej.

Drugi z obiektów zaklasyfikowany do tej grupy podmiotów leczniczych to Dom Zdrowia i Spokoju Sp. z o. o. Zakład Opiekuńczo – Leczniczy w Szelejewie. W Zakładzie Opiekuńczo–Leczniczym pacjenci dorośli objęci są szerokim zakresem usług rehabilitacyjnych.

W tych obiektach nie przeprowadzono remontów ani modernizacji ze względu na dobry stan sanitarno-techniczny placówek.

Pracownicy Sekcji Epidemiologii przeprowadzili w roku 2019 w szpitalu łącznie 4 kontrole. Jedną kontrolę tego obiektu wykonano w zakresie Sekcji Higieny Komunalnej. Jedną kontrolę sanitarną przeprowadzili również pracownicy Sekcji Epidemiologii w zakładzie opiekuńczo-leczniczym w 2019r.

Placówki posiadają opracowane i wdrożone procedury z zakresu postępowania z odpadami medycznymi. Odpady medyczne zbierane są selektywnie, zgodnie z ich właściwościami, z uwzględnieniem sposobu unieszkodliwiania. W obiektach tych prowadzona jest segregacja odpadów. Odpady medyczne niebezpieczne przechowywane są

w przenośnym urządzeniu chłodniczym, w temperaturze do 10°C, nie dłużej niż 30 dni. Odbiór odpadów medycznych prowadzą wyspecjalizowane zewnętrzne firmy, posiadające stosowne uprawnienia. Na podstawie umowy zawartej z placówkami transportują je do utylizacji.

W zakresie postępowania z odpadami medycznymi nie stwierdzono nieprawidłowości.

W skontrolowanych placówkach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia, przestrzegane są również procedury dotyczące sprzątan

i dezynfekcji pomieszczeń, a także procedury dotyczące bieżącego dozoru i utrzymania standardów higieny wewnątrzzakładowej.

W placówkach prowadzone są kontrole wewnętrzne dotyczące realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, obejmujące w szczególności: ocenę ryzyka występowania zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych; ocenę prawidłowości i skuteczności procedur, a także ocenę stosowania środków ochrony indywidualnej i zbiorowej w celu zapobieżenia przenoszenia biologicznych czynników chorobotwórczych.

W podmiotach nie prowadzi się procesów sterylizacji. Stosowany jest wyłącznie sprzęt medyczny jednorazowego użytku, wysterylizowany fabrycznie.

Zarówno Zakład Opiekuńczo-Lecznicy, jak i Bonifraterskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. korzystają z usług pralni zewnętrznej -HTS Medij Sp. z o. o. w Pępowie. Pralnia prowadzi pranie bielizny, dokonuje odbioru bielizny brudnej oraz dostarcza do obiektów czystą bieliznę. Brudna bielizna zbierana jest do worków, umieszczonych na stelażach wózków, wyposażonych w zamykane pokrywy.

W pralni, w pomieszczeniu przyjmowania bielizny, w strefie brudnej zainstalowano urządzenie do bezdotykowej identyfikacji bielizny. Pralnia ta wyróżnia się wysokim poziomem technologicznym. Pomieszczenia pralni i stosowane technologie umożliwiają pranie bielizny szpitalnej w tym noworodkowej i zakaźnej. Prowadzona jest mikrobiologiczna kontrola czystości bielizny.

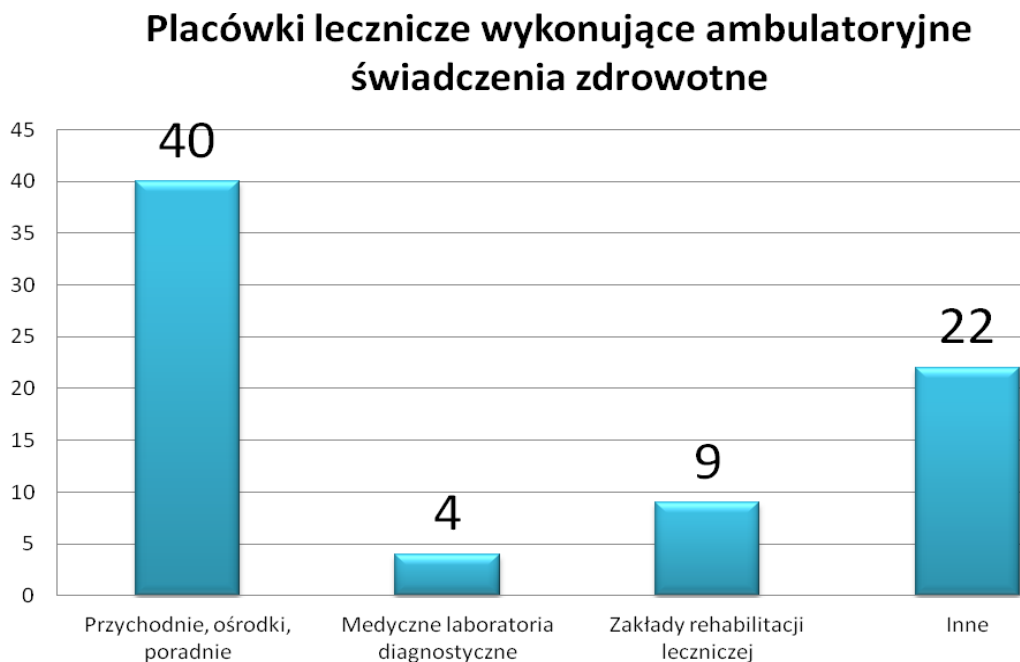
Pomieszczenia i urządzenia pralni utrzymane są w dobrym stanie sanitarnym. Firma pralnicza posiada pozytywną opinię Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, a środki transportu spełniają wymogi do przewożenia bielizny szpitalnej i operacyjnej z zachowaniem barier sanitarnych.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia Bonifraterskiego Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w wodę do spożycia jest wodociąg publiczny w Podrzeczu. Z kolei Zakład Opiekuńczo-Lecznicy zaopatrywany jest w wodę z wodociągu publicznego w Stefanowie.

W 2019r. nie stwierdzono uchybień co do stanu technicznego w/w placówek. Pomieszczenia i urządzenia placówek odpowiadały wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012r., poz. 739), bądź rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. poz. 595).

2.2 Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz działalność lecznicza wykonywana przez praktyki zawodowe.

W roku 2019 w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowało się ogółem 75 placówek **lecznictwa ambulatoryjnego**. Szczegółowy podział tych podmiotów przedstawiono na wykresie Nr 2.

Wykres Nr 2. Liczba placówek leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne.

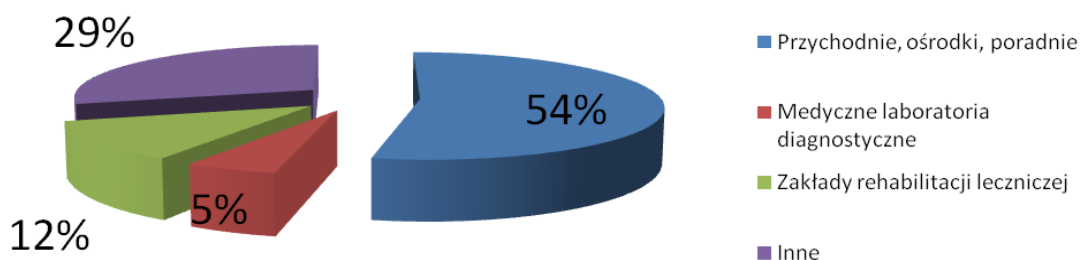
Zestawienie wszystkich podmiotów leczniczych, wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne wraz z liczbą skontrolowanych obiektów przedstawia Tabela Nr 1.

Typ placówki	Liczba placówek w ewidencji	Liczba skontrolowanych placówek	% skontrolowanych placówek
Przychodnie , ośrodki, poradnie	40	28	70
Medyczne laboratoria diagnostyczne	4	1	25
Zakłady rehabilitacji leczniczej	9	5	56
Inne	22	6	27
Ogółem	75	40	53

Tabela Nr 1. Placówki lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne.

W roku 2019 skontrolowano 40 podmiotów, co stanowi 53% wszystkich podmiotów tej grupy ujętych w ewidencji. Procentowy udział danego typu placówek w stosunku do ogólnej liczby placówek leczniczych (wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne) przedstawiono na wykresie Nr 3.

Placówki lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Wykres Nr 3. Procentowy udział danego typu placówek, w stosunku do ogólnej liczby placówek leczniczych, wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne.

Największą wartość procentową stanowiły przychodnie, tj. 54%, najmniejszą - medyczne laboratoria diagnostyczne (zaledwie 5%). Wśród placówek leczniczych, klasyfikowanych jako inne, wyróżnić możemy przede wszystkim: zespoły pielęgniarek i położnych, gabinety profilaktyki szkolnej oraz ratownictwo medyczne. W grupie: **przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie,**

ambulatoria z izbą chorych, lecznice znajdowało się łącznie 40 podmiotów wykonujących działalność leczniczą. W porównaniu z rokiem 2018 liczba placówek zmniejszyła się o 1 zakład. Zlikwidowano 1 poradnię lekarską w Pępowie.

Ponadto dwie z istniejących przychodni zmieniły nazwę. Jedna z poradni (Poradnia Medycyny Pracy) zawiesiła swą działalność.

Ogółem skontrolowano 28 placówek, przeprowadzając łącznie 47 kontroli. Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej i Sekcji Epidemiologii przeprowadzili wspólnie 19 kontroli kompleksowych oraz 1 kontrolę stacji dializ Da Vita Clinic Gostyń, którą zaewidencjonowano w tej grupie podmiotów. Pomieszczenia skontrolowanych obiektów utrzymane były w dobrym stanie sanitarnym i technicznym.

W 2019 r. w grupie: **zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne** znajdowały się 4 laboratoria diagnostyczne (w 1 placówce udzielane były wyłącznie świadczenia zdrowotne w zakresie poboru materiału biologicznego do badań laboratoryjnych). W porównaniu z rokiem 2018 ilość placówek nie uległa zmianie.

Skontrolowano 1 obiekt tej grupy - pracownicy Sekcji Epidemiologii przeprowadzili 1 kontrolę sanitarną w ramach nadzoru bieżącego. Pomieszczenia skontrolowanego obiektu utrzymane były w dobrym stanie sanitarnym i technicznym.

W 2019r. w grupie: **zakłady rehabilitacji leczniczej** znajdowało się 9 podmiotów, wykonujących działalność leczniczą. W porównaniu z rokiem poprzednim ogólna liczba obiektów tej grupy pozostała bez zmian. W roku sprawozdawczym 2019 jeden obiekt zmienił jedynie nazwę i miejsce wykonywania działalności leczniczej.

Skontrolowano 5 zakładów rehabilitacji. Pomieszczenia oraz wyposażenia wszystkich skontrolowanych obiektów utrzymane były w dobrym stanie sanitarnym i technicznym.

W 2019r. w grupie: **podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne – inne** znajdowały się ogółem 22 obiekty, stanowiące: Gabinety Profilaktyki Szkolnej, Zespoły Pielęgniarek i Położnych bądź Ratownictwo Medyczne. W porównaniu z rokiem 2018 liczba placówek w tej grupie zmniejszyła się o 1. W 2019r. 1 podmiot należący do Zespołu Pielęgniarek i Położnych zakończył swoją działalność.

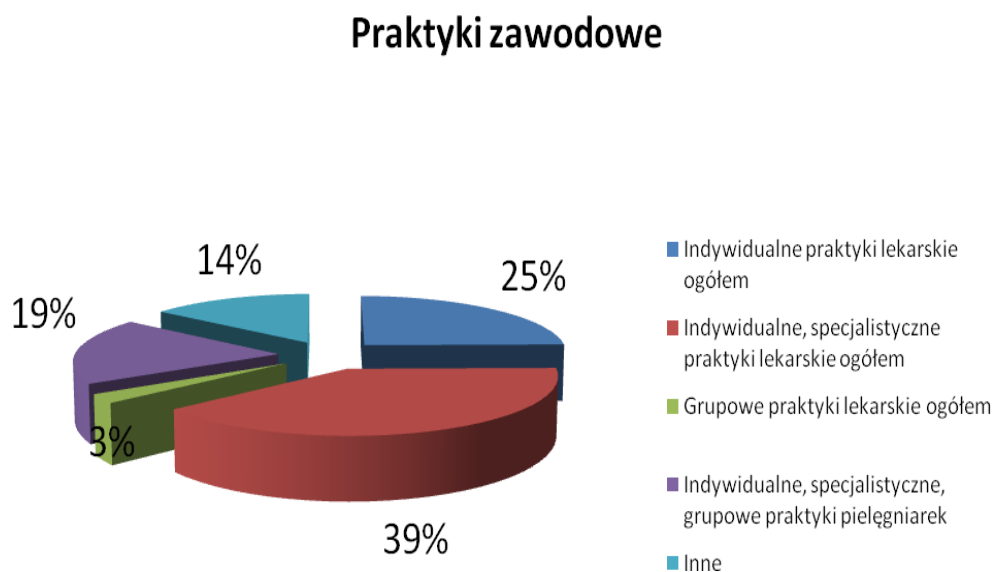
Skontrolowano 6 obiektów, przeprowadzając łącznie 6 kontroli w ramach nadzoru bieżącego Sekcji Epidemiologii. Pomieszczenia oraz wyposażenia wszystkich skontrolowanych obiektów utrzymane były w dobrym stanie sanitarnym i technicznym.

W roku 2019 w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowało się ogółem 117 placówek, wykonujących działalność leczniczą przez **praktyki zawodowe**. Szczegółowy podział tych podmiotów przedstawiono na wykresie Nr 4.

Wykres Nr 4. Liczba placówek leczniczych wykonujących przez praktyki zawodowe.

Spośród wszystkich praktyk zawodowych największy udział procentowy stanowią: indywidualne, specjalistyczne praktyki lekarskie 39%. 14% praktyk zawodowych to: Inne praktyki zawodowe, do których zaklasyfikować możemy m.in. salony optyczne z możliwością wykonania badania wzroku, laboratoria protetyczne, gabinety protetyki słuchu oraz gabinety rehabilitacyjne. Zaledwie 3% to grupowe praktyki lekarzy dentyków. Opisane zależności przedstawiono na poniższym wykresie (Wykres Nr 5).

Wykres Nr 5. Procentowy udział praktyk zawodowych.

Zestawienie działalności leczniczej wykonywanej przez praktykę zawodową wraz z liczbą placówek skontrolowanych przedstawia Tabela Nr 2.

Typ placówki	Liczba placówek w ewidencji	Liczba skontrolowanych placówek	% skontrolowanych placówek
Indywidualne praktyki lekarskie ogółem	29	2	7
w tym indywidualne praktyki lekarzy dentyków	20	1	5
Indywidualne, specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem	46	4	9
w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków	5	0	0
Grupowe praktyki lekarskie ogółem	3	1	33
w tym grupowe praktyki lekarzy dentyków	3	1	33
Indywidualne, specjalistyczne, grupowe praktyki pielęgniarek	22	3	14
Inne	17	3	18
Ogółem	117	13	11

Tabela Nr 2. Praktyki zawodowe.

W 2019r. w grupie **indywidualnych praktyk lekarskich** znajdowało się 29 praktyk zawodowych, w tym 20 indywidualnych praktyk lekarzy dentyków.

Skontrolowano 2 indywidualne praktyki lekarskie w ramach bieżącego nadzoru, 1 kontrolę tematyczną wykonano w związku z udzielaniem świadczeń z zakresu medycyny estetycznej. Pomieszczenia wszystkich skontrolowanych obiektów utrzymane były w dobrym stanie sanitarnym i technicznym.

W 2019r. w grupie **indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich** znajdowało się ogółem: 46 praktyk zawodowych, w tym 5 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarzy dentyków. W roku 2019 działalność leczniczą zakończył 1 obiekt, będący indywidualną specjalistyczną praktyką lekarzy dentyków.

W 2019 roku skontrolowano 4 indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie w ramach nadzoru bieżącego z Sekcji Epidemiologii. Pomieszczenia wszystkich skontrolowanych obiektów utrzymane były w dobrym stanie sanitarnym i technicznym.

W ewidencji na 2019r. w **grupowych praktykach lekarskich** znajdowały się 3 praktyki zawodowe, w tym 3 grupowe praktyki lekarzy dentyków. W porównaniu z rokiem ubiegłym ilość gabinetów nie zmieniła się.

W 2019 roku skontrolowano w ramach nadzoru bieżącego 1 grupową praktykę lekarzy dentyków. Pomieszczenia skontrolowanego gabinetu utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

W pozostałych grupach, tj.:

- **indywidualne praktyki pielęgniarek** - znajdowało się 15 podmiotów (o 1 podmiot więcej w porównaniu z rokiem ubiegłym), skontrolowano 3 obiekty,
- **indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek** - znajdowało się 5 podmiotów,
- **grupowe praktyki pielęgniarek** - znajdowały się 2 obiekty,
- **praktyka zawodowa – inne** - znajdowało się 17 podmiotów (o 3 podmioty więcej w porównaniu z rokiem ubiegłym), skontrolowano 3 obiekty (gabinety higieny szkolnej).

Podczas przeprowadzonych kontroli w/w obiektów nie stwierdzono uchybień pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

5. Podsumowanie

1. Skontrolowane placówki utrzymane były w czystości, w dobrym stanie sanitarno-technicznym.
2. Obiekty wykonujące działalność leczniczą posiadały opracowane i wdrożone procedury: dezynfekcji rąk, dezynfekcji powierzchni, postępowania z bielizną oraz postępowania z odpadami medycznymi.
3. We wszystkich skontrolowanych podmiotach przestrzegane były zapisy ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
4. Wszystkie skontrolowane obiekty pod względem sanitarno-technicznym spełniają wymogi rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. poz. 595).
5. Większość podmiotów leczniczych charakteryzuje się przestronnością i dużą przestrzenią użytkową, nowoczesnym usytuowaniem pomieszczeń i sprzętu.

JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

1. Wprowadzenie

W roku 2019 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu sprawował nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi produkowanej przez przedsiębiorstwa wodociągowe na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. 2019 r., poz. 59), ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2019r. poz. 1437, z późn. zm.). Badania jakości wody wykonywane były przez laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wymagania dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi określone są w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294).

2. Zaopatrzenie ludności w wodę

Obszar powiatu gostyńskiego jest zaopatrywany w wodę przeznaczoną do spożycia produkowaną przez łącznie 33 wodociągi z 34 znajdujących się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu. Wszystkie wodociągi zasilane są wodą z ujęć podziemnych, które charakteryzują się stałym składem fizyko - chemicznym. W procesach uzdatniania wody ujmowanej z ujęć głębinowych wykorzystywane są tradycyjne metody opierające się na napowietrzaniu i filtracji.

Każdy z ewidencjonowanych wodociągów pracuje w oparciu o jedno ujęcie, które stanowi jedna lub kilka studni, eksploatowanych naprzemiennie lub jednocześnie.

Ujęcia wód głębinowych są odpowiednio chronione poprzez zabezpieczenie studni przed dostępem osób trzecich. Ponadto ustanowione są strefy ochrony sanitarnej ujęć wody, które są oznakowane tablicami informacyjnymi.

Przedsiębiorstwa wodociągowe regularnie poddają przeglądowi oraz konserwacji urządzenia wodne wraz z siecią dystrybucyjną. Ponadto urządzenia wodne są poddawane modernizacjom i ulepszeniom wraz z postępem technologicznym. W celu utrzymania odpowiedniej jakości wody po zakończonych pracach modernizacyjnych każdorazowo sieć dystrybucyjna podlega płukaniu i krótkotrwałemu chlorowaniu celem uniknięcia jej wtórnego zanieczyszczenia.

W 2019 roku skontrolowano wszystkie ujęcia wody. Skontrolowano stan sanitarno-techniczny wszystkich studni. Podczas kontroli nie stwierdzono źródeł zanieczyszczeń mogących wpływać na pogorszenie jakości wody.

Podział wodociągów ewidencjonowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu ze względu na ilość produkowanej wody przedstawiono w Tabeli Nr 1.

Tabela Nr 1. Podział wodociągów ze względu na ilość produkowanej wody w m³/dobę.

wodociągi o produkcji wody m ³ /d	liczba wodociągów wg ewidencji	liczba skontrolowanych wodociągów	udział w zaopatrzeniu ludności powiatu [%]
≤ 100	5	5	3,22
101 - 1 000	24	24	53,92
1001 - 10 000	4	4	42,86
Inne podmioty zaopatrujące w wodę*	1	1	-

*wodociąg lokalny Ardagh Glass S.A., nie stanowiący zaopatrzenia mieszkańców w wodę do spożycia, produkcja wody wyłącznie na potrzeby techniczne zakładu.

W powyższej tabeli ujęto urządzenia wodociągowe zarządzane przez przedsiębiorstwa wodociągowe oraz inne podmioty tj. zakłady spożywcze posiadające własne ujęcia, które produkują wodę na potrzeby produkcji oraz zaopatrują ludność w wodę.

W roku 2019 pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowały się ogółem 34 wodociągi, zlokalizowane na terenie 7 gmin powiatu gostyńskiego:

- 31 publicznych,
- 1 lokalny – wodociąg Spółdzielni Mleczarskiej w Gostyniu,
- 1 zakładowy – wodociąg zakładu Pudliszki Sp. z o.o.,
- 1 lokalny – Ardagh Glass S.A., nie stanowiący zaopatrzenia mieszkańców w wodę do spożycia.

Gminy znajdujące się na granicy powiatu tj. gmina Pogorzela oraz gmina Poniec częściowo były zaopatrywane w wodę przez wodociągi, których ujęcia mieszczą się na terenie powiatu krotoszyńskiego i leszczyńskiego.

Jakość wody z wodociągów poddawana była systematycznej kontroli prowadzonej zarówno przez Powiatowego Państwowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, jak i przez Przedsiębiorstwa wodociągowe.

Zakres badań jakości wody był zgodny z zakresem określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294).

Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w zakresie monitoringu parametrów grupy A, grupy B oraz w ramach nadzoru sanitarnego wykonywane były w akredytowanych laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Poznaniu oraz w Lesznie. Badania wody wykonywane przez producentów wody w ramach kontroli

wewnętrznej prowadzone były w laboratoriach zewnętrznych o udokumentowanym systemie jakości badań, zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W ewidencji wodociągów powiatu gostyńskiego znajduje się 5 wodociągów objętych raportowaniem do Komisji Europejskiej. Wodociągi te podlegają raportowaniu ze względu na dużą produkcję wody tj. 1000 m³/dobę i więcej, dużą liczbę zaopatrywanej ludności tj. powyżej 5000 osób oraz fakt, że zaopatrują zakłady produkujące żywność przeznaczoną na eksport. Są to:

- wodociąg publiczny Gostyń,
- wodociąg zakładowy Pudliszki,
- wodociąg publiczny Drzewce,
- wodociąg publiczny Siedlec,
- wodociąg lokalny Spółdzielni Mleczarskiej w Gostyniu.

W roku 2019 w ramach monitoringu jakości wody prowadzonej przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej pobrano do badań 186 próbek wody do spożycia, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowe 280 próbek wody. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, woda jest w pełni bezpieczna dla zdrowia, jeśli spełnia określone w nim wymagania.

Sporadycznie występowały w wodzie zanieczyszczenia mikrobiologiczne w postaci pojedynczych bakterii wskaźnikowych – bakterii grupy coli. W przypadku pojawienia się zanieczyszczeń bakteriologicznych przedsiębiorstwa wodociągowe podejmowały natychmiastowe działania mające na celu ich wyeliminowanie. Najczęściej było to płukanie oraz krótkotrwałe chlorowanie urządzeń i sieci. Odnotowano również sporadycznie podwyższenie stężenia manganu oraz żelaza – co było skutkiem awarii i/lub prowadzonych prac remontowo-modernizacyjnych. Sytuacje te nie zagrażały zdrowiu konsumenta, a producenci po wykonaniu działań doprowadzili wodę do należytej jakości, tym samym zanieczyszczenia te miały charakter krótkotrwały.

3. Wodociągi

Kontroli poddano wszystkie wodociągi znajdujące się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu – zarówno publiczne, jak i wodociągi produkujące wodę głównie dla celów produkcyjnych, a będące również źródłem zaopatrzenia ludności w wodę.

Kontroli poddano także wodociąg lokalny zakładu Ardagh Glass S.A. w Gostyniu, który produkuje wodę wyłącznie na potrzeby technologiczne obiektu.

3. 1. Wodociągi o produkcji <math>< 100 \text{ m}^3/\text{d}</math>

W tej grupie znajduje się 5 wodociągów zewidencjonowanych przez Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu:

- Wodociąg publiczny Ostrowo,
- Wodociąg publiczny Karzec,
- Wodociąg publiczny Bodzewo,
- Wodociąg publiczny Brzezcie,
- Wodociąg publiczny Gola.

Podczas kontroli wszystkich wodociągów należących do tej grupy nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno – higienicznego i sanitarno – technicznego. Ponadto w 2019 roku na Stacjach Uzdatniania Wody w:

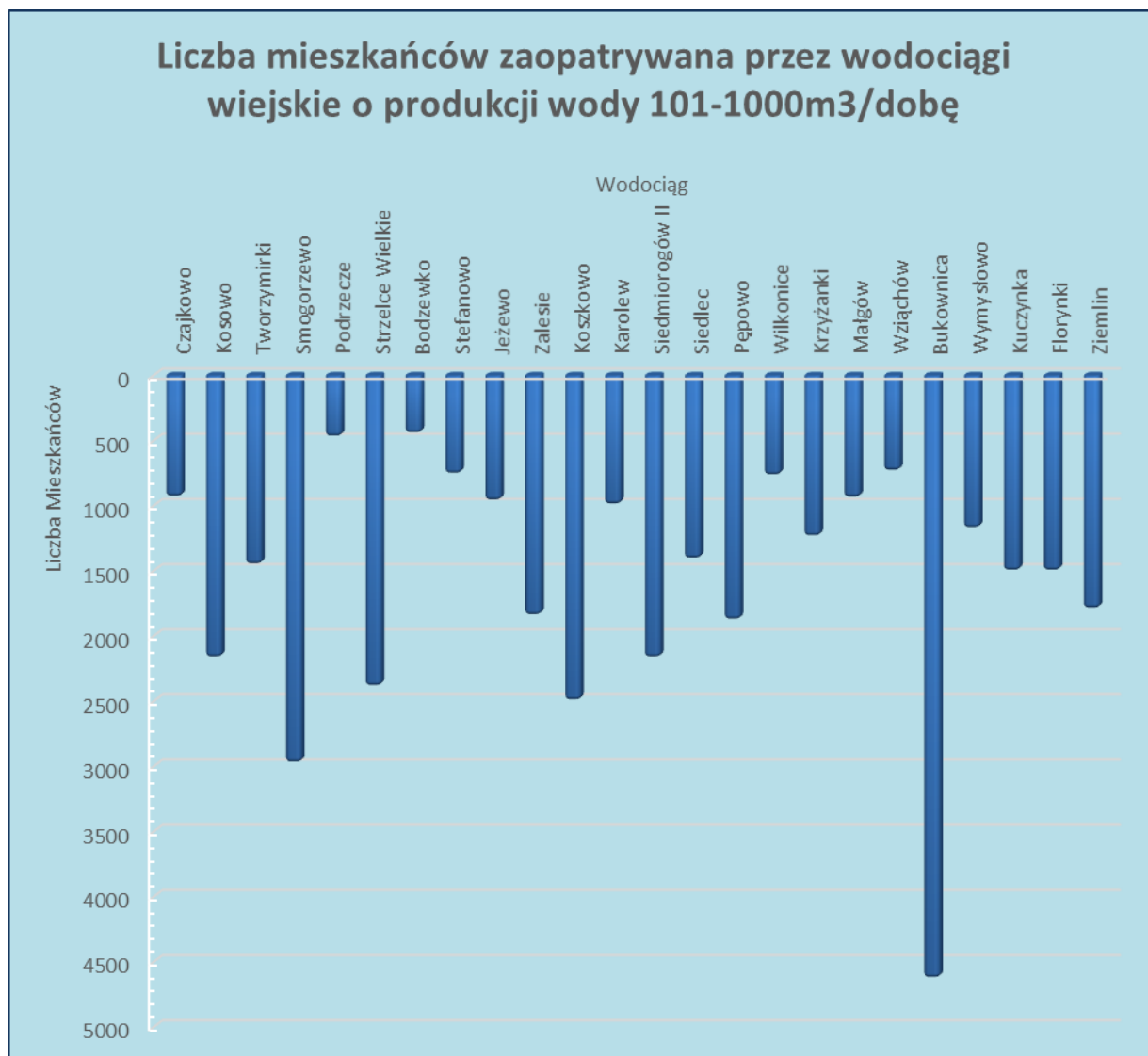
- Ostrowie - wiosną odnowiono elewację zewnętrzną budynku,
- Brzeziu - zamontowano obudowy kompaktowe studni wraz z wymianą pompy głębinowej w jednej z nich,
- Karcu - w celu oczyszczania zasilanego układu dystrybucji wody z nagromadzonych osadów i złogów korozyjnych zlokalizowanych na rurociągach stosowano preparat SeaQuest,
- Goli - wymieniono obudowę studni na kompaktową
- Bodzewie - odmalowano pomieszczenia budynku stacji.

3. 2. Wodociągi o produkcji 101 – 1 000 m³/d

Wodociągi o tej produkcji stanowią w większości źródło zaopatrzenia w wodę ludności na terenie powiatu gostyńskiego. W grupie tej znajdują się 24 wodociągi. Należą do nich wodociągi wiejskie, zlokalizowane w miejscowościach: Bodzewko, Stefanowo, Smogorzewo, Podrzecze, Strzelce Wielkie, Czajkowo, Kosowo, Tworzimirki, Zalesie, Jeżewo, Koszkowo, Karolew, Siedmiorogów II, Siedlec, Pępowo, Krzyżanki, Wilkonice, Małgów, Wziąchów, Bukownica, Kuczynka, Wymysłowo, Florynki, Ziemlin.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi skontrolowano wszystkie wodociągi należące do tej grupy. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno – higienicznego i sanitarno – technicznego.

Najwięcej mieszkańców powiatu gostyńskiego w tej grupie produkcyjnej zaopatrują wodociągi publiczne: Bukownica, Smogorzewo oraz Koszkowo.

Przedsiębiorstwa wodociągowe w roku 2019 przeprowadziły prace remontowo – modernizacyjne, które dotyczyły następujących wodociągów:

- Wodociąg publiczny Tworzymirki - dokonano przeglądu oraz naprawy pokryw zbiorników wody czystej oraz pokrywy osadnika wód popłucznych,
- Wodociąg publiczny Strzelce Wielkie - na przełomie 2018 i 2019 roku wymieniono pokrycia dachowe budynków zabezpieczających wejścia do zbiorników wody czystej na blachę trapezową, wyłożono kostką betonową teren wokół budynku stacji, rozpoczęto wymianę ogrodzenia strefy ochrony bezpośredniej ujęcia wody na płot betonowy o wysokości 2 m, wykonano wymianę przewodów elektrycznych zasilających pompy głębinowe studni,
- Wodociąg publiczny Bodzewko - odmalowano wszystkie pomieszczenia budynku stacji uzdatniania wody,

- Wodociąg publiczny Stefanowo - zostały odmalowane pomieszczenia zbiorników wody czystej,
- Wodociąg publiczny Jeżewo - przeprowadzono generalny remont elewacji wewnętrznej, zaplanowano zakup nowego agregatu prądotwórczego,
- Wodociąg publiczny Zalesie - przeprowadzono wymianę złożeń filtracyjnych w urządzeniach odżelaziająco - odmanganiających,
- Wodociąg publiczny Koszkowo - wyremontowano przyłącza zbiorników wody czystej, wyczyszczono i chlorowano wszystkie zbiorniki wody czystej, wymieniono pompę głębinową w studni nr 2 oraz wykonano czyszczenie tego odwiertu sprężonym powietrzem, wymieniono pompę głębinową w studni nr 1, rozpoczęto projekt związany z wykonaniem odwiertu nowej studni - wykonano odwiert próbny, który dał obiecujące wyniki,
- Wodociąg publiczny Karolew - odmalowano pomieszczenia wewnątrz Stacji Uzdatniania Wody oraz zaplanowano wymianę rozdzielni elektrycznej,
- Wodociąg publiczny Siedmiorogów II - powstał nowy odcinek sieci wodociągowej łączący dwa ujęcia: Siedmiorogów II oraz Zalesie,
- Wodociąg publiczny Pępowo - oddano do użytku nowe zbiorniki wody czystej,
- Wodociąg publiczny Wilkonice - oddano do użytku nowe zbiorniki wody czystej, utwardzono kostką brukową dojścia do budynku stacji oraz dojścia do zbiorników wody czystej,
- Wodociąg publiczny Krzyżanki - wymieniono ogrodzenia stref ochrony bezpośredniej dwóch studni, wypiaszkowano oraz wymalowano zbiornik wody czystej, który następnie zdezynfekowano, pomalowano elewację zewnętrzną budynku stacji, utwardzono powierzchnię wokół budynku oraz dojścia do zbiorników wody czystej, w strefie ochrony bezpośredniej zasiano trawę,
- Wodociąg publiczny Wziachów – oddano do użytku nowe zbiorniki, pionowe do magazynowania wody czystej, kontynuowano remont systemu uzdatniania wody wewnątrz budynku, wyposażając go stopniowo w nowe elementy składowe – zamontowano nowy zestaw pomp PJM – tłoczących wodę na sieć, pomieszczenie agregatu prądotwórczego wyposażono w bramę, zamontowaną nową bramę wjazdową na teren strefy ochrony bezpośredniej ujęcia,
- Wodociąg publiczny Kuczynka - remont i modyfikacja zestawu pomp na falownikach, przeniesienie bramy ogrodzenia strefy ochrony bezpośredniej w głąb posesji oraz uzupełnienie powstałych w jego wyniku luk w ogrodzeniu panelami, zamontowano

nowe wywietrzniki ze stali kwasoodpornej na hali urządzeń uzdatniających, wymieniono i zmodyfikowano orurowanie do ścieków technologicznych, wymieniono barometry zbiorników ze złożami filtracyjnymi,

- Wodociąg publiczny Ziemiń – rozbudowano sieć wodociągową – do sieci podłączono nieruchomości z miejscowości Karzec,
- Wodociąg publiczny Wilkonice - w celu oczyszczania zasilanego układu dystrybucji wody z nagromadzonych osadów i złogów korozyjnych zlokalizowanych na rurociągach stosowano preparat SeaQuest.

3. 3. Wodociągi o produkcji 1 001 - 10 000 m³/d

W grupie tej znajdują się 4 wodociągi.

Należą do nich:

- wodociąg publiczny w Gostyniu,
- wodociąg lokalny Spółdzielni Mleczarskiej w Gostyniu,
- wodociąg publiczny w Drzewcach
- wodociąg zakładowy w Pudliszkach.

Wodociągiem o największej produkcji w powiecie jest wodociąg publiczny w Gostyniu. Zaopatruje on w wodę mieszkańców miasta Gostynia oraz okolicznych wiosek: Dusiny, Bogusławek, Ziółkowa, Krajewic, Brzezia oraz strefę gospodarczą – co stanowi ponad ¼ ogółu ludności powiatu gostyńskiego.

Wodociąg lokalny Spółdzielni Mleczarskiej produkuje wodę w głównej mierze na cele produkcyjne, a ponadto wodociąg ten dostarcza wodę dla około 80 mieszkańców bloków przy ul. Wielkopolskiej w Gostyniu.

Wodociąg Zakładowy Pudliszki produkuje wodę na cele produkcyjne Zakładu Pudliszki Sp. z o.o., zasila też oczyszczalnię ścieków w Rokosowie oraz zaopatruje w wodę mieszkańców Pudliszek.

Wodociąg publiczny Drzewce należy do tej grupy wodociągów z racji dużej produkcji wody w m³/dobę oraz liczby ludności jaką zaopatruje. Wodociąg ten dostarcza wodę mieszkańcom Drzewiec, Czarkowa, Żytowiecka, Rokosowa, Łęki Małej, Łęki Wielkiej, Franciszkowa, Kopania, Maciejewa, Grodziska, Teodozewa, Bączylasu, Śmiłowa, Bogdanek, Wydawy, Dzięczyny, Dzięczynki oraz miasto Poniec.

Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych stacji uzdatniania wody oraz ujęć wodnych wszystkich wodociągów nie stwierdzono nieprawidłowości.

W roku 2019 dwa przedsiębiorstwa produkujące wodę prowadziły prace remontowo-modernizacyjne tj.:

- Spółdzielnia Mleczarska w Gostyniu – ukończyła inwestycję polegającą na dostawie, montażu i uruchomieniu nowej stacji uzdatniania wody głębinowej w Zakładzie Spółdzielni Mleczarskiej w Gostyniu. Do uzdatniania wody zastosowana została technologia dwustopniowego napowietrzania i dwustopniowej filtracji wody, co wiązało się z budową nowego ciągu technologicznego.
- Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Gostyniu - na sieci wodociągu publicznego Gostyń ukończył inwestycję polegającą na budowie stacji podnoszenia ciśnienia na ulicy Górnej.

W przypadku wodociągu publicznego w Drzewcach stosuje się preparat SeaQuest - środek przeznaczony do zapobiegania procesom korozji i powstawaniu osadów oraz do usuwania osadów w sieci wodociągowej.

3. 4. Wodociągi nie będące źródłem zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajduje się wodociąg lokalny zakładu Ardagh Glass S.A. w Gostyniu, produkujący wodę wyłącznie na potrzeby produkcyjne zakładu. Na przełomie 2018 i 2019 roku zainstalowano 3 nowe pompy wraz z armaturą odcinającą i tłoczną oraz rozbudowano sieć przeciwpożarową.

Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w stanie sanitarno-technicznym urządzeń., a produkowana przez ten wodociąg woda jest dobrej jakości zdrowotnej - co potwierdzają analizy laboratoryjne.

4. Podsumowanie

Mieszkańcy powiatu gostyńskiego zaopatrywani są w wodę wodociągową, która spełnia wymagania pod względem bakteriologicznym, fizyko-chemicznym stawiane wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294), co oznacza, że woda z wodociągów powiatu gostyńskiego jest bezpieczna dla zdrowia konsumentów.

WARUNKI SANITARNO - HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

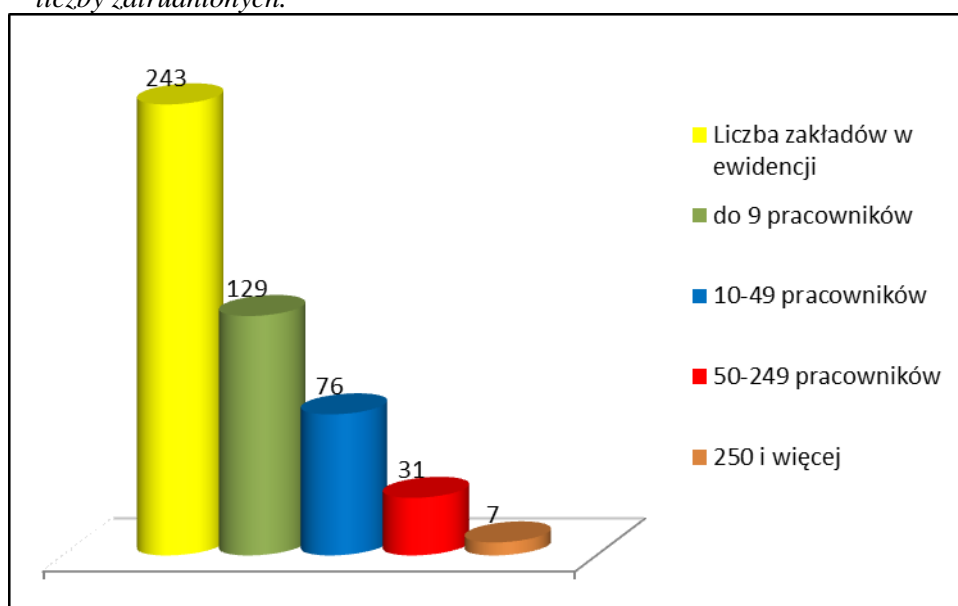
1. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

W zakresie higieny pracy w 2019 roku obejmowano ewidencją 243 zakłady pracy, zatrudniających ogółem 9 655 pracowników, z czego największa liczba zatrudnionych jest w następujących profilach działalności:

- produkcja części do pojazdów samochodowych (PKD 29) – 2603 zatrudnionych,
- produkcja artykułów spożywczych (PKD 10) – 1745 zatrudnionych,
- produkcja wyrobów z papieru (PKD 17) – 793 zatrudnionych.

Największą liczbę nadzorowanych przedsiębiorstw stanowiły nadal zakłady małe, zatrudniające do 9 pracowników – 84% wszystkich zakładów objętych nadzorem. Duże przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 250 pracowników, stanowiły 2,9 % ogółu. Były to zakłady produkujące żywność i opakowania do żywności, filtry dla motoryzacji, rury i kształtki kanalizacyjne z PCV i polipropylenu, a także produkujące tekturę oraz wielobarwne opakowania kartonowe.

Wykres 1. Struktura podmiotów gospodarczych w ewidencji pionu higieny pracy w 2019 roku w/g liczby zatrudnionych.

1. 1. Kontrole w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego.

Realizowano nadzór nad zakładami pracy dotyczący warunków zdrowotnych środowiska pracy, a w szczególności zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych związanych z warunkami pracy, tj. ograniczanie zagrożeń zawodowych w przemyśle drzewnym, metalowym oraz spożywczym prowadzone w ramach Wielkopolskiej Strategii Ograniczania Zagrożeń Zawodowych w latach 2013-2020.

Kontynuowano też programy dotyczące przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest w ramach rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009–2032”.

Prowadzono działania dotyczące środków zastępczych (przeciwdziałanie wprowadzania do obrotu i wytwarzania środków zastępczych, działania profilaktyczne oraz współpraca z innymi jednostkami w aspekcie podnoszenia wiedzy i świadomości społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania skutkom ich spożycia). Oceniano narażenie zawodowe pracowników zatrudnionych w zakładach gospodarki odpadami i ściekami, dokonywano oceny realizacji wymogów dotyczących wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych, prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 oraz stosowania ich w działalności zawodowej. Prowadzono też działania związane z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu produktów typu „Płyny do spryskiwaczy” w związku z nowymi przepisami dotyczącymi stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów w odniesieniu do metanolu.

W 2019 roku przeprowadzono 63 kontrole w 60 zakładach pracy, w których zatrudnionych było łącznie 9655 pracowników.

Zakres przeprowadzonych kontroli obejmował m.in.:

- nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami – 46 kontroli w obiektach stosujących chemikalia, 14 kontroli w obiektach zajmujących się obrotem substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, 2 kontrole dalszych użytkowników – formulatorów,
- nadzór w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy – 8 kontroli,
- nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 – 12 kontroli,

- nadzór nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy – 8 kontrole,
- nadzór nad produktami biobójczymi – 7 kontrole.

Przeprowadzono też kontrole polegające na ocenie realizacji ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach, a także kontrole interwencyjne.

Ponadto w ramach realizacji Programu Ograniczania Następstw Palenia Tytoniu, podczas kontroli w zakładach pracy wypełniano „Kwestionariusz do oceny przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych”. Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych uzyskano 51 ocen, które wskazywały na fakt, że we wszystkich zakładach przestrzegano zakazu palenia tytoniu oraz e-papierosów.

1. 2. Narazenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia

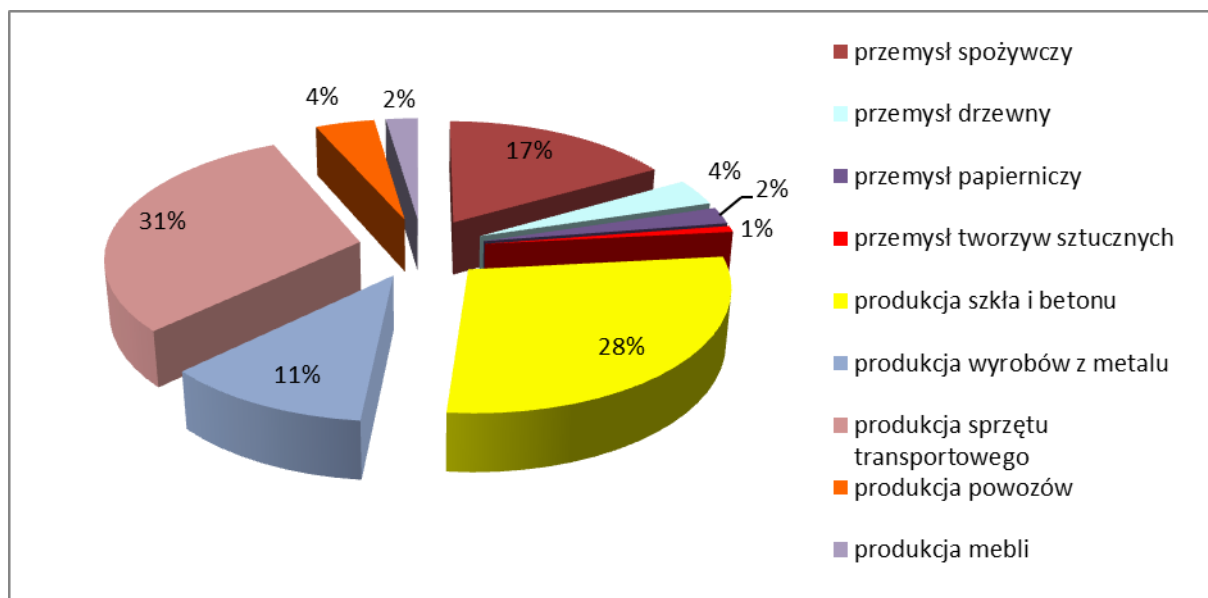

W skontrolowanych w 2019 roku 60 zakładach pracy na terenie powiatu gostyńskiego stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) i najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) czynników szkodliwych dla zdrowia w 29 zakładach pracy.

Przekroczenia NDS i NDN odnotowane w 2019 r. dotyczyły branż o następującym profilu produkcji:

- produkcja wyrobów z drewna (PKD 16) – 2 zakłady,
- produkcja wyrobów ze szkła (PKD 23) – 2 zakłady,
- produkcja metalowych wyrobów gotowych (PKD 25) – 2 zakłady,
- produkcja dla rolnictwa (PKD 28) - 1 zakład,
- produkcja filtrów powietrza oraz przyczep (PKD 29) – 3 zakłady,
- produkcja powozów konnych (PKD 30) – 2 zakłady.

Wykres 2. Narażenie pracowników powiatu gostyńskiego na czynniki szkodliwe w środowisku pracy w/g profilu produkcji.

Działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny pracy ukierunkowane były na wyegzekwowanie od pracodawców poprawy warunków pracy, m.in. poprzez podjęcie działań mających na celu obniżenie stężeń i natężeń czynników szkodliwych na stanowiskach pracy.

Pracodawcy zobligowani byli również do opracowania, a następnie wdrażania w życie programów działań organizacyjno-technicznych, zmierzających do obniżenia poziomu hałasu. Podczas kontroli zwracano uwagę, czy ujęte w w/w planach działania zostają wdrażane.

Podczas przeprowadzanych kontroli stwierdzano, iż pracodawcy podejmowali różnego rodzaju działania techniczne oraz organizacyjne w celu ograniczenia narażenia pracowników np. wymieniali park maszynowy, wprowadzali automatyzację i hermetyzację procesów produkcyjnych, instalowali nowe systemy ochron zbiorowych (tj. wentylacje miejscowe lub wyciągi stanowiskowe). Często jednak podjęcie takich działań technicznych jest niemożliwe z powodów ekonomicznych lub braku takich technologii, dlatego też w takich przypadkach egzekwowano stosowanie odpowiednich rozwiązań organizacyjnych ograniczających narażenie pracowników, właściwej profilaktyki medycznej oraz konieczności wyposażenia pracowników w środki ochrony indywidualnej (ochronniki słuchu atestowane, dobrane do wielkości charakteryzujących wielkości hałasu stwierdzanego na danym stanowisku pracy, czy odpowiednie ochrony dróg oddechowych), zwracano uwagę na konieczność stosowania tych ochron przez pracowników.

Ponadto, pracodawców zobowiązywano do systematycznego przeprowadzania pomiarów środowiska pracy. Prowadzony monitoring badań omówionych wyżej zagrożeń

zawodowych pozwala na bieżącą identyfikację tych czynników szkodliwych dla zdrowia oraz ocenę stopnia narażenia.

1. 3. Postępowanie administracyjne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu w 2019 roku wydał 2 decyzje administracyjnych wynikające z zadań z nadzoru bieżącego. W decyzjach tych nałożono obowiązki, które dotyczyły m.in.:

1. Przeprowadzenia aktualnych pomiarów w zakresie stężenia natężenia hałasu.
2. Umieszczenia znaku ostrzegającego przed zagrożeniem biologicznym.

Jedna decyzja dotyczyła zmiany terminu wykonania obowiązku dotyczącego zapewnienia w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym, w którym znajdują się natryski, warunków do higienicznego korzystania z nich przez pracowników.

Na jednego pracodawcę za naruszenie wymagań higienicznych i zdrowotnych, brak czystości i porządku w pomieszczeniach socjalnych i sanitarnych nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego w wysokości 300,00 zł.

1. 4. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi w środowisku pracy

Przedmiotem nadzoru były zakłady, w których występuje narażenie pracowników na czynniki rakotwórcze lub mutagenne obecne w środowisku pracy. Na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonuje 21 zakładów, w których występuje ekspozycja pracowników na czynnik rakotwórczy. Najliczniejszą grupę stanowili pracownicy zatrudnieni przy pracach z narażeniem na pył drewna twardego.

W 2019 roku stwierdzono, iż w ekspozycji na czynniki rakotwórcze zatrudnionych było 113 osób, w tym na:

- pyły drewna twardego 32 osoby,
- benzynę silnikową 31 osób,
- nikiel 20 osób,
- dichromian VI potasu 2 osoby,
- paliwo do silnika Diesla 28 osób.

Podczas kontroli zwracano uwagę na bezpieczeństwo i higienę pracy pracowników, wyposażenie w odpowiednie środki ochrony indywidualnej, odzież i obuwie robocze, jak również opracowanie oceny ryzyka zawodowego dla pracowników zatrudnionych w kontakcie z tymi czynnikami.

W 2019 roku w żadnym zakładzie na terenie powiatu gostyńskiego nie stwierdzono występowania czynnika rakotwórczego w ponadnormatywnych ilościach

1. 5. Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi.

Zagadnieniem, które także było realizowane jest nadzór nad pracownikami potencjalnie ekspozowanymi na szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy. W ewidencji pionu Higieny Pracy znajduje się 40 zakładów, w których nadzór nad tymi czynnikami monitorowany jest wśród najbardziej narażonych grup zawodowych, do których należą: pracownicy zatrudnieni w podmiotach leczniczych, laboratoriach diagnostycznych, zakładach gospodarki odpadami, oczyszczalni ścieków, rolnictwie i leśnictwie.

W ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi skontrolowano 8 zakładów, w których na działanie szkodliwych czynników biologicznych potencjalnie ekspozowane było 105 osób (pracownicy zatrudnieni przy produkcji żywności, pracownicy zajmujący się gospodarką odpadami, pracownicy tartaku).

Przeprowadzone kontrole wykazały, iż pracodawcy podejmują szereg działań profilaktycznych zmniejszających narażenie pracowników m.in. zapewniają środki ochrony indywidualnej, środki do odkażania skóry, opracowują procedury i instrukcje bezpiecznego postępowania z szkodliwymi czynnikami biologicznymi.

1. 6. Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi

W 2019 roku na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonowało:

- 6 dalszych użytkowników – formulatorów (formulatorzy to dalsi użytkownicy, którzy produkują mieszaniny i zwykle dostarczają je dalej w ramach łańcucha dostaw lub bezpośrednio konsumentom),
- 24 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin (dystrybutorzy to podmioty, które magazynują oraz wprowadzają do obrotu substancje chemiczne w postaci własnej lub jako składnik mieszaniny),
- 92 dalszych użytkowników - stosujących w działalności zawodowej substancje i ich mieszaniny (stosujący to podmiot, który używa substancji w jej postaci własnej lub jako składnika mieszaniny).

Taki podział podmiotów wprowadziło *rozporządzenie* Unii Europejskiej nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (*REACH*) przyjęte w celu lepszej ochrony środowiska i zdrowia człowieka przed zagrożeniami, jakie mogą stanowić substancje chemiczne, przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności unijnego sektora chemikaliów.

W ramach nadzoru nad chemikaliami, a mianowicie nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych, prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 oraz stosowaniem ich w działalności zawodowej, w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o substancjach

chemicznych i ich mieszaninach, ustawy o produktach biobójczych, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii przeprowadzono łącznie 46 kontroli, w tym:

- 30 kontroli w miejscach stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin, 14 kontroli w miejscach wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin oraz
- 2 kontrole u dalszych użytkowników (formulatorów).

Przeprowadzono również kontroli w ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków oraz 12 kontroli dotyczących nadzoru nad produktami biobójczymi.

Podczas monitoringu zakładów zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz.U. z 2019 roku, poz.1225) oraz rozporządzeń wykonawczych do ww. ustawy. Egzekwowano obowiązek posiadania spisu stosowanych i produkowanych substancji i mieszanin chemicznych oraz aktualnych kart charakterystyki, wprowadzania do obrotu prawidłowo oznakowanych produktów, prawidłowego oznakowania magazynów, rurociągów i miejsc przechowywania chemikaliów. Informowano i przypominano również o przestrzeganiu przepisów *rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH)* oraz *rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 (CLP)*. Podczas monitoringu zakładów zwracano również uwagę na przestrzeganie przepisów *ustawy z dnia 9 października 2015r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2018, poz.2231)*. W ramach nadzoru bieżącego prowadzono kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych głównie pod kątem obecności substancji czynnych, które nie mogą wchodzić w ich skład.

Podczas przeprowadzanych kontroli stwierdzono uchybienia dotyczące stosowania substancji i mieszanin chemicznych, które skutkowały wydaniem decyzji administracyjnych, w których na pracodawców nałożono obowiązki dotyczące:

- zaprowadzenia aktualnego spisu stosowanych substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie,
- oznakowania stanowisk, gdzie stosowane są produkty chemiczne piktogramami ostrzegawczymi informującymi o zagrożeniu powodowanym przez stosowane produkty,
- wyposażenia stanowisk pracy, gdzie stosowane są produkty chemiczne w instrukcje uwzględniające informacje zawarte w kartach charakterystyki stosowanych produktów.

Karty charakterystyki substancji:
istotne narzędzie do kontroli ryzyka

W 2019 roku przystąpiono do realizacji wspólnotowego projektu BPR-EN-FORCE 1 (BEF-1), którego głównym założeniem jest kontrola wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych. W ramach opisanego projektu przeprowadzono kontrolę w firmie VIBO, Spółka z o.o., ul. Starogostyńska 12, 63-800 Gostyń. Kontroli poddano wyrób „Rolbot strugany bez faz 20x180”, który poddany został działaniu substancji biobójczych. Podczas kontroli wypełniono kwestionariusz: „BEF-1”.

2. Choroby zawodowe

W związku z wykonywaną pracą mogą pojawić się u pracownika schorzenia, które jeśli są ujęte w wykazie chorób zawodowych mogą być uznane za chorobę zawodową.

W 2019 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu wpłynęły 2 zgłoszenia, dotyczące podejrzania choroby zawodowej. Prowadzone postępowania odnosiły się do zewnątrzpochodnego alergicznego zapalenia pęcherzyków płucnych – postać przewlekła oraz przewlekłej choroby narządu głosu związanej z nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głśni i trwałą dysfonią.

W wyniku przeprowadzonych postępowań wyjaśniających i administracyjnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 2 decyzje administracyjne dotyczące stwierdzenia choroby zawodowej - przewlekłej choroby narządu głosu związanej z nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głśni i trwałą dysfonią oraz zewnątrzpochodnego alergicznego zapalenia pęcherzyków płucnych – postać przewlekła.

W 2019 roku nie wydano decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Liczbę i rodzaj chorób zawodowych stwierdzanych na terenie powiatu gostyńskiego w latach 2016 – 2019 zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Choroby zawodowe na terenie powiatu gostyńskiego stwierdzane w latach 2016 – 2019

Nr choroby zawodowej wg wykazu	Rodzaj choroby zawodowej	Liczba chorób zawodowych w latach			
		2016	2017	2018	2019
3	Pylica krzemowa płuc	0	0	0	0
7	Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych	0	0	0	1
12	Alergiczny nieżyt nosa	0	0	0	0
15	Przewlekłe choroby narządu głosu	1	2	1	1
21	Ubytek słuchu	1	0	0	0
22	Zespół wibracyjny	0	0	0	0
Razem		2	2	1	2

3. Nadzór nad środkami zastępczymi.

Realizowane są także działania związane z przeciwdziałaniem zagrożeniom życia lub zdrowia ludzkiego stwarzanym przez środki zastępcze „dopalacze”. W 2019 roku na terenie powiatu gostyńskiego nie zlokalizowano podmiotów wytwarzających i wprowadzających do obrotu środki zastępcze.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu nie otrzymał od innych służb informacji dotyczących „dopalaczy”, które wskazywałyby na konieczność podjęcia postępowania w tym zakresie.

W ramach działalności profilaktycznej na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gostyniu zamieszczona była informacja z zakresu substancji o działaniu psychoaktywnym, mająca na celu uświadomienie młodzieży oraz rodzicom

zagrożeń wynikających z zażywania środków zastępczych – „dopalaczy”(ulotki „*STOP DOPALACZOM*”, adresy stron internetowych dotyczących środków zastępczych oraz telefony zaufania - infolinie). Ponadto dla społeczności powiatu gostyńskiego na tablicy informacyjnej w holu Powiatowej Stacji Sanitarно– Epidemiologicznej w Gostyniu zamieszczona była informacja nt. zagrożeń wynikających z zażywania środków zastępczych.

Podjęto też współpracę z pionem Higieny Dzieci i Młodzieży oraz Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia na terenie powiatu gostyńskiego zorganizowano punkty informacyjne związane z tematyką środków zastępczych. Mając na celu uzmysłowienie młodzieży oraz rodzicom zagrożeń wynikających z pojawienia się nowych narkotyków - „dopalaczy” rozdysponowano ulotkę „Dowiedz się co ryzykujesz? Zastanów się czy warto?”

4. Podsumowanie

W wyniku prowadzonych w 2019 roku działań pion nadzoru środowiska pracy na terenie powiatu gostyńskiego realizował cel, którego zadaniem jest ochrona środowiska pracy poprzez ochronę zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy, profilaktyka chorób zawodowych i higiena miejsc pracy.

Należy stwierdzić, iż:

1. Działalność kontrolna pionu higieny pracy w 2019 roku wykazała, iż liczba podmiotów gospodarczych objętych ewidencją wzrosła o 6. Zarejestrowano 243 zakłady pracy (w 2018 roku – 237 obiektów). Zmniejszyła się natomiast liczba zatrudnionych pracowników na terenie powiatu gostyńskiego o 88 osób (w 2018 roku – 9 743 pracowników, w 2019 roku – 9 655 pracowników).

2. Najliczniejszą grupę nadzorowanych przedsiębiorstw stanowiły nadal zakłady zatrudniające do 49 pracowników, których odsetek wyniósł 84 % wszystkich zakładów objętych ewidencją. Duże przedsiębiorstwa, zatrudniające powyżej 250 pracowników – 7 zakładów, stanowiły jedynie 2,9% ogółu. Były to zakłady produkujące żywność i opakowania do żywności, filtry dla motoryzacji, rury i kształtki kanalizacyjne z PCV i polipropylenu, a także produkujące tekturę oraz wielobarwne opakowania kartonowe.
3. Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami w skontrolowanych zakładach były nieaktualne pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy oraz niewłaściwy stan zaplecza socjalnego i sanitarnego dla pracowników, w wyniku czego PPIS w Gostyniu wydał 2 decyzje administracyjne nakazujące pracodawcom usunięcie stwierdzanych nieprawidłowości.
4. Na terenie powiatu gostyńskiego w warunkach przekroczonych norm czynników szkodliwych zatrudnionych było 885 osób w 39 zakładach pracy. W stosunku do roku poprzedniego spadła liczba pracowników pracujących w narażeniu na ponadnormatywną wartość czynników szkodliwych (w 2018 roku – 1072 pracowników). Podobnie jak w latach poprzednich, najpowszechniej występującym czynnikiem szkodliwym w nadzorowanych zakładach pracy był ponadnormatywny hałas, którego przekroczenie stwierdzono w 35 zakładach pracy. Często brak jest możliwości technicznych wyeliminowania ponadnormatywnych czynników szkodliwych w środowisku pracy. Pracodawcy wdrażają wtedy działania organizacyjne tj.: zaopatrują pracowników w środki ochrony indywidualnej dobrane do wielkości stwierdzanych przekroczeń, prowadzą rotację pracowników na stanowiskach pracy oraz organizują systematyczne szkolenia pracowników przez odpowiednie ośrodki szkoleniowe.
5. W toku postępowań w sprawach chorób zawodowych obserwuje się utrzymującą się na podobnym poziomie liczbę stwierdzanych chorób zawodowych.
6. W 2019 roku na terenie powiatu gostyńskiego nie zlokalizowano podmiotów wytwarzających i wprowadzających do obrotu środki zastępcze.

WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO - WYCHOWAWCZYCH

1. Informacje wstępne

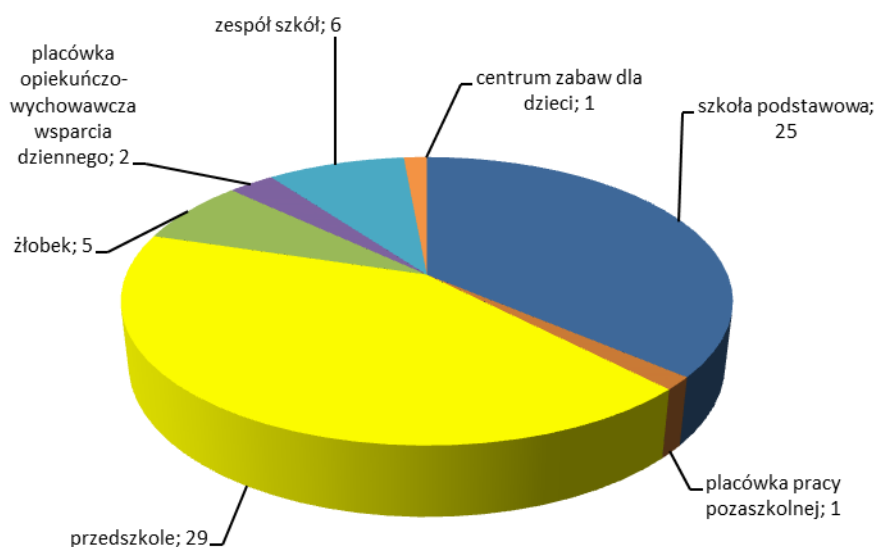
W roku 2019 na terenie powiatu gostyńskiego bieżącym nadzorem sanitarno – higienicznym objętych było 90 obiektów, w tym 69 placówek stałych oraz 21 placówek sezonowych (placówki zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży). Zakłady objęte stałym nadzorem to przede wszystkim szkoły (podstawowe, zespoły szkół), przedszkola, a także żłobki, placówki wsparcia dziennego i inne zakłady:

- ✓ 25 szkół podstawowych, w tym 1 filia szkoły podstawowej i 2 szkoły podstawowe filialne,
- ✓ 29 przedszkoli, w tym 1 filia przedszkola, 5 oddziałów przedszkolnych,
- ✓ 6 zespołów szkół,
- ✓ 5 żłobków,
- ✓ 2 placówki wsparcia dziennego,
- ✓ 1 placówka pracy pozaszkolnej,
- ✓ 1 placówka rekreacyjna.

Ogólna liczba placówek stałych w porównaniu z rokiem ubiegłym nie uległa zmianie, mimo iż w roku 2019 nastąpiły zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek:

- ✓ Likwidacji uległy 4 placówki: 1 niepubliczny punkt przedszkolny, 2 zespoły szkół, 1 zakład doskonalenia zawodowego.
- ✓ Powstały 4 nowe placówki: 2 żłobki niepubliczne, 1 przedszkole niepubliczne, 1 szkoła podstawowa.

Wykres 1. Placówki pod nadzorem higieny dzieci i młodzieży na terenie powiatu gostyńskiego w 2019 roku

Realizując zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące higieny i stanu sanitarnego pomieszczeń oraz sprzętu używanego w placówkach oświatowych i wypoczynku skontrolowano 60 placówek stałych, co stanowi 86,95% placówek będących w ewidencji oraz 13 turnusów w czasie trwania wypoczynku (61,9% turnusów ujętych w elektronicznej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej).

W ramach nadzoru przeprowadzono 76 kontroli stałych placówek nauczania i wychowania, oraz 13 kontroli placówek zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Kontrolami objęto 25 samodzielnych szkół podstawowych i 6 zespołów szkół. Dla najmłodszej grupy wiekowej mieszkańców powiatu gostyńskiego opiekę zapewniono w 5 żłobkach oraz 29 przedszkolach, z czego skontrolowane zostały wszystkie żłobki i 25 przedszkoli. Z tej formy opieki skorzystało ogółem 2298 dzieci, w tym w żłobkach przebywało 152 dzieci, natomiast w przedszkolach - 2146 dzieci.

Przedmiotem czynności kontrolnych w placówkach nauczania i wychowania było:

- nadzorowanie stanu technicznego budynków i przyległych terenów placówek oświatowych,
- ocena warunków do utrzymania higieny osobistej użytkowników obiektów oraz bieżącej czystości placówek oświatowych,
- ocena warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i higieny osobistej po zajęciach sportowych, ocena stanu technicznego urządzeń sportowych i ocena wymaganych dokumentów, jak atesty i certyfikaty,

- nadzorowanie realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i preparatów w szkolnych pracowniach chemicznych,
- ocena warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach (ergonomia stanowisk nauki, dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu uczniów oraz wymagana dokumentacja w postaci atestów i certyfikatów, higiena pracy umysłowej, możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych),
- dostępność do profilaktycznej opieki medycznej,
- organizacja dożywiania,
- ocena warunków wypoczynku dzieci i młodzieży.

2. Stan techniczny budynków

Na terenie powiatu gostyńskiego wszystkie budynki, w których prowadzona jest działalność dydaktyczno - wychowawcza przystosowane są do pobytu uczniów/przedszkolaków, a ich stan sanitarno - techniczny jest dobry.

3. Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach

Za właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach oświatowych uznaje się sanitariaty zaopatrzone w ciepłą i zimną bieżącą wodę, papier toaletowy, mydło w płynie, ręczniki jednorazowe lub elektryczne suszarki do rąk. Pomieszczenia te powinny być utrzymane w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej. W wyniku kontroli placówek dla dzieci i młodzieży stwierdzono, iż na terenie powiatu placówki oświatowo – wychowawcze zapewniają uczniom właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej.

W roku 2019 odnotowano 1 szkołę podstawową, w której stwierdzono ponadnormatywną liczbę uczniów przypadającą na urządzenie sanitarne: 58 uczniów na 1 umywalkę do mycia rąk, 34 dziewczynki na 1 oczko WC. W placówkach oświatowo – wychowawczych nie funkcjonują sanitariaty zewnętrzne.

Wszystkie placówki są zwodociągowane i skanalizowane. Nie wszystkie obiekty posiadają kanalizację centralną. Placówki niepodłączone do sieci kanalizacyjnej miejskiej lub gminnej odprowadzały nieczystości płynne do bezodpływowych zbiorników (szambo) lub do własnych oczyszczalni ścieków.

4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W roku 2019 skontrolowano 27 szkół pod kątem zapewnienia warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż szkolny zespół sportowy z boiskiem posiada 18 szkół, w tym 15 szkół podstawowych i 3 zespoły szkół. Salą zastępczą/rekreacyjną z boiskiem dysponuje 7 szkół podstawowych. 1 szkoła podstawowa posiada tylko boisko - uczniowie tejże szkoły w ramach zajęć wychowania fizycznego dowożeni są na salę gimnastyczną szkoły podstawowej, której szkoła jest filią. Uczniowie 1 szkoły podstawowej posiadającej tylko salę rekreacyjną korzystają z sąsiadującego ze szkołą boiska Orlik.

W roku 2019 w 1 szkole podstawowej powstało nowe boisko wielofunkcyjne.

W 18 szkołach uczniowie mieli możliwość skorzystania z innych form wychowania fizycznego np. z zajęć na basenie, z sali gimnastycznej, boiska.

Skontrolowano również sposób użytkowania zaplecza sanitarnego zespołów sportowych. W większości szkół stwierdzono niewykorzystanie natrysków po zajęciach wychowania fizycznego, jedynie w 2 szkołach uczniowie sporadycznie korzystają z natrysków po zajęciach wychowania fizycznego. W 15 szkołach natryski wykorzystywane są wyłącznie po zajęciach sportowych dodatkowych.

Tabela 1. Liczba placówek oświatowych na terenie powiatu gostyńskiego korzystających z infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego poza placówką w latach 2018-2019

Rok	sala gimnastyczna	boisko/stadion sportowy	basen
2018	1	0	14
2019	1	1	16

Podczas kontroli sanitarnych zwracano uwagę, aby w salach gimnastycznych i na boiskach oraz w miejscach wyznaczonych do uprawiania ćwiczeń fizycznych, gier i zabaw umieszczone były tablice informacyjne określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego.

5. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego w 2019 r. dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów, zwracano także uwagę na oznakowanie mebli, odpowiednie ich zestawienie i stan techniczny.

Oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów dokonano w: 24 przedszkolach – 1156 stanowisk, 20 szkołach podstawowych – 1249 stanowisk, 5 zespołach szkół – 312 stanowisk.

W wyniku oceny stwierdzono, iż meble edukacyjne w ocenianych placówkach są odpowiednio dostosowane do wzrostu uczniów/przedszkolaków, a także prawidłowo zestawione i oznakowane.

Podczas bieżącej kontroli placówek oświatowo-wychowawczych ocenie poddano rozkłady zajęć lekcyjnych w 24 szkołach podstawowych i 3 zespołach szkół, zwracając uwagę na potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Analiza planów lekcji pod względem higienicznym w odniesieniu do 2018 r. wykazała pogorszenie, gdyż w roku ubiegłym nie odnotowano niezgodności tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych z zasadami higieny w skontrolowanych placówkach. Natomiast w 2019 r. stwierdzono niezgodność tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych z zasadami higieny w 3 szkołach podstawowych (24,7% skontrolowanych oddziałów). W pozostałych placówkach tygodniowe rozkłady zajęć lekcyjnych ułożone były prawidłowo.

Nieprawidłowości w tygodniowym rozkładzie lekcji wynikały z problemów organizacyjnych i lokalowych (niewystarczająca liczba sal lekcyjnych oraz duża liczba oddziałów, konieczność dostosowania planu lekcji do godzin dowozu i odwozu uczniów autobusem szkolnym, ograniczona dyspozycyjność nauczycieli pracujących w kilku szkołach, którzy z uwagi na dojazdy między szkołami muszą skoordynować swój plan lekcji w wielu placówkach, co powoduje, że zajęcia mogą realizować tylko w określonych dniach tygodnia i godzinach).

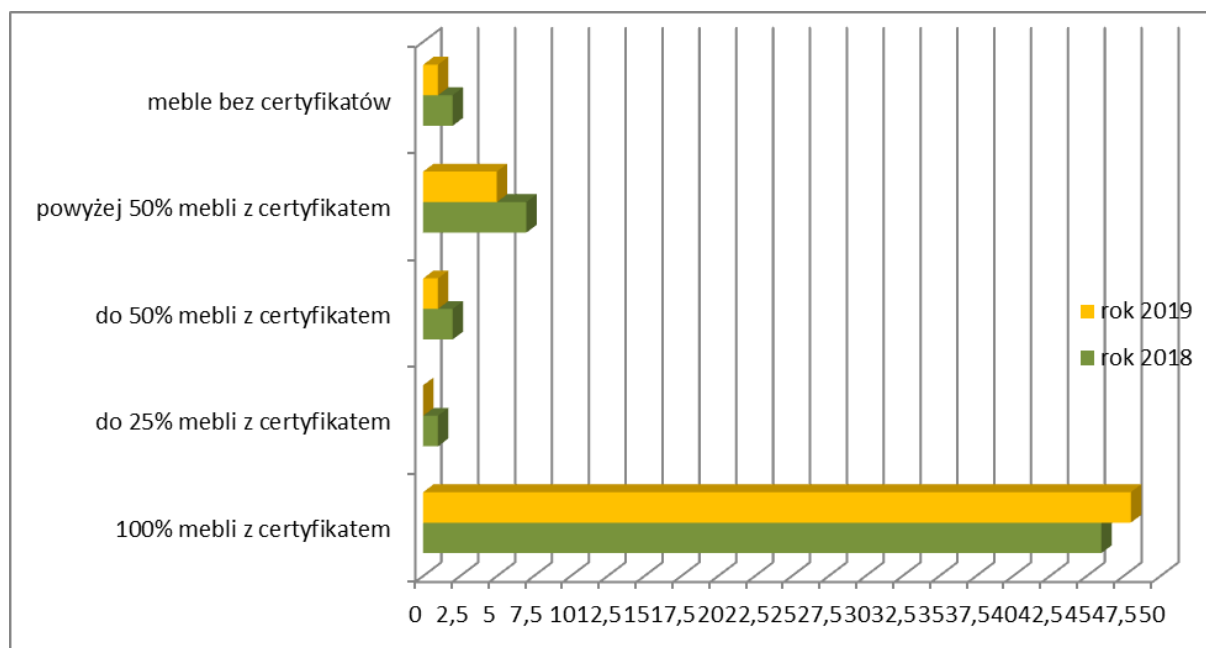
W 2019 r. sprawdzono także możliwość pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych. Oceny dokonano w 27 szkołach, w tym w: 24 szkołach podstawowych i 3 zespołach szkół. W wyniku kontroli odnotowano, iż możliwość pozostawienia uczniom wszystkich klas podręczników i przyborów szkolnych zapewniły wszystkie skontrolowane placówki. Wyznaczonym miejscem na ten cel są indywidualnie

przyporządkowane szafki w korytarzach szkolnych lub wyznaczone miejsca w salach lekcyjnych.

6. Posiadanie przez szkoły i inne placówki oświatowo – wychowawcze certyfikowanych mebli i sprzętu sportowego

W 2019 roku skontrolowano łącznie 55 placówek, w tym 25 przedszkoli, 24 szkoły podstawowe, 6 zespołów szkół pod kątem posiadania certyfikowanych mebli szkolnych. Stwierdzono, iż 1 placówka (1 przedszkole) (1,81%) posiadała wyłącznie meble zakupione przed 1997 r. bez certyfikatów (w 2018 roku – 3,45%), natomiast w 48 placówkach (87,27%) (w 2018 roku – 79,31%) odnotowano 100% mebli z certyfikatami, powyżej 50% mebli z certyfikatami posiadało 5 placówek, do 50% mebli z certyfikatami – 1 placówka.

Wykres 2. Liczba placówek posiadających meble z certyfikatami w roku 2018-2019.

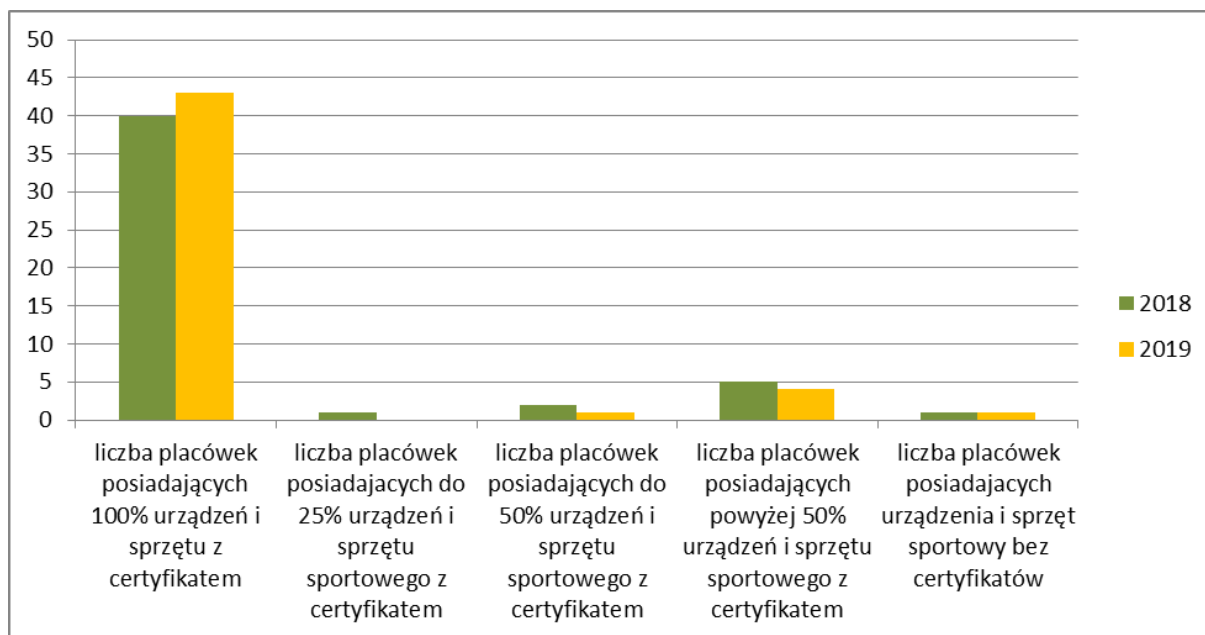

W 2019 roku skontrolowano łącznie 49 placówek (20 przedszkoli, 24 szkoły podstawowe, 5 zespołów szkół) pod kątem posiadania certyfikowanego sprzętu sportowego. Spośród skontrolowanych placówek, podobnie jak w roku ubiegłym, 1 szkoła podstawowa (2,04%) posiadała sprzęt sportowy zakupiony przed 1997 r. Natomiast w pozostałych placówkach odnotowano urządzenia i sprzęt sportowy z certyfikatami.

Liczba placówek skontrolowanych, w których stwierdzono odsetek sprzętu sportowego zakupionego po 1997 r. wynosił:

- 100% - 43 placówki (20 przedszkoli, 18 szkół podstawowych, 5 zespołów szkół),
- powyżej 50% - 4 placówki (4 szkoły podstawowe),
- do 50% - 1 placówka (1 szkoła podstawowa),
- do 25% - nie odnotowano żadnej placówki.

Wykres 3. Liczba placówek posiadających urządzenia i sprzęt sportowy z certyfikatami w latach 2018-2019

7. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W ramach prowadzonego w roku 2019 nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami stosowanymi w szkolnych pracowniach chemicznych na terenie powiatu gostyńskiego, stwierdzono iż substancje chemiczne i ich mieszaniny posiada 17 placówek:

- 15 szkół podstawowych,
- 2 zespoły szkół.

Podczas oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin zwracano uwagę m.in. na sposób przechowywania, posiadanie kart charakterystyki i aktualnego wykazu substancji chemicznych i ich mieszanin, właściwe oznakowanie, wyposażenie w środki ochrony indywidualnej i środki do udzielania pierwszej pomocy.

W skontrolowanych pracowniach chemicznych nie stwierdzono nieprawidłowości. Substancje chemiczne i ich mieszaniny oznakowane były zgodnie z przepisami i przechowywane w zamkniętych pomieszczeniach, posiadały wymagane karty charakterystyki, przestrzegane były wymogi w zakresie bhp.

8. Dożywianie dzieci i młodzieży

W roku 2019 w 17 szkołach (65,4% skontrolowanych) zapewniono uczniom możliwość spożywania ciepłego posiłku (w 2018 r. – 66,7%), w tym w 7 wyłącznie posiłki jednodaniowe.

Z dożywiania w szkołach korzystało ogółem 1271 dzieci i młodzieży, natomiast 3998 osobom z 23 szkół (88,5%) wydawano napoje (w 2018 r. – 83,3%).

Nieznacznie zwiększyła się liczba uczniów korzystających z posiłków dofinansowanych z 253 w 2018 r. do 292 w 2019 r.

9. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W roku 2019 na terenie powiatu gostyńskiego zorganizowano ogółem 21 turnusów wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży, w tym 5 turnusów wypoczynku zimowego i 16 turnusów wypoczynku letniego. Skontrolowanych zostało ogółem 13 turnusów w czasie trwania zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży (wypoczynek zimowy – 4 turnusy, wypoczynek letni – 9 turnusów), na których wypoczywało 497 uczestników.

Przeprowadzone kontrole wykazały, iż zarówno placówki zimowego wypoczynku, jak i placówki letniego wypoczynku zostały przygotowane właściwie oraz zapewniały uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki wypoczynku.

Tabela 2. Ilość turnusów i liczba uczestników wypoczynku zimowego i letniego w roku 2018-2019

Rodzaj placówek	Rok 2018			Rok 2019		
	Liczba zgłoszonych turnusów w bazie MEN	Liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników w wypoczynku	Liczba zgłoszonych turnusów w bazie MEN	Liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników w wypoczynku
Wypoczynki zimowe	8	6	230	5	4	117
Wypoczynki letnie	13	10	374	16	9	380
Razem	21	16	604	21	13	497

11. Postępowanie administracyjne

W roku 2019 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 1 decyzję administracyjną w zakresie spełnienia wymagań lokalowych i sanitarnych dla nowopowstałego żłobka.

12. Podsumowanie

W wyniku prowadzonego w 2019 roku nadzoru nad szkołami i innymi placówkami oświatowo – wychowawczymi oraz placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu gostyńskiego należy stwierdzić, iż:

1. W porównaniu z rokiem 2018 wzrosła liczba placówek sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3.
2. Na terenie powiatu gostyńskiego nie odnotowano budynków nieprzystosowanych do procesu nauczania.
3. Pogorszeniu uległ stan sanitarny w zakresie odsetka oddziałów posiadających rozkłady lekcji ułożone niezgodnie z zasadami higieny.
4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w większości szkół jest wystarczająca.
5. Warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów są prawidłowe.

6. W 1 placówce odnotowano ponadnormatywną liczbę uczniów przypadającą na urządzenie sanitarne.
7. W szkołach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.
8. Nieznacznie zmniejszyła się liczba placówek wydających ciepłe posiłki, natomiast zwiększyła się liczba uczniów korzystających z posiłków dofinansowanych przez opiekę społeczną.
9. Nie stwierdzono zaniedbań dotyczących warunków sanitarno-higienicznych w placówkach wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Placówki te zostały zorganizowane prawidłowo.
10. Stan sanitarno – higieniczny szkół był właściwy.

STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

1. Zakres nadzoru.

Sekcja Higieny Żywności i Żywienia jest komórką właściwą do prowadzenia działań w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących:

- ✓ warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz warunków żywienia zbiorowego,
- ✓ nadzoru nad jakością zdrowotną żywności,
- ✓ warunków produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, przedmiotów użytku oraz produktów kosmetycznych.

W 2019 roku pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowały się 1074 zakłady prowadzące produkcję i obrót żywności, żywienie zbiorowe, produkcję oraz obrót materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w tym:

- ✓ 337 zakładów produkcji żywności,
- ✓ 568 zakładów obrotu żywnością,
- ✓ 84 zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego,
- ✓ 59 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego,
- ✓ 7 wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- ✓ 18 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W 2019 roku skontrolowano 430 zakładów, co stanowi 40% obiektów zarejestrowanych na terenie powiatu gostyńskiego.

W 348 kontrolowanych zakładach dokonano oceny w oparciu o arkusz oceny zakładu, w wyniku której wszystkie uznano jako zgodne z wymaganiami.

Ogółem w nadzorowanych zakładach przeprowadzono 523 kontrole sanitarne, w tym 12 kontroli interwencyjnych, podjętych z uwagi na złożone interwencje konsumenckie, powiadomienia RASFF oraz zagrożenie związane z ogniskami ASF na terenie kraju.

W związku z nieprawidłowym stanem sanitarno-technicznym zakładów, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu w 2019 roku wydał 2 decyzje administracyjne.

W stosunku do osób winnych zaniedbań higienicznych w nadzorowanych zakładach, nałożono 11 mandatów karnych na kwotę 3200 zł.

Na wniosek przedsiębiorców rozpoczynających działalność, w zakresie produkcji i obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego, w 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 52 decyzje zatwierdzające.

Zestawienie działań w ramach prowadzonego nadzoru nad zakładami w 2019 roku z terenu powiatu gostyńskiego, w tym porównanie z latami 2017 i 2018 przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Działania w ramach prowadzonego nadzoru nad zakładami w latach 2017-2019.

	2017	2018	2019
Liczba zakładów wg ewidencji	1010	1054	1074
Liczba obiektów skontrolowanych	394	469	430
Liczba kontroli i rekontroli	518	580	523
Liczba zakładów ocenionych na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego	348	357	348
Liczba zakładów z wdrożonymi zasadami GHP/GMP	552	576	614
Liczba zakładów z wdrożonym systemem HACCP	504	537	555

Liczbę skontrolowanych zakładów z terenu powiatu gostyńskiego w 2019 roku z poszczególnych grup, w porównaniu z liczbą zakładów znajdujących się w ewidencji przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Liczba skontrolowanych zakładów z terenu powiatu gostyńskiego w 2019 roku z poszczególnych grup, w porównaniu z liczbą zakładów znajdujących się w ewidencji.

L.p.	Grupy zakładów żywności i żywienia	liczba zakładów w ewidencji	liczba zakładów skontrolowanych
1.	Automaty do lodów	17	14
2.	Wytwornie tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych z roślinnymi	1	1
3.	Piekarnie	12	12
4.	Ciastkarnie	14	13
5.	Przetwornie owocowo-warzywne	4	4
6.	Zakłady garmażeryjne	1	1
7.	Wytwornie makaronów	2	2
8.	Wytwornie chrupek, chipsów i prażynek	2	2
9.	Wytwornie suplementów diety	1	1
10.	Cukrownie	1	1
11.	Inne wytwornie żywności	283	13
12.	Sklepy spożywcze	270	134
13.	Kioski	5	3
14.	Magazyny hurtowe	10	7
15.	Obiekty ruchome i tymczasowe	29	16
16.	Inne obiekty obrotu żywnością	209	27
17.	Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	84	70
	w tym zakłady małej gastronomii	51	40
18.	Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	59	55
19.	Wytwornie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	7	5
20.	Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	18	4

2. Najbardziej znaczące grupy obiektów żywnościowo-żywnościowych.

W nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu zakładach w celu zapewnienia bezpieczeństwa żywności, zależnie od charakteru prowadzonej działalności i na podstawie analizy ryzyka występujących zagrożeń w zakładzie, właściciele oraz pracownicy wdrażają zasady Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) lub Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) oraz system HACCP. Zasady GHP i GMP wdrożono w 614 zakładach, a system HACCP w 555 zakładach.

Ponadto w 2 zakładach produkcyjnych wdrożony został System Bezpieczeństwa Żywności BRC Global Standard for Food Safety Issue 7, w 1 firmie transportowej - zasady BRC Storage and Distribution oraz w 3 zakładach zajmującym się produkcją opakowań do kontaktu z żywnością wdrożono system BRC/IoP (Global Standard for Packaging and Packaging Materials) - Standard bezpieczeństwa opakowań i materiałów opakowaniowych.

Poniżej przedstawiono informacje w odniesieniu do zakładów z terenu powiatu gostyńskiego najważniejszych grup obiektów żywnościowo-żywnościowych.

2.1. Sklepy spożywcze.

Sklepy spożywcze to największa grupa obiektów nadzorowanych przez Sekcję Higieny Żywności i Żywnienia. Na terenie powiatu gostyńskiego w 2019 roku funkcjonowało 270 sklepów spożywczych, w tym 2 supermarkety. Na wniosek przedsiębiorców Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu, w 2019 roku zatwierdził 22 nowe zakłady tej grupy, w tym 1 supermarket.

W trakcie roku skontrolowano 134 sklepy, w których przeprowadzono łącznie 171 kontroli sanitarnych, w tym 4 kontrole w supermarketach.

W obiektach tych, w związku ze zgłoszeniami konsumentów oraz w ramach postępowań wyjaśniających, związanych z powiadomieniami w ramach systemu RASFF przeprowadzono 6 kontroli interwencyjnych.

W związku z wprowadzaniem do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/daty minimalnej trwałości, podczas kontroli nałożono 6 mandatów karnych na kwotę 1200 zł.

W 286 sklepach wdrożono zasady GHP, natomiast w 258 obiektach, wdrożono system HACCP.

2.2. Zakłady żywienia zbiorowego otwarte.

Do tej grupy zakładów należą: restauracje, kawiarnie prowadzące przygotowanie posiłków od surowca do gotowej potrawy oraz bary, pizzerie, obiekty ruchome takie jak przyczepy gastronomiczne, w których produkcja posiłków prowadzona jest w oparciu o półprodukty i produkty gotowe i zaliczane

są do zakładów małej gastronomii.

W 2019 roku na terenie powiatu gostyńskiego działały 84 zakłady żywienia zbiorowego otwartego, w tym 51 zakładów małej gastronomii.

Na wniosek przedsiębiorców Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu zatwierdził 14 nowych zakładów z tej grupy, w tym 12 zakładów małej gastronomii.

Ogółem skontrolowano 70 obiektów, w tym 40 zakładów małej gastronomii.

Podczas prowadzonych kontroli sanitarnych oceniono 69 obiektów żywienia zbiorowego, w tym 39 zakładów małej gastronomii. W wyniku tej oceny wszystkie zakłady uznano jako zgodne z wymaganiami.

W zakładach żywienia zbiorowego otwartego przeprowadzono łącznie 88 kontroli sanitarnych, w tym 36 kontroli w zakładach małej gastronomii. Kontrole te, w okresie letnim prowadzono również w weekendy oraz w godzinach popołudniowych.

W związku z interwencją konsumenta w zakładzie małej gastronomii przeprowadzono kontrolę interwencyjną w zakresie jakości zdrowotnej środków spożywczych wprowadzanych do obrotu. Powyższa kontrola nie wykazała nieprawidłowości w powyższym zakresie.

Ponadto w zakładach z tej grupy, w związku z występowaniem na terenie Polski przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF), prowadzono wzmożony nadzór nad sposobem gromadzenia i zagospodarowania odpadów gastronomicznych, w szczególności pokonsumpcyjnych oraz w zakresie wprowadzania do obrotu mięsa wieprzowego i mięsa dzików niewiadomego pochodzenia.

Z związku z nieprawidłowościami tj. nieprzestrzeganie procedur systemu HACCP, nieprawidłowy stan sanitarny pomieszczeń i wyposażenia oraz brak identyfikowalności produktu spożywczego, w 2 zakładach małej gastronomii na winnych zaniedbań nałożono 2 mandaty karne na kwotę 800 zł.

W uwagi na nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-technicznego w 1 z obiektów, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał decyzję administracyjną, która została wyegzekwowana.

2.3. Automaty do lodów

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowało się 17 automatów do lodów. 14 z nich skontrolowano i oceniono, jako zgodne z wymaganiami sanitarno-higienicznymi.

Na wniosek przedsiębiorców w 2019 roku zatwierdzono 2 nowe zakłady.

Działalność produkcyjna wszystkich automatów do lodów prowadzona jest w oparciu o zasady GHP/GMP oraz system HACCP.

2.4. Piekarnie i ciastkarnie

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, w roku 2019 znajdowało się 12 piekarni i 14 ciastkarni. Jedna z ciastkarni nie została skontrolowana z uwagi na zawieszenie jej działalności w trakcie roku.

Pozostałe 13 ciastkarni i 12 piekarni zostały wszystkie skontrolowane.

Ogółem w piekarniach przeprowadzono 14 kontroli i rekontroli, natomiast w ciastkarniach 18 kontroli sanitarnych.

Działalność produkcyjna we wszystkich nadzorowanych zakładach prowadzona jest w oparciu o Instrukcje Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej (GHP/GMP) oraz zasady systemu HACCP.

W trakcie kontroli w przedmiotowych zakładach przeprowadzono analizę ryzyka, w wyniku której uznano jako zgodne z wymaganiami, jednak w 1 z zakładów prowadzących równocześnie działalność piekarniczo-cukierniczą, z uwagi na stwierdzone uchybienia ryzyko określono jako średnie. Na właściciela powyższego zakładu za niewłaściwe warunki sanitarno – higieniczne przy produkcji żywności, nałożono mandat karny na kwotę 500 zł.

2.5. Przetwórnice owocowo-warzywne

Na terenie powiatu gostyńskiego działają 4 zakłady przetwórstwa owocowo-warzywnego oraz 1 chłodnia składowa. W jednym zakładzie przetwórczym oraz w chłodni składowej, z uwagi na przechowywanie i przetwarzanie żywności pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu prowadzi nadzór wspólnie z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Gostyniu.

W trakcie roku wszystkie zakłady skontrolowano i oceniono, jako zgodne z wymaganiami sanitarno-higienicznymi. Łącznie w zakładach tych przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w zakresie stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń oraz urządzeń wykorzystywanych przy produkcji żywności, w 1 z zakładów przetwórczych, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał decyzję administracyjną nakazującą doprowadzania ich do stanu prawidłowego.

W zakładach tej grupy wdrożone zostały Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP) oraz system HACCP, w tym w 1 zakładzie funkcjonuje system BRC-7.

2.6. Inne wytwórnice żywności

W tej grupie obiektów znajdują się zakłady takie jak:

- ✓ wytwórnice wafli suchych,
- ✓ obieralnie cebuli,
- ✓ gospodarstwa rolne tj. producenci żywności pierwotnej,
- ✓ zakład produkcji żywności gotowej do spożycia,
- ✓ zakłady prowadzące produkcję i sprzedaż produktów mięsnych do konsumenta finalnego, w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej.

Najliczniejszą grupę spośród tych 283 zakładów, stanowią producenci żywności pierwotnej pochodzenia roślinnego (zboża, warzywa i owoce), tj. 268 gospodarstw rolnych.

W 2019 roku 13 zakładów z tej grupy zostało skontrolowanych, spośród których 12 oceniono i uznano je, jako zgodne z wymaganiami sanitarno-higienicznymi.

Łącznie w zakładach tych przeprowadzono 22 kontrole sanitarne.

W 15 obiektach wdrożone zostały Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP), natomiast procedury systemu HACCP w 12 z nich. Ponadto w gospodarstwach rolnych stosowane są Dobre Praktyki Rolnicze (GAP).

2.7. Magazyny hurtowe

W 2019 roku na terenie powiatu gostyńskiego działało 10 magazynów hurtowych, w tym 1 hurtownia suplementów diety. 7 hurtowni skontrolowano, natomiast 6 z nich oceniono i uznano, jako zgodne z wymaganiami sanitarno-higienicznymi. Łącznie w 2019 roku w zakładach z tej grupy przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych. Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP) zostały wdrożone w 10 obiektach, a w 8 system HACCP.

2.8. Obiekty ruchome i tymczasowe

W 2019 roku na terenie powiatu gostyńskiego zarejestrowane były 34 obiekty ruchome i tymczasowe, z czego 16 z nich skontrolowano, a 9 z nich w trakcie kontroli oceniono i uznano, jako zgodne z wymaganiami sanitarno-higienicznymi.

W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 3 decyzje zatwierdzające obiekty ruchome i tymczasowe.

Łącznie w tych zakładach przeprowadzono 15 kontroli sanitarnych, w tym 5 kontroli interwencyjnych. Powyższe kontrole prowadzono również na targowiskach, na terenie powiatu gostyńskiego w związku ze wzmożonym nadzorem nad sprzedażą mięsa i produktów z mięsa wieprzowego lub mięsa i produktów z dzików, niewiadomego pochodzenia oraz mięsa i produktów z niego wytworzonych przez obywateli państw trzecich (Ukraina, Białoruś), w odniesieniu do występowania przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF) oraz zgłoszeniem konsumenta o niewłaściwym sposobie przechowywania jaj oraz brakiem ich oznakowania.

W 25 obiektach z tej grupy wdrożone zostały Instrukcje Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej (GHP/GMP), a w 12 z nich system HACCP.

2.9. Inne obiekty obrotu żywnością

Do grupy tych obiektów należą:

- ✓ sklepy na stacjach paliw,
- ✓ apteki w zakresie obrotu suplementami diety oraz żywnością specjalnego przeznaczenia żywieniowego,
- ✓ automaty dystrybucyjne z napojami i środkami spożywczymi w opakowaniach jednostkowych,
- ✓ sklepy zielarskie,
- ✓ sklepy medyczne,
- ✓ sklepy sportowe, oferujące do sprzedaży środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz suplementy diety,
- ✓ podmioty prowadzące sprzedaż suplementów diety „na odległość”, głównie za pośrednictwem stron internetowych.

W roku 2019 na terenie powiatu gostyńskiego działało 209 obiektów z tej grupy.

Na wniosek przedsiębiorców Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 4 decyzje zatwierdzające nowe zakłady.

Ogółem skontrolowano 27 obiektów, w których przeprowadzono łącznie 31 kontroli sanitarnych, w tym 1 kontrolę interwencyjną.

W związku z wprowadzeniem, w jednym z obiektów, do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, nałożono 1 mandat karny na kwotę 300 zł.

W 39 zakładach wdrożone zostały Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP), a w 24 zakładach system HACCP.

2.10. Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

W 2019 roku pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowało się 59 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego, w tym:

- ✓ 1 stołówka pracownicza,
- ✓ 4 bloki żywienia w szpitalach, działające w systemie cateringowym,
- ✓ 2 bloki żywienia w domach opieki społecznej, w tym 1 działający w systemie cateringowym,
- ✓ 5 bloków żywienia w żłobkach,
- ✓ 7 stołówek szkolnych,
- ✓ 1 stołówka w internacie,
- ✓ 28 stołówek w przedszkolach, w tym 11 prowadzących żywienie w systemie cateringowym,
- ✓ 11 innych zakładów żywienia.

W związku z rozpoczęciem działalności w zakresie żywienia zbiorowego zamkniętego przez nowe podmioty, wydano 3 decyzje zatwierdzające.

W 2019 roku skontrolowano 55 zakładów, w których przeprowadzono łącznie 62 kontrole sanitarne.

W 58 obiektach z tej grupy wdrożono zasady GHP/GMP, a w 57 dodatkowo wdrożony został system HACCP.

3. Stan sanitarny środków transportu

W 2019 roku skontrolowano 45 środków transportu, należących do podmiotów rozpoczynających działalność w zakresie transportu produktów spożywczych. Podczas kontroli oceniano stan sanitarno-techniczny komory przewozowej środków transportu oraz warunki przewozu żywności, w szczególności wymagającej warunków chłodniczych. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W firmach zajmujących się transportem żywności wdrożono zasady GHP oraz system HACCP. Ponadto w jednej z firm wdrożono zasady BRC Storage and Distribution.

4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W ramach prowadzonego nadzoru nad jakością zdrowotną żywności Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu, prowadził pobór próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu. Próbki pobierano w ramach „Planu pobierania próbek do badania żywności w ramach monitoringu i urzędowej kontroli żywności dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej na 2019 r. dla powiatu gostyńskiego” oraz „Planu działania na 2019 r. w zakresie produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego”.

Próbki żywności były pobierane do badań w kierunkach:

- pozostałości pestycydów,
- obecności mykotoksyn,
- zawartości substancji dodatkowych,
- obecności metali szkodliwych dla zdrowia,
- obecności GMO,
- skażenia promieniotwórczego,
- zawartości witamin i składników mineralnych,
- migracji globalnej oraz oceny organoleptycznej w odniesieniu do materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- obecności olejów mineralnych,
- poziomów WWA,
- zawartości glutenu,
- zawartości estrów glicydołu, 3-MCPD i estrów 3 –MCPD,
- oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych.

W roku 2019 do badań w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano 169 próbek środków spożywczych z następujących grup:

- Mięso, podroby i przetwory mięsne;
- Ryby, owoce morza i ich przetwory;
- Mleko i przetwory mleczne;
- Ziarno zbóż i przetwory zbożowe – mączne;
- Wyroby cukiernicze i ciastkarskie;
- Wody mineralne i napoje bezalkoholowe;
- Wyroby garmażeryjne i kulinarne;
- Drób, podroby i produkty drobiarskie, jaja i ich przetwory;
- Warzywa (w tym strączkowe), przetwory warzywne;

- Owoce - przetwory i produkty;
- Majonezy, musztardy, sosy;
- Suplementy diety;
- Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
- Zioła i przyprawy,
- Oleje.

W 2019 roku próbki badane w zakresie zanieczyszczeń mikrobiologicznym nie zostały zakwestionowane.

Pod kątem zanieczyszczeń fizykochemicznych w 2019 roku zakwestionowano 1 próbkę „Kapusty Brukseli” w zakresie pozostałości pestycydów.

W wyniku przeprowadzonych badań, w przedmiotowej próbce stwierdzono zawartość chlorpiryfosu na poziomie $0,34 \pm 0,17$ mg/kg, co wskazywało na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu NDP dla tego związku chemicznego w żywności (najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości: chlorpiryfos – 0,01 mg/kg wg Rozporządzenia Komisji (UE) 2018/686 z dnia 4 maja 2018 r. zmieniającego załączniki II i III do rozporządzenia (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady, w odniesieniu do najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości chlorpiryfosu, chlorpiryfosu metylowego i triklopyru w określonych produktach lub na ich powierzchni).

W związku ze stwierdzonym zanieczyszczeniem produktu, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu, niezwłocznie po otrzymaniu sprawozdania z badań, poinformował właściciela Hurtowni w której pobrano próbkę oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu, właściwego ze względu na siedzibę dostawcy oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Oleśnicy, właściwego z uwagi na przekazane dane producenta.

Ponadto w związku z zanieczyszczeniem produktu, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu, zgłosił do systemu RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed) powiadomienie alarmowe nr 2019.1 z dnia 07 listopada 2019 r.

W związku z faktem, że kwestionowany produkt, w momencie otrzymania wyniku nie znajdował się w obrocie nie wycofywano go z rynku.

W Ocenie ryzyka opracowanej przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny z dnia 8 listopada 2019 r. stwierdzono, że oznaczony poziom pozostałości chlorpiryfosu w brukselce ($0,34 \pm 0,17$ mg kg⁻¹), nie stwarzał potencjalnego zagrożenia dla zdrowia konsumentów.

Ponadto 130 próbek środków spożywczych, badanych w zakresie mikrobiologii i fizyko – chemii, oceniono również pod kątem ich oznakowania. Ze względu na nieprawidłowości w oznakowaniu zakwestionowano 16 próbek, tj. 12,3 % próbek ocenionych pod kątem oznakowania. Nieprawidłowo oznakowane były produkty z grupy: jaja, wyroby garmażeryjne oraz suplementy diety.

Stwierdzone nieprawidłowości w znakowaniu środków spożywczych polegały na:

- braku informacji o wartości odżywczej produktu,
- poprzedzeniu wykazu składników niewłaściwym nagłówkiem,
- zastosowaniu niewłaściwego określenia przed informacją o terminie przydatności do spożycia,
- nie podaniu wykazu składników produktów złożonych obecnych w produkcie,
- umieszczeniu na opakowaniu dwóch różnych kodów zakładów pakowania jaj,
- przysłonięciu na opakowaniu informacji o klasie jakościowej jaj oraz warunkach przechowywania,
- braku ostrzeżenia dotyczącego nieprzekraczania zalecanej porcji do spożycia w ciągu dnia,
- zastosowaniu niewłaściwej wielkości czcionki przy podawaniu na opakowaniu danych.

Zestawienie liczbowe próbek pobranych do badań w 2019 r. przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Zestawienie próbek pobranych i kwestionowanych wraz z kierunkiem badań.

	Grupa produktów i kierunek badań	Liczba próbek pobranych	Liczba próbek kwestionowanych	% próbek kwestionowanych	Liczba próbek kwestionowanych pod względem oznakowania
1.	Mięso, podroby i przetwory mięsne	11	0	0	0
	Mikrobiologia	7	0	0	
	Fizyko-chemia	4	0	0	
2.	Ryby, owoce morza i ich przetwory	4	0	0	0
	Mikrobiologia	0	0	0	
	Fizyko-chemia	4	0	0	
3.	Mleko i przetwory mleczne	31	0	0	0
	Mikrobiologia	25	0	0	
	Fizyko-chemia	6	0	0	
4.	Ziarno zbóż i przetwory zbożowe - mączne	5	0	0	0
	Mikrobiologia	0	0	0	
	Fizyko-chemia	5	0	0	
5.	Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	27	0	0	0
	Mikrobiologia	25	0	0	
	Fizyko-chemia	2	0	0	
6.	Wody mineralne i napoje bezalkoholowe	5	0	0	0
	Mikrobiologia	5	0	0	
	Fizyko-chemia	0	0	0	
7.	Wyroby garmażeryjne i kulinarne	27	10	37,0	10
	Mikrobiologia	25	0	0	
	Fizyko-chemia	2	0	0	
8.	Drób, podroby i produkty drobiarskie jaja i ich przetwory	12	1	8,3	1
	Mikrobiologia	9	0	0	
	Fizyko-chemia	3	0	0	
9.	Warzywa (w tym strączkowe), przetwory warzywne	7	0	14,3	0
	Mikrobiologia	0	0	0	
	Fizyko-chemia	7	0	14,3	
10.	Owoce - przetwory i produkty	14	0	0	0
	Mikrobiologia	5	0	0	
	Fizyko-chemia	9	0	0	
11.	Majonezy, musztardy, sosy	2	0	0	0
	Mikrobiologia	0	0	0	
	Fizyko-chemia	2	0	0	
12.	Suplementy diety	11	5	45,45	5
	Mikrobiologia	5	0	0	
	Fizyko-chemia	6	0	0	
13.	Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	6	0	0	0
	Mikrobiologia	0	0	0	
	Fizyko - chemia	6	0	0	
14.	Zioła i przyprawy	5	5	0	0
	Mikrobiologia	0	0	0	
	Fizyko - chemia	0	0	0	
15.	Oleje	2	0	0	0
	Mikrobiologia	0	0	0	
	Fizyko - chemia	2	0	0	
16.	Ogółem	169	17	9,83	Ogółem: 16
	Mikrobiologia	111	0	0	
	Fizyko-chemia	58	1	1,6	

7. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W powiecie gostyńskim w roku 2019 działało 7 wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, tj. wytwórnia opakowań szklanych, 2 zakłady produkcyjne opakowań z tworzyw sztucznych oraz 4 zakłady wytwarzające opakowania kartonowe.

Skontrolowanych zostało 5 zakładów i nie stwierdzono w nich uchybień.

We wszystkich nadzorowanych zakładach produkujących materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością, działalność prowadzona była w oparciu o Instrukcje Dobrych Praktyk Produkcyjnych (GMP). System HACCP wdrożono w 1 zakładzie, natomiast certyfikaty systemu Food Packaging and Other Packaging Materials (BRC/IoP) posiadały 3 zakłady.

Obrót materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością prowadzony był w 18 zakładach, w tym sprzedaż hurtową prowadzono w 4 z nich.

W ramach urzędowej kontroli w 1 z obiektów obrotu wyrobami do kontaktu z żywnością, pobrano 4 próbki wyrobów z tworzyw sztucznych. Produkty te zbadano w zakresie migracji globalnej oraz oceny organoleptycznej. W wyniku badań próbek nie zakwestionowano.

6. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowało się 6 obiektów obrotu produktami kosmetycznymi, w tym 1 hurtownia. W ramach prowadzonego nadzoru w jednym ze sklepów przeprowadzono kontrolę sanitarną pod kątem prawidłowości znakowania opakowania jednostkowego kosmetyku, w szczególności w zakresie stosowania oświadczeń kosmetycznych. W wyniku tej oceny oznakowanie ocenianego produktu kosmetycznego uznano, jako prawidłowe.

W 2019 roku do badań laboratoryjnych w zakresie oceny zanieczyszczeń mikrobiologicznych pobrano 3 próbki kosmetyków, tj. żel i szampon dla dzieci, krem do ciała oraz żel pod prysznic. W wyniku badań produkty te nie zostały zakwestionowane.

Ponadto w ramach prowadzonego nadzoru, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu prowadził działania po otrzymaniu w ramach unijnego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Produktach Niebezpiecznych (RAPEX), notyfikacji dot. produktów kosmetycznych.

W wyniku przeprowadzonych postępowań ustalono, że kosmetyki objęte powiadomieniami nie były wprowadzane do obrotu przez podmioty działające na terenie powiatu gostyńskiego.

6. System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach RASFF

RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed of the European Union) to europejski system szybkiego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych, obowiązujący we wszystkich krajach Unii Europejskiej, którego zasady funkcjonowania zostały zawarte w Rozporządzeniu (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002r. ustanawiającym ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującym Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającym procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności.

W Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gostyniu działa zespół ds. zbierania i przekazywania informacji oraz zespół dokonujący wstępnej oceny ryzyka.

W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu zgłosił do systemu RASFF powiadomienie alarmowe nr 2019.1 z dnia 07 listopada 2019 r. po otrzymaniu wyniku badań „Kapusty Brukselki”, w której stwierdzono pozostałość pestycydu chlorpiryfosu na poziomie 0,34 +/- 0,17 mg/kg, co wskazywało na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu NDP dla tego związku chemicznego w żywności. Dalsze postępowanie wyjaśniające w przedmiotowej sprawie prowadzili Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni, właściwi ze względu na siedzibę producenta i dystrybutora produktu.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu podejmował działania po otrzymaniu w systemie RASFF:

- ✓ 2 powiadomień dotyczących suplementów diety,
- ✓ 6 powiadomień dotyczących środków spożywczych,

- ✓ 2 powiadomień dotyczących przedmiotów użytku.

W wyniku przeprowadzonych działań przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, produkty kwestionowane zostały wycofane z obrotu przez podmioty je wprowadzające, a następnie zwrócone producentom lub importerom.

7. Ocena sposobu żywienia

W 2019 roku w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego tj. blokach żywienia w szpitalach i domach pomocy społecznej, stołówkach szkolnych, stołówkach przedszkolnych oraz internacie, oceniono 38 jadłospisów.

W 3 szpitalnych blokach żywienia jadłospis diety podstawowej oceniono w oparciu o Arkusz oceny dekadowej jadłospisów, w ramach „Programu oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej na podstawie jadłospisów/posiłków”, opracowanego przez Instytut Żywności i Żywienia. W wyniku przeprowadzonych ocen jadłospisy uzyskały liczbę punktów 25 i zgodnie z przyjętą interpretacją uznane zostały jako zadowalające.

W szpitalach działających na terenie powiatu gostyńskiego podawane są 3 posiłki dziennie. Serwowane dania zawierają pełnowartościowe białko, produkty zbożowe z pełnego przemiału, tłuszcze roślinne bogate w kwasy jedno – i wielonienasycone. W jadłospisach planowane są mleko i przetwory mleczne, warzywa i owoce w postaci surowej lub gotowanej. Podawane posiłki w szpitalach zróżnicowane są pod kątem różnorodności potraw, sposobu ich przygotowania oraz strawności i konsystencji.

W 1 domu pomocy społecznej dokonano oceny teoretycznej jadłospisu. W placówce mieszkańcy żywności są w oparciu o specjalistyczne diety.

W wyniku analizy jadłospisu stwierdzono, iż podawane posiłki są urozmaicone, pełnowartościowe i odpowiednio zbilansowane pod względem zawartości składników budulcowych (białko) i energetycznych (tłuszcze i węglowodany). Występują w nich produkty będące źródłem, zarówno białka roślinnego jak i zwierzęcego oraz produkty zbożowe.

Warzywa i owoce podawane są w formie surowej lub gotowanej. W jadłospisie zawarto informację dotyczącą obecności w potrawach składników alergicznych, bądź powodujących reakcje nietolerancji.

W jednostkach systemu oświaty jadłospisy oceniano pod kątem zgodności z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r., poz. 1154), z zastosowaniem List wspomagających ocenę żywienia pod kątem spełnienia wymagań zawartych w w/w rozporządzeniu.

Jadłospisy analizowano w 6 stołówkach szkolnych. W 4 z nich stwierdzono uchybienia polegające na braku porcji ryby w tygodniu oraz niezaplanowaniu warzyw i owoców w każdym posiłku.

W jadłospisie ocenionym w Internacie przy Zespole Szkół Rolniczych w Grabonogu, stwierdzono niezgodności dotyczące niedostatecznej ilości owoców i warzyw w ciągu dnia, braku porcji ryby w tygodniu oraz niezapewnienia różnorodności produktów węglowodanowych i mięsnych w jadłospisie.

Z 26 jadłospisów ocenionych w przedszkolach, 12 z nich uznano, jako nieprawidłowe. Nieprawidłowości dotyczyły przede wszystkim: zbyt dużej liczby potraw smażonych w ciągu tygodnia, braku porcji warzyw lub owoców w każdym posiłku, niezaplanowaniu porcji ryby w tygodniu oraz nieuwzględnieniu 2 porcji mleka lub produktów mlecznych każdego dnia.

Do ocenianych jadłospisów przedstawiano wykaz składników potraw, wraz ze wyszczególnionymi składnikami alergicznymi, bądź powodującymi reakcje nietolerancji pokarmowych.

Podczas kontroli zwracano jednak uwagę na konieczność przeliczenia wartości odżywczej posiłków i dostosowania do aktualnych norm żywienia dla danej grupy wiekowej.

8. Podsumowanie

1. W większości nadzorowanych obiektów działalność prowadzona jest w oparciu o wdrożone i stosowane Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP) oraz system HACCP. Ma to wpływ na utrzymanie prawidłowego stanu sanitarno-technicznego zakładów, a tym samym na bezpieczeństwo produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności.
2. Jakość zdrowotna produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności utrzymuje się na dobrym poziomie. Świadczy o tym niski odsetek prób kwestionowanych oraz brak zatruc pokarmowych. W nielicznych przypadkach próbki zakwestionowane zostały ze względu na błędy w oznakowaniu.
3. W wyniku prowadzonego wzmożonego nadzoru na terenie powiatu gostyńskiego, w zakresie pochodzenia mięsa lub produktów mięsnych, w związku z przeciwdziałaniem występowaniu afrykańskiego pomoru świń (ASF), nie stwierdzono zagrożenia.
4. W zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego podawane posiłki są zgodne z zasadami racjonalnego żywienia. W nielicznych przypadkach stwierdzenia niezgodności osobom odpowiedzialnym za żywienie, w tych placówkach przekazywano stosowne zalecenia.
5. W celu podnoszenia wiedzy producentów żywności, w zakresie aktualnych przepisów prawnych, w ramach współpracy z innymi instytucjami prowadzono w Stowarzyszeniu Wspierania Przedsiębiorczości Powiatu Gostyńskiego, wykład nt. „Aktualne wymagania prawne w zakresie stosowania dodatków do żywności”.

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

1. Informacje wstępne

Działania w zakresie promocji zdrowia, podejmowane w 2019 roku przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Gostyniu, wynikały z zapisów ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i uwzględniały aktualne potrzeby zdrowotne środowiska lokalnego oraz sytuację epidemiologiczną powiatu gostyńskiego. Prowadzone prozdrowotne działania profilaktyczne miały na celu kształtowanie w społeczeństwie postaw i zachowań zdrowotnych, aktywowanie czynników wspierających zdrowie, jak również ograniczanie zagrożeń zdrowotnych.

Dominujące problemy zdrowotne społeczeństwa, problemy środowiska szkolnego skłaniały do realizacji długofalowych programów edukacyjnych, akcji specjalnych i innych działań.

W roku 2019 realizowano i koordynowano działania w zakresie następujących zagadnień:

- promowania zdrowego i aktywnego stylu życia,
- profilaktyki w zakresie HIV/AIDS,
- profilaktyki chorób zakaźnych,
- profilaktyki w zakresie chorób nowotworowych,
- promowania racjonalnego odżywiania,
- profilaktyki uzależnień,
- profilaktyki grypy.

2. Realizacja działań profilaktyczno - edukacyjnych:

2.1. Profilaktyka nadwagi i otyłości

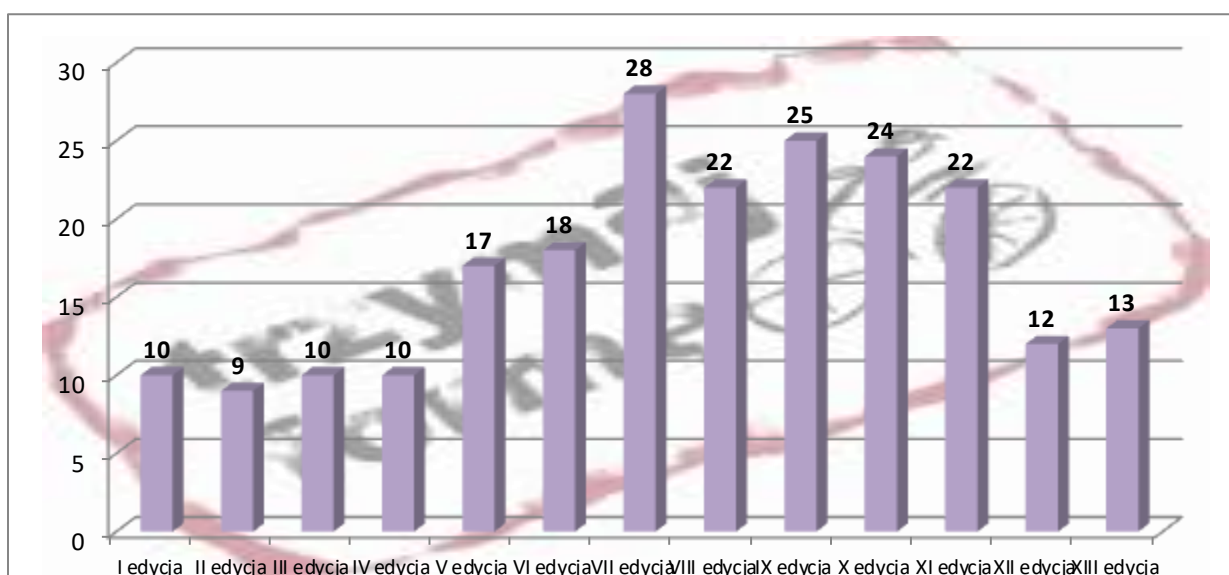

„Trzymaj Formę!” to ogólnopolski program edukacyjny realizowany przez Państwową Inspekcję Sanitarną już od 14 lat. Program ten ma na celu wypracowanie prozdrowotnych nawyków wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych m.in. prowadzenie aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety.

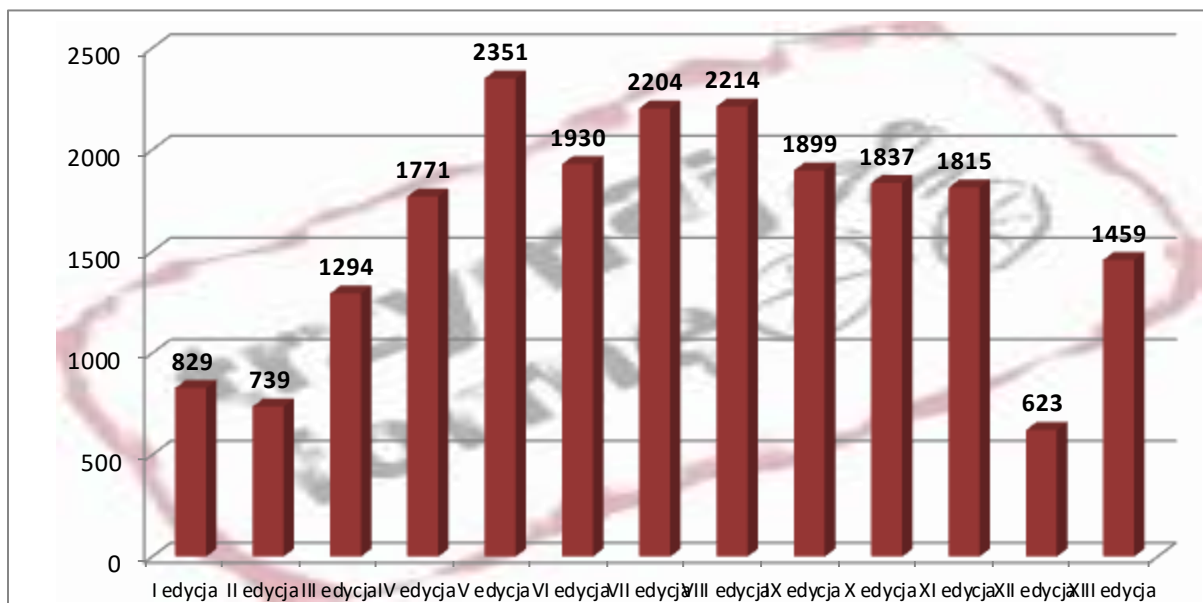
W roku szkolnym 2018/2019 placówki realizowały już XIII edycję programu. Kontynuację działań prozdrowotnych dzieci i młodzieży podjęto w 13 placówkach (szkół podstawowych). W programie udział wzięło 1459 uczniów. Do realizacji programu szkoły otrzymały materiały edukacyjne: poradniki, broszurki, plakaty. W roku szkolnym 2019/2020 trwa XIV edycja programu.

W roku szkolnym 2018/2019 odbył się również „Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia”, organizowany w ramach realizacji Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „Trzymaj Formę!”.

Wykres 1. Liczba szkół realizujących program „Trzymaj Formę!” w poszczególnych edycjach

Wykres 2. Liczba uczniów uczestniczących w programie „Trzymaj Formę!” w poszczególnych edycjach

2.2. Światowy Dzień Zdrowia

Światowy Dzień Zdrowia – 7 kwietnia 2019r. podobnie jak w roku ubiegłym przebiegał pod hasłem „Zdrowie dla wszystkich”. W bieżącym roku tematem przewodnim Światowego Dnia Zdrowia (World Health Day) i zarazem hasłem tegorocznych obchodów jest „Uniwersalny zasięg/dostęp do opieki zdrowotnej” ze szczególnym uwzględnieniem roli systemu podstawowej opieki zdrowotnej (POZ). Chodzi o dostęp do opieki zdrowotnej na odpowiednim poziomie, który obejmuje pełne spektrum usług potrzebnych człowiekowi przez całe życie – od promocji zdrowia po profilaktykę, leczenie, rehabilitację i opiekę paliatywną. Jest to kontynuacja ubiegłorocznego tematu Światowego Dnia Zdrowia. Podstawowa opieka zdrowotna polega na opiece nad ludźmi i pomaganiu im w poprawie stanu zdrowia lub utrzymaniu dobrego samopoczucia, a nie tylko leczeniu określonych chorób lub stanów. Podstawowa opieka zdrowotna powinna obejmować większość potrzeb zdrowotnych, jakie pojawiają się u ludzi w ciągu całego życia, w tym między innymi usługi takie jak: badania przesiewowe pod kątem różnego rodzaju chorób, szczepienia, informacje na temat tego jak zapobiegać chorobom, leczenie długotrwałe i krótkoterminowe oraz rehabilitację.

Najważniejsze informacje na temat Światowego Dnia Zdrowia 2019r. przekazano do placówek oświatowych, do lokalnych mediów oraz umieszczono na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu.

2.3. Profilaktyka uzależnień

2.3.1. Profilaktyka palenia tytoniu

W ostatnich latach do priorytetowych zadań pionu promocji zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej możemy zaliczyć programy promujące profilaktykę tytoniową. Celem głównym podejmowanych działań jest zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy – palenie czynne i bierne.

Promowanie życia wolnego od dymu tytoniowego realizowano poprzez programy antytytoniowe:

„Czyste powietrze wokół nas” - program przedszkolnej edukacji antynikotynowej z udziałem rodziców i opiekunów mający na celu podniesienie ich wiedzy w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. W roku szkolnym 2018/2019 realizacja programu odbywała się w 21 placówkach, w tym: w 10 przedszkolach oraz 11 oddziałach przedszkolnych funkcjonujących przy szkołach. Edukacją objęto 761 przedszkolaków i ich rodziców.

„Bieg po zdrowie” – w roku szkolnym 2018/2019 trwała III edycja programu antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla uczniów klas IV szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów. Na potrzeby programu przygotowano atrakcyjne, bogato ilustrowane materiały, podręcznik dla nauczyciela, zeszyt ćwiczeń dla ucznia, plakaty, ulotki informacyjne oraz cykl filmów edukacyjnych.

W programie uczestniczyło 20 szkół podstawowych. Edukacją objęto 597 uczniów klas IV szkół podstawowych.

W ramach działań profilaktyki tytoniowej w 2019 roku na terenie powiatu gostyńskiego obchodzony jest również **Światowy Dzień bez Tytoniu** oraz **Światowy Dzień Rzucania Palenia**. Większość placówek oświatowych bierze udział w obchodach.

Światowy Dzień bez Tytoniu obchodzony jest 31 maja każdego roku. Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Gostyniu w ramach obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu przeprowadziła konkurs na rebus o tematyce antytytoniowej pt. „Palić nie palić - oto jest pytanie”, adresowany do uczniów V klas szkół

podstawowych. W konkursie udział wzięło 100 uczniów z 10 szkół podstawowych z terenu powiatu gostyńskiego. Ponadto w jednej ze szkół ponadpodstawowej zorganizowano, krótką prelekcję na temat szkodliwości palenia tytoniu i e-papierosów.

W Światowy Dzień Rzucania Palenia, przypadający w trzeci czwartek listopada każdego roku, zorganizowano prelekcję w dwóch placówkach oświatowych – jednej szkole podstawowej i jednej ponadpodstawowej, których głównym tematem była szkodliwość e-papierosów. W spotkaniach udział wzięło ok 140 uczniów. Ponadto uczniowie mieli

możliwość zbadania sobie poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera. Można było uzyskać informacje na temat szkodliwości palenia tytoniu: na tablicy informacyjnej PSSE w Gostyniu, na stronie internetowej PSSE, podczas spotkania ze szkolnymi koordynatorami zdrowia (25 uczestników spotkania), a także poprzez rozdawnictwo ulotek tematycznych.

Zdjęcie 1 . Obchody Światowego Dnie Rzucania Palenia w Szkole Podstawowej w Pępowie.

Również w 2019 roku zorganizowano szkolenie **Młodzieżowych Liderów Zdrowia kontra Tytoń**. Szkolenie odbyło się w Zespole Szkół Zawodowych w Gostyniu. W szkoleniu udział wzięli uczniowie klas technikum łącznie 26 uczniów. Uczestnicy szkolenia mieli możliwość wysłuchania wykładu oraz wzięcia udziału w warsztatach edukacyjnych dotyczących profilaktyki palenia tytoniu.

2.3.2. ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Program edukacyjny pt. „**ARS, czyli jak dbać o miłość?**” realizowany jest w ramach utrzymania trwałości rezultatów Projektu KIK/68. Zadaniem programu jest edukacja i ograniczenie skutków zdrowotnych substancji psychoaktywnych wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

2.3.3. Zapobieganie zażywaniu środków zastępczych - dopalaczy

Na terenie powiatu gostyńskiego w 2019 roku podejmowano szereg działań zmierzających do uświadomienia młodym ludziom o niebezpieczeństwach związanych z zażywaniem dopalaczy oraz dostarczenia im

podstawowych informacji na ich temat.

Programem edukacyjnym, który obejmuje zagadnienia dopalaczy jest „**Wiem nie biorę - jestem bezpieczny**”. Program adresowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, klas gimnazjalnych oraz siódmych, ósmych klas szkoły podstawowej. Działaniami w zakresie profilaktyki dopalaczy objęto 17 szkół z terenu powiatu gostyńskiego.

Przeprowadzono 3 szkolenia dla 54 uczniów związane bezpośrednio z zagrożeniami zażywania dopalaczy.

Ponadto zorganizowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów zdrowia, podczas którego omówiono i zaprezentowano sposoby pracy z młodzieżą w szkołach – 1 narada dla 25 osób. Informacje z zakresu środków zastępczych umieszczano także na bieżąco na tablicy informacyjnej w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu, jak również na stronie internetowej Stacji.

2.4. Profilaktyka chorób zakaźnych

W 2019 roku Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Gostyniu podejmowała działania mające na celu zapobieganie zachorowaniom na choroby zakaźne poprzez: przestrzeganie zasad zdrowego stylu życia, czynności higieniczne i szczepienia ochronne, a także edukację społeczeństwa w zakresie dróg szerzenia się chorób zakaźnych i zakażeń. W ramach profilaktyki chorób zakaźnych realizowano zagadnienia dotyczące problematyki zakażeń wirusem HIV, wirusem HCV, wszawicy, chorób przenoszonych przez kleszcze, jak również kontynuowano przedsięwzięcia w zakresie profilaktyki grypy.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Gostyniu organizowała, koordynowała i realizowała różnorodne działania informacyjno – edukacyjne w celu zapobiegania zakażeniom HIV, zgodnie z założeniami **Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV na lata 2017 – 2021.**

Celem prowadzonych działań jest upowszechnienie podstawowych informacji na temat HIV/AIDS oraz edukacja społeczeństwa zmierzająca do zmniejszenia liczby zakażeń wirusem HIV.

W ramach programu Powiatowa Stacja sanitarno - Epidemiologiczna w Gostyniu zrealizowała następujące przedsięwzięcia:

- **Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - kontra HIV**, ich celem jest przeszkolenie grupy młodzieży z zakresu profilaktyki HIV/AIDS. Wyposażeni w wiedzę uczniowie przekazują wiedzę o HIV/AIDS wśród rówieśników poprzez „*edukację rówieśniczą*”. Projekt zrealizowano w Zespole Szkół Zawodowych w Gostyniu - przeszkolono 26 uczniów;

- **konkurs na mem internetowy pt. „Nie daj szansy AIDS”** skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, który propagował wiedzę o zakażeniach HIV i zakażeniach przenoszonych drogą płciową., w konkursie udział wzięło 2 uczniów z 2 szkół ponadpodstawowych;

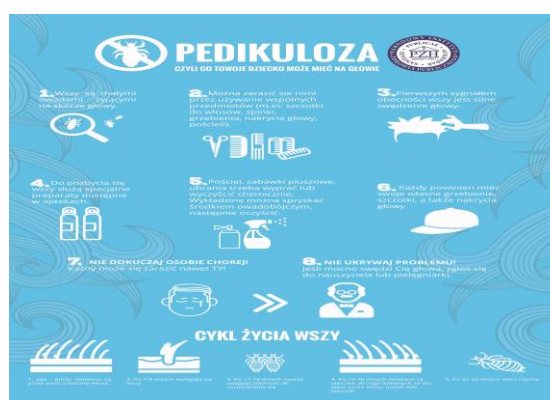

- **„Bezpieczne Walentynki 2019”**, podobnie jak w latach ubiegłych obchodzone były na terenie powiatu gostyńskiego we wszystkich szkołach ponadpodstawowych. Edukacją objęto łącznie 1600 uczniów. Ponadto umieszczono na stronie internetowej

Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Gostyniu informację dotyczącą kampanii edukacyjnej #mamczasrozmawiac oraz najważniejszych zagadnień: sytuacji epidemiologicznej, wykazu punktów konsultacyjno-diagnostycznych z zakresu wirusa HIV oraz choroby AIDS. Przygotowano gazetkę tematyczną na tablicy informacyjnej w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Gostyniu oraz przekazano informację na temat HIV/AIDS do lokalnych mediów (sytuacja epidemiologiczna, miejsce testowania, materiały dotyczące kampanii edukacyjnej #mamczasrozmawiac).

Wśród uczniów jednej ze szkół podstawowych oraz w jednej ze szkół ponadpodstawowych wspólnie z pedagogiem oraz pielęgniarką Przeprowadzono działania informacyjno – edukacyjnych na temat HIV/AIDS.

– Światowy Dzień AIDS w 2019 roku obchodzony był również we wszystkich szkołach ponadgimnazjalnych na terenie powiatu gostyńskiego. Ponadto przeprowadzono 1 prelekcje dla ok 50 osób. Dodatkowo umieszczono informację o Dniu na stronie internetowej PSSE w Gostyniu oraz na tablicy informacyjnej znajdującej się w siedzibie PSSE w Gostyniu.

Prowadzono również szereg działań mających na celu edukację mieszkańców powiatu gostyńskiego w zakresie **wszawicy, grypy**. Ukazywały się w tym celu informacje w lokalnej prasie, na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu, a także na tablicach informacyjnych w siedzibie Stacji. Przesłano informacje do wszystkich placówek szkolnych na terenie powiatu gostyńskiego dotyczące zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży, określające działania profilaktyczne, jakie można podjąć w placówkach oświatowo – wychowawczych oraz profilaktyki grypy.

oraz przeprowadzono jedno szkolenie dla seniorów.

W 2019 roku na terenie powiatu gostyńskiego realizowany również projekt edukacyjny „**Mały kleszcz – duży problem**” W ramach jego realizacji prowadzono rozdawnictwo ulotek dotyczących profilaktyki kleszczy

2.5. Profilaktyka chorób nowotworowych

„Wybierz życie – Pierwszy Krok” to program edukacyjny obejmujący tematykę profilaktyki raka szyjki macicy. Głównym celem jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy. Działaniami objęci byli uczniowie szkół ponadgimnazjalnych. Na terenie powiatu gostyńskiego w programie uczestniczyły 2 szkoły ponadpodstawowe, łącznie 207 uczniów.

2.6. Ochrona zdrowia matki i dziecka

„Mamo, Tato – co Wy na to?” to program edukacyjny opracowany przez pracowników Oddziału Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu dla rodziców i dzieci w wieku przedszkolnym (5-6-letnich).

Cele programu to:

1. Podniesienie poziomu wiedzy rodziców i opiekunów na temat wybranych elementów rozwoju emocjonalnego, psychicznego i społecznego dzieci 5-6 letnich.
2. Uwrażliwienie rodziców na ich kluczową rolę w rozwoju własnego dziecka.
3. Ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych wśród dzieci 5-6 letnich, ich rodziców i opiekunów.
4. Uświadomienie rodzicom i opiekunom ich roli w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych u dzieci.
5. Przekonanie rodziców i opiekunów o słuszności podejmowanych działań profilaktycznych w domu i w środowisku przedszkolnym, które służą poprawie oraz umacnianiu właściwych zachowań sprzyjających zdrowiu fizycznemu, psychicznemu, jak i społecznemu.

6. Zachęcenie do wspólnego spędzenia czasu rodziców z dziećmi w trakcie rozwiązywania zadań.

W roku szkolnym 2018/2019 na terenie powiatu gostyńskiego program realizowany był w 10 przedszkolach. Liczba dzieci uczestniczących w programie to 457 przedszkolaków.

3. Podsumowanie

1. W 2019 roku w dalszym ciągu realizowano programy edukacyjne o zasięgu krajowym i wojewódzkim. Podjęte zadania zmierzały do ochrony oraz umacniania zdrowia, a skierowane były do różnych grup odbiorców: do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, ich rodziców i opiekunów, młodzieży ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, ich rodziców i opiekunów oraz ogółu społeczeństwa.
2. Wszystkie programy oraz akcje edukacyjne realizowane były w oparciu o wytyczne Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu oraz wynikały z potrzeb środowiska lokalnego. Były one realizowane przy szerokiej współpracy wielu instytucji.
3. Dużym zainteresowaniem cieszyły się programy, które obejmowały swym zakresem profilaktykę palenia tytoniu.
4. W placówkach nauczania i wychowania na terenie powiatu gostyńskiego przeprowadzono łącznie 40 wizytacji działalności oświatowo - zdrowotnej i promocji zdrowia. Podczas wizytacji dokonano 54 ocen realizacji programów profilaktycznych.
5. Informacje z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia przekazywano na bieżąco do lokalnej prasy, jak również umieszczano na stronie internetowej i na tablicach informacyjnych Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu.
6. Dobrze zostały przyjęte dwa nowe programy, które w roku następnym będą rozwijane.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gostyniu w roku 2019 sprawował zapobiegawczy nadzór sanitarny na terenie powiatu gostyńskiego, którego celem było zapewnienie właściwego stanu sanitarno-higienicznego w realizowanych obiektach użyteczności publicznej, w zakładach produkcyjnych, a także dbałość o to, aby obiekty mogące znacząco oddziaływać na środowisko nie powodowały zagrożenia i uciążliwości dla środowiska, w tym zdrowia i życia ludzi.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny na terenie powiatu gostyńskiego w szczególności był realizowany poprzez zajmowanie stanowisk w zakresie zagadnień sanitarno-higienicznych:

- 1) przy uzgadnianiu dokumentacji projektowej, w tym przy uzgadnianiu projektów budowlanych i wykonawczych;
- 2) przy przekazywaniu do użytkowania nowych obiektów budowlanych;
- 3) przy uzgadnianiu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- 4) w procedurze ocen oddziaływania na środowisko.

Wśród obiektów ocenianych w 2019r., pod względem spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych, znalazły się między innymi projekty budowlane dot. przebudowy ze zmianą sposobu użytkowania budynku mieszkalnego na żłobek, rozbudowa budynku produkcyjnego, rozbudowa z przebudową budynku usługowo-handlowego, rozbudowa z przebudową budynku mieszkalnego na gabinety lekarskie, przebudowa punktu przedszkolnego na przedszkole, projekt technologiczny salonu fryzjerskiego, projekt adaptacji lokalu na sklep, projekt rozbudowy budynku usługowo-handlowo-gastronomicznego, itp.

Mając na uwadze ochronę zdrowia użytkowników ocenianych obiektów zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia jak:

- 1) Zapewnienie możliwości utrzymania prawidłowych warunków sanitarno-higienicznych w obiektach użyteczności publicznej;
- 2) Zabezpieczenie możliwości zapewnienia właściwych warunków sanitarnohigienicznych do produkcji żywności;

- 3) Zabezpieczenie możliwości zapewnienia właściwych warunków sanitarnohigienicznych do udzielania świadczeń zdrowotnych w obiektach podmiotów leczniczych;
- 4) Zabezpieczenie możliwości zapewnienia właściwych warunków sanitarnohigienicznych dla udzielania świadczeń w zakresie opieki nad dziećmi;
- 5) właściwa gospodarka wodno-ściekowa, w tym zaopatrzenie obiektów w wodę;
- 6) właściwa wymiana powietrza w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi.

Ocena przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych na etapie projektowania oparta była na analizie dokumentacji projektowej przedstawionej do uzgodnienia. W procesie inwestycyjnym uzgodniono 8 projektów budowlanych.

W 2019 roku uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania 61 obiektów.

Czynności kontrolne, prowadzone w związku z dopuszczeniem obiektów do użytkowania, dotyczyły oceny zgodności wykonania inwestycji z projektem budowlanym w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Na ogół inwestycje były wykonane zgodnie z dokumentacją projektową lub wprowadzono nieistotne zmiany w trakcie ich realizacji. W stosunku do zgłoszonych obiektów nie zostały wydane sprzeciwy wobec dopuszczenia obiektów budowlanych do użytkowania.

Wszystkie obiekty posiadały decyzje o pozwoleniu na budowę wydane przez właściwy organ.

Uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych w szczególności: budynków handlowo-usługowych, hal magazynowych, rozbudowy budynków produkcyjnych, budowy budynków usługowych, hal namiotowych, budynków mieszkalnych wielorodzinnych, budynku gościńca biskupiańskiego, wiaty, budynku przedszkola ze szkołą podstawową, żłobka, przedszkola, budynków mieszkalnych, budynków świetlic wiejskich, budynku administracyjnego oraz budynków związanych z hodowlą zwierzęcą.

W celu zapewnienia zdrowych warunków życia mieszkańcom powiatu gostyńskiego, przy uzgadnianiu/opiniowaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz uzgadnianiu uwarunkowań środowiskowych dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zwracano szczególną uwagę na:

- 1) Zabezpieczenie ludzi przed hałasem;
- 2) Zabezpieczenia ludzi przed zanieczyszczeniami pyłowymi i gazowymi;
- 3) Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno – ściekowej;
- 4) Zapewnienie właściwej gospodarki odpadami;

5) Ochronę systemu wymiany powietrza.

W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu uzgodnił 9 projektów dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz 2 projekty planu zaopiniował na podstawie art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r., poz. 59), art. 54 ust. 1, w związku z art. 58 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020, poz. 283)

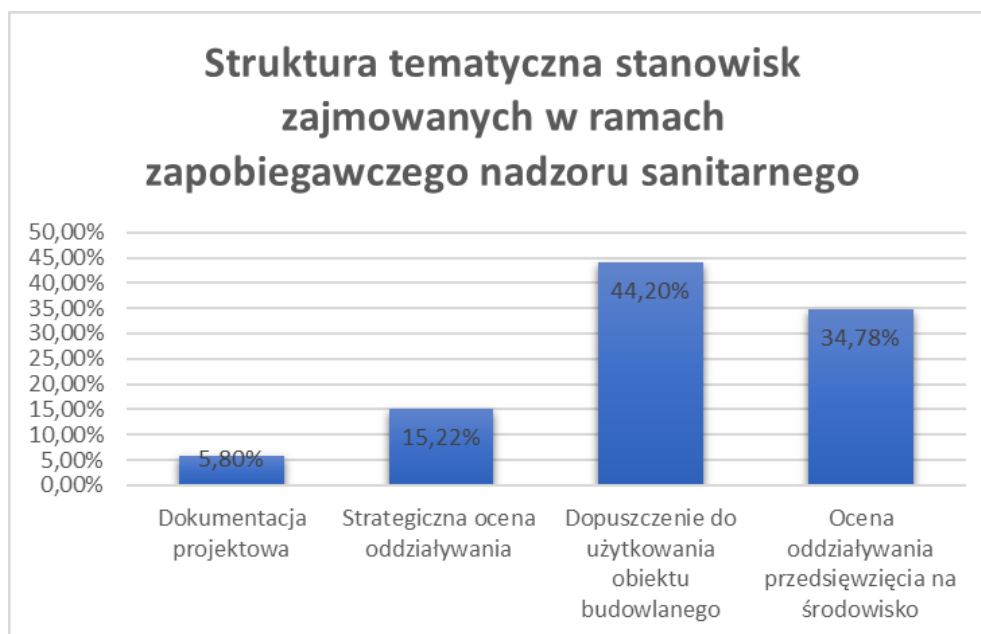
Dla 5 projektów planów określono zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozach oddziaływania na środowisko. Wydano 48 stanowisk w postępowaniach prowadzonych w ramach ocen oddziaływania na środowisko (39 stanowisk w procedurze screeningu, 9 stanowisk na etapie uzgadniania warunków realizacji przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko).

W odniesieniu do 3 przedsięwzięć uznano za konieczne przeprowadzenie postępowania w sprawie ocen oddziaływania na środowisko.

Na podstawie art. 53 ust. 5 i art. 60 ust.1 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020r., poz. 293), art. 3 pkt 1a ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r., poz. 59), uzgodniono warunki zabudowy w projekcie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Zostały wydane 3 postanowienia.

W związku z działalnością kontrolną prowadzoną w zakresie nadzoru zapobiegawczego skontrolowano 1 obiekt w trakcie realizacji budowy. Kontrola dotyczyła Budowy budynku gospodarczo-usługowego.

W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu, w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, rozpoznał 220 wniosków (w roku 2018 – 278 wniosków) zajmując odpowiednie stanowisko.

ZAKOŃCZENIE

W obszarach nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną nie odnotowano istotnych zmian w stosunku do roku 2019.

Sytuacja epidemiologiczna kształtowała się pomyślnie, nie odnotowano przypadków zachorowań na choroby zakaźne szczególnie niebezpieczne.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi spełnia normy ustanowione przepisami i nie stanowi zagrożenia dla zdrowia. Przedsiębiorstwa wodociągowe ściśle współpracują z Państwową Inspekcją Sanitarną w zakresie kontroli wewnętrznej jakości produkowanej wody przeznaczonej do spożycia.

W zakresie bezpieczeństwa żywności współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Gostyniu, a także z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Gostyniu, w szczególności przeprowadzając wspólne kontrole podmiotów gospodarczych zajmujących się produkcją lub obrotem żywności i rolników prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich.

Programy oświatowo - zdrowotne na terenie powiatu gostyńskiego realizowane były we współpracy z dyrektorami szkół, przedszkoli, przedstawicielami samorządów oraz innych instytucji, towarzystw i z dużym zaangażowaniem uczniów i młodzieży.

Prowadzono szeroką współpracę z lokalnymi mediami.

Działalność kontrolno - represyjna na terenie powiatu gostyńskiego w 2019 roku przedstawiała się następująco:

- liczba przeprowadzonych kontroli - 1 381
- liczba wydanych decyzji administracyjnych na wykonanie obowiązków - 234
- liczba wydanych opinii sanitarnych - 220
- liczba pobranych próbek - 486
- liczba nałożonych mandatów - 12
- kwota mandatów - 3500 PLN.